Lapal hap pasal si Isa Almasi
JURAN BAYI SIYULAT UK SI MATIYU

Pahati pasal juran itu

Ma waktu bayi maitu si Isa ma dunya itu, in kalahatan bangsa Yahudi bayi ma pag'ntanan bangsa Roma, bo' bangsa Yahudi bayi kapagag-ihan uk Sultan Mahatinggi, iya Sultan Roma, maka uk gubnul bayi pibōtang uk Sultan. Hangkan na mahi' manga sundalu Roma bayi ma kalohahan lahat Yahudiya.

Jari kasigpitan bangsa Yahudi itu sabab siyoho' sigam mayad sukay subay ni parinta Roma, iya ngantan lahat sigam. Iya siyoho' magkallo' sukay ian bangsa Yahudi du, suga' landu' sigam kibansihan uk manga Yahudi kasehean, kaisa ma sabab maghinang ma bangsa Roma, karuwa na, ma sabab pilabi uk sigam ngamu' sukay, bo' ma sigam labi na.

Si Matiyu itu bayi dakayo' min aa magkallo' sukay ian. Suga' makake peen iya ma si Isa, linganan iya uk si Isa me' ma iya. Magtuwi libbahan uk na hinang na ian bo' iya me' ma si Isa. Tahinang na iya dakayo' mulid si Isa min sangpu' ka duwa, iya tapene' uk si Isa magbe' maka iya magnasihat lapal na.

Iya tasulat uk si Matiyu itu bayi siyulatan uk na ni pagkahi na Yahudi, bo' supaya katauhan sigam pasal pamandu' si Isa maka pasal kahinangan na. Pipasti' uk na ni sigam in si Isa, aa suwig

ma lahat Nasaret, asal Almasi, hati na aa bayi janji' uk Tuhan min masa awwal le'. Bayi tasulat asal uk si Musa maka uk kanabi-nabihan pasal si Almasi itu, in iya dakayo'-kayo' pene' uk Tuhan, pipaitu uk na ni dunya ngalappasan bangsa Yahudi, sampay mo sigam ni kasalamatan.

Manjari hiyōwat tōōd uk manga Yahudi ma waktu kapanuman Tuhan ma janji' na hi', bo' iyagaran uk sigam kalahil si Almasi. Hangkan ko' juran itu bayi siyulat uk si Matiyu bo' supaya kihagad uk bangsa Yahudi in si Isa itu Almasi du peen, iya tapene' uk Tuhan magnakura' ma sigam.

Pasal kapangkatan si Isa
(Lukas 3.23-38)

1 Iya na itu kapangkatan si Isa Almasi, panubu' si Daud iya panubu' si Ibrahim.

2-6a Min si Ibrahim sampay ni si Sultan Daud, iya na itu kapanubuan na: si Ibrahim ian bayi 'mma' si Isahak, bo' si Isahak ian 'mma' si Ya'kub. Si Ya'kub bayi 'mma' si Yuda maka manga danakan na. Iya Yuda bayi 'mma' si Peres maka si Sera, si Tamar bayi ina' sigam. Iya Peres bayi 'mma' si Hesdon, iya Hesdon bayi 'mma' si Aram. Iya Aram bayi 'mma' si Amminadab, iya Amminadab bayi 'mma' si Nasson. Iya Nasson bayi 'mma' si Salmon, iya Salmon bayi 'mma' si Bowas, ina' na bayi si Rahab. Si Bowas bayi 'mma' si Obed, ina' na bayi si Rut. Si Obed bayi 'mma' si Jesse. Iya Jesse bayi 'mma' si Sultan Daud.

6b-11 Salaitu panubu' min si Daud sampay ni
waktu pamakalloan bangsa Israil pahi' ni lahat
Babilon: si Daud ian bayi 'mma' si Sulayman, ina'
na bayi handa si Uriya. Si Sulayman bayi 'mma'
si Robowam, iya Robowam bayi 'mma' si Abiya,
iya Abiya bayi 'mma' si Asa. Iya Asa bayi 'mma'
si Josapat, iya Josapat bayi 'mma' si Joram, iya
Joram bayi 'mma' si Usiyas. Iya Usiyas bayi 'mma'
si Jotam, iya Jotam bayi 'mma' si Ahas, iya Ahas
bayi 'mma' si Hijikiya. Iya Hijikiya bayi 'mma' si
Manasse, iya Manasse bayi 'mma' si Amon, iya
Amon bayi 'mma' si Jusiya. Iya Jusiya bayi 'mma'
si Jekoniya maka manga danakan na.

12-16 Salaitu isab panubu' min masa pa-
makalloan bangsa Israil ni lahat Babilon, sampay
ni waktu kalahil si Isa: si Jekoniya bayi 'mma' si
Salati, iya Salati bayi 'mma' si Sirubbabil. Iya
Sirubbabil bayi 'mma' si Abiyud, iya Abiyud bayi
'mma' si Eliyakim, iya Eliyakim bayi 'mma' si
Asor. Iya Asor bayi 'mma' si Sadok, iya Sadok
bayi 'mma' si Akim, iya Akim bayi 'mma' si
Eliyud. Iya Eliyud bayi 'mma' si Eleyasal, iya
Eleyasal bayi 'mma' si Mattan, iya Mattan bayi
'mma' si Ya'kub. Iya Ya'kub bayi 'mma' si Yusup
iya halla si Mariyam. Si Mariyam bayi ina' si Isa,
iya iyōnan si Almasi.

17 Manjari niya' kapangkatan na sangpu' ka
'mpat min si Ibrahim sampay ni si Sultan Daud.
Sangpu' isab ka 'mpat kapangkatan na min
si Daud sampay ni waktu bayi pamakalloan
manga aa Israil ni Babilon. Sangpu' ka 'mpat
isab kapangkatan na minnihi' sampay ni waktu
kapag-anak ma si Almasi.

Pasal kapag-anak ma si Isa
(Lukas 2.1-7)

18 Salaitu iya kalangnganan kapag-anak ma si
Isa Almasi. Si Mariyam iya ina' si Isa bayi na
makapagtunang asal maka si Yusup, suga' ma
'nsa' le' sigam bayi takawin, tasayu si Mariyam
in iya ngiram na min kawasa Nyawa Sutsi.
19 Si Yusup, iya tunang na hi', aa adil asal.
Hangkan na, kitauhan peen uk na in battōng
na si Mariyam, baya' iya pabutas ma 'nsa' niya'
makatau ma iya, sabab 'nsa' baya' muwanan si
Mariyam kaiyaan.
20 Sabu peen si Yusup mikil-mikil pasal itu,
niya' paluwas ma diyōm upi ni iya dakayo'
malaikat min Tuhan. Uk malaikat, "O Yusup
panubu' si Daud, daa kau hawal-hawal mag-
dakayo' maka si Mariyam iyu, sabab min kawasa
Nyawa Tuhan iya hangkan niya' bittōngan uk
na.
21 Nganak du iya lalla, bo' si Isa iya pangōn nu
iya sabab iya iya ngalappasan bangsa na du min
karusahan sigam."
22 Na, pitakka pakaradjaan itu kamemon bo'
niya' katakkahan ma bayi tasulat ma diyōm
kitab, iya bayi pilatun uk Tuhan ni kanabihan.
Iya uk na,
23 "Niya' ian budjang ngiram, bo' iya nganak
lalla,
Si Emmanuil iya pangōn ma iya."
(Iya hati na "Emmanuil" itu, Tuhan pabōtang
ma kitabi.)
24 Pagbati' si Yusup min upihan na bine' uk na
panohoan malaikat, bo' hinda na si Mariyam.

25 Suga' 'nsa' sigam maghulid sataggōl 'nsa'
le' mag-anak si Mariyam. Mag-anak peen anak
lalla, iyōnan iya si Isa uk si Yusup.

2

Manga aa min sōbangan

1 Si Isa bayi iyanakan ma kalumaan Betlehem
ma lahat Yahudiya, ma masa kapagsultan si
Herod. 'Nsa' taggōl, niya' manga aa bayi min
sōbangan takka pahi' ni Awrusalam. Manga aa
itu asal ngadjian pasal manga bituun.
2 Pagtakka sigam ni Awrusalam magtuwi
sigam tiyaw. Uk sigam, “Maingga na onde' bahu
bayi iyanakan, iya giyanta' magsultan ma bangsa
Yahudi? Tanda' kami bituun iya pandōga na
paluwas min sōbangan, bo' tiya' kami paitu
mudji iya.”
3 Pagtake itu uk Sultan Herod, magtuwi landu'
sasaw pikilan na. Sampay manga aa kamemon
ma diyōm daira ian magkasasawan du isab.
4 Magpanohoan si Herod subay magtipun
manga nakura' kaimaman maka manga guru
sara' agama. Uk na ma sigam, “Maingga kono'
panganakan Almasi?”
5 Uk manga aa ian, “Ma kalumaan Betlehem,
ma lahat Yahudiya, sabab salaitu iya bayi tasulat
uk nabi ma diyōm Kitab. Uk na,
6 ‘Iya kalumaan Betlehem itu,
Mehe gaōsan na min kalumaan kasehean, iya
bantug ma lahat Yahudiya,
Sabab niya' du palahil minnihi' dakayo' aa mag-
nakura',

Bo' pignakuraan uk na manga aa ku bangsa
Israil!' "
7 Puwas hi' manga lalla min sōbangan hi'
bayi siyohoan uk Sultan Herod subay magbissala
maka iya ma 'nsa' niya' makatau. Tiyaw sigam
uk na bang umay waktu bayi paluwas bituun hi'.
Makaba'-ba' peen manga aa ian,
8 manjari sigam siyoho' pahi' ni Betlehem.
Salaitu iya panohoan Sultan ma sigam, uk na,
"Pahi' kaam. Pehahun bi tōōd onde'-onde' ian.
Bang iya tapeha bi na, pahatihun bi aku supaya
aku me' mudji ni iya."
9-10 Ubus peen sigam bissalahan uk sultan,
palanjal na sigam tudju ni Betlehem. Ma labayan
peen, tanda' uk sigam bituun iya bayi tanda' uk
sigam ma lahat sōbangan ian. Pag'nda' sigam,
sakali landu' sigam kiyōgan. In bituun ian,
hi' parahu min sigam sampay taabut tōngōd
pabōtangan onde'. Ian na patōngōd min diyata'
na.
11 Jari pasōd sigam ni diyōm luma' ian bo'
iyampa tanda' uk sigam onde' maka ina' na si
Mariyam. Pasujud sigam mudji ni onde' ian.
Piluwas uk sigam iya bayi biyo pangahulmat ni
onde'. Niya' bulawan, niya' kamanyan, maka
niya' pahamut iyōnan mira.
12 Puwas hi' biyandaan sigam uk Tuhan ma
diyōm upihan sigam, 'nsa' siyoho' pabayik ni si
Herod. Manjari mowe' na sigam ni lahat sigam
palabay min daddōk saddi.

Kalahi di si Yusup tudju ni lahat Misil

13 Pagmowe' manga aa hi', niya' malaikat min
Tuhan palahil ni si Yusup ma diyōm upihan na.

Uk na, “Punduk kau. Bohun onde' maka ina' na
iyu bo' kaam lahi ni lahat Misil. Mahi' le' kaam
sataggōl kaam 'nsa' pakallo' ku minnihi'. Iyu na
si Herod meha onde' iyu piyatay.”
14 Magtuwi papunduk na si Yusup. Killo' uk
na onde' maka ina' na hi' bo' sigam lahi minnihi'
tudju ni lahat Misil ma waktu sangōm.
15 Mahi' sigam pabōtang sampay matay na si
Herod. Jari niya' du katawwaan ma bayi bissala
Tuhan, iya tasulat ma diyōm kitab uk si Nabi
Hoseya. Uk na, “Bayi soho' ku anak ku paluwas
paitu min lahat Misil.”

Pamapatay manga onde'-onde'

16 Pagtau peen itu uk si Herod in iya bayi
iyakkalan uk manga aa min sōbangan ian,
pasu' tōōd atay na. Magtuwi iya magpanohoan
piyatay manga onde'-onde' lalla kamemon ma
Betlehem sampay ma kalumaan ma katilibut na,
sasuku ngumul duwan tahun sampay pareyo' le'
minnihi'. Bista uk si Herod waktu na min bayi
pamatau iya uk manga aa min sōbangan pasal
waktu bayi kalahil bituun.
17 Minnihi' niya' katawwaan ma bayi tasulat uk
si Nabi Irimiya, iya uk na,
18 “Niya' lingōg take ma lahat Rama,
Lingōg aa magkarukkaan maka magtangisan.
Si Rakel nangisan manga anak na.
'Nsa' taparōhōng pagtangis na,
Sabab hi' piyatay anak na kamemon.”

Kapamowe' manga di si Yusup min lahat Misil

19 Ubus peen bayi matay si Herod, niya' isab
malaikat min Tuhan bayi paluwas ni diyōm upi
si Yusup mahi' ni lahat Misil.
20 Uk malaikat, “Punduk kau. Bohun onde' iyu
maka ina' na pabayik ni lahat Israil, sabab hi' na
bayi matay iya bayi baya' mapatay onde' iyu.”
21 Sakali papunduk si Yusup. Biyo uk na onde'
maka ina' na pabayik ni lahat Israil.
22 Pagtau peen uk si Yusup in si Arkilas iya
paganti' min 'mma' na si Herod magsultan ma
lahat Yahudiya, tiyāw iya palahat. Siyoho' iya
pabayik ma diyōm upihan na, iya hangkan sigam
pahi' tudju ni lahat Jalil,
23 bo' pabōtang sigam ma kalumaan iyōnan
Nasaret. Jari niya' du katawwaan ma bayi
pigpalatun uk manga kanabihan pasal si Almasi.
Uk sigam, “Iyōnan du iya aa Nasaret.”

3

Pagnasihat si Yahiya Magpapandi (Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18; Yahiya 1.19-28)

1 Manjari ma waktu hi', takka si Yahiya Magpa-
pandi pahi' ni lahat Yahudiya magnasihat, pahi'
ni jadjahan lahat iya 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi.
2 Uk nasihat na ni manga aa bayi patipun
pay'an, “Pataikut kaam min dusa bi sabab sikōt
na waktu kapagparinta Tuhan ma kitabi.”
3 Si Yahiya itu bayi pigbissala ma awwal le' uk
si Isaya. Uk na,

“Niya' aa ngalingan ma lahat 'nsa' agōn kalluman
ayi-ayi.

Salaitu pangalingan na, uk na, ‘Song na takka
Panghu'.
Lanuin bi daddōk palabayan na.
Pabōntōlun bi palangnganan na.’ ”
Salaihi' bayi pagbissala uk si Isaya hi'.
4 Iya pasammek si Yahiya ian bu hayōp unta'
bayi tinnun, maka dakayo' sabitan kuwit sapi'
pakambot ma hawakan na. Iya kiyakan na
manga ampan maka gula' buwani.
5 Sakali pahi' ni si Yahiya manga aa min
daira Awrusalam maka aa min kalohahan lahat
Yahudiya, maka aa isab min manga kalumaan
ma katahaan sapa' Jordan.
6 Magpasabannal sigam pasal bayi dusa sigam,
bo' piyandi sigam uk si Yahiya ma diyōm sapa'
Jordan hi'.
7 Suga' pag'nda' si Yahiya ma baanan aa Parisi
maka aa Saddusi pay'an ni iya mikipandi, uk na
ni sigam, “Kaam iyu, addat bi sali' sapantun so
pangangakkal. Sayi baha' bayi ma'-ma' ma kaam
in kaam subay papuwas min mulka' Tuhan iya
song patakka?
8 Bang kaam sabannal-bannal pataikut na min
dusa bi, hinangun bi hinang hap, palsaksian in
addat bi pinda na.
9 Daa kaam magpikil in kaam 'nsa' miyulkaan
ma sawukat kaam panubu' si Ibrahim. Baan ta
kaam, minsan min manga batu itu tahinang du
panubu' si Ibrahim uk Tuhan!
10 Kaam iyu sali' hantang manga kayu song
tibbōng maka kapa, tōbtōb min poon na. Sabab
kayu kamemon 'nsa' hap buwa' na tibbōng du,
liyarukan ni diyōm api tiyutung.

11 Maka aku itu," uk si Yahiya, "bohe' sadja
iya pamandi ku ma kaam, tanda' saksi' in kaam
pataikut na min dusa bi. Suga' niya' paitu
damuwi min aku labi le' kawasa min aku. 'Nsa'
aku tiyōp minsan sadja menten tawumpa' na.
Saddi bohan pamandi na ma kaam, hati na in iya
mahōp Nyawa Sutsi ni diyōm baran bi. Manga
aa kasehean isab piyandi uk na maka api.
12 Pikandi du uk na aa hap maka aa laat, sali'
sapantun aa nahapan payi. Iya payi na tiyawu'
uk na ma diyōm pagtawuan na, bo' hapa na iya
tiyutung uk na ma api 'nsa' kapaddahan."

Pamandi ma si Isa
(Markus 1.9-11; Lukas 3.21-22)

13 Jari itu, ma waktu hi', takka si Isa bayi
min lahat Jalil pay'an ni sapa' Jordan ian, bo'
mikipandi ma si Yahiya.
14 Suga' 'nsa' baya' si Yahiya. Uk na ni si Isa,
"Angay kau mikipandi ma aku? Aku itu subay
pandi nu!"
15 Suga' nambung si Isa, uk na, "Hinangun na
buttihi', sabab patut du bang be' ta panohoan
Tuhan kamemon." Jari siyulut uk si Yahiya si
Isa.
16 Ubus peen si Isa bayi piyandi, pariyata'
na iya min diyōm bohe'. Sakali paukab langit,
bo' tanda' na Nyawa Tuhan sali' dagbōs assang,
pareyo' minnihi' patapu' ma iya.
17 Niya' isab suwara halling min diyōm sulga'.
Uk na hi', "Iya na itu anak ku kalasahan ku,
landu' makasulut atay ku."

4

Kapanulay ma si Isa
(Markus 1.12-13; Lukas 4.1-13)

1 Manjari si Isa ian biyo uk Nyawa Tuhan ni
lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi, bo' siyasat iya
uk nakura' sayitan may'an, kalu tabo magdusa.
2 'Nsa' si Isa bayi makakakan ayi-ayi ma diyōm
'mpatpu' bahangi. Puwas hi' landu' iya giyōtas.
3 Jari pahi' ni iya nakura' sayitan. Uk na,
“Bang kau sabannal-bannal Anak Tuhan, sohoun
manga batu itu papinda ni tinapay.”

4 Suga' nambung si Isa, uk na, “Tasulat asal ma
diyōm kitab, iya uk na hi', ‘'Nsa' kiyakan baran
sadja iya makakaallum ma manusiya', sampay
lapal kamemon iya bissala uk Tuhan.’ ”

5 Puwas hi' biyo si Isa uk nakura' sayitan ni
daira Awrusalam, iya iyōnan Daira Mahasutsi,
bo' pitōngōd iya ma puntuk langgal mehe mahi'.
6 Uk sayitan hi', “Bang kau iya bannal Anak
Tuhan pakuppa kau minniyu, sabab tasulat asal
ma diyōm kitab, iya uk na, ‘Siyoho' uk Tuhan
manga malaikat na nganjagahan kau. Tiyayak
kau uk sigam bo' 'nsa' makahantak nayi' nu ni
batu.’ ”
7 Halling si Isa, “Bayi na isab tasulat salaitu,
‘Daa sulayin bi kawasa Tuhan iya Panghu' bi.’ ”

8 Puwas hi' biyo si Isa uk nakura' sayitan ni diy-
ata' bud langkaw tōōd, bo' iyampa pindaan lahat
kamemon ma kalohahan dunya, maka kawasa
manga aa iya mangantan kalahat-lahatan ian.

9 Uk nakura' sayitan ni si Isa, “Bang kau pasujud ma aku mudji, pamuwan ku ian kamemon ma kau.”
10 Iya sambung si Isa ni iya, “Pakallo' kau, sayitan! Sabab asal tasulat ma diyōm kitab, uk na, ‘Panghu' bi Tuhan sadja iya subay pudji bi. Tunggal iya paghinangan bi!’ ”
11 Puwas hi' pakallo' nakura' sayitan min si Isa, bo' niya' manga malaikat paluwas pay'an ni si Isa hi' ngadjalan iya.

Tiyagnaan uk si Isa hinang na ma lahat Jalil (Markus 1.14-15; Lukas 4.14-15)

12 Manjari pagtake uk si Isa in si Yahiya Magpapandi bayi na tajil, pahi' iya ni lahat Jalil.
13 'Nsa' iya bayi pahanti' ma kalumaan Nasaret, suga' palanjal iya pahi' ni daira Kapirnaum, iya ma bihing danaw Jalil, bo' pabōtang iya may'an. Ian asal Kapirnaum ma jadjahan lahat Sibulun maka Naptali.
14 Jari niya' katawwaan ma bayi tasulat uk si Isaya, iya uk na,
15 “Lahat Sibulun maka lahat Naptali,
Iya ma ōtan sapa' Jordan maka tahik saddōpan,
Lahat iyōnan lahat Jalil, lahat kalamuran manga bangsa 'nsa' Yahudi.
16 In manga aa na bayi hantang pabōtang ma diyōm kalindōman, makanda' du kasawahan landu' sahaya.
Manga aa bayi kalōkōban uk kamatay,
Tawwa' du karantaan.”
17 Puwas minnihi' nagna' si Isa magnasihat lapal na. Uk na, “Tayikutin bi na dusa bi sabab sikōt na waktu kapagparinta Tuhan ma kaam.”

Si Isa noho' 'mpat aa magmulid ma iya
(Markus 1.16-20; Lukas 5.1-11)

18 Na, sabu si Isa mangngan ma bihing danaw
Jalil, niya' tanda' na duwangan magdanakan.
Dakayo' ian si Simun, iya iyōnan isab si Petros.
Dakayo' ian si Andariyas. Ian sigam ngahug
pōkōt ma danaw, sabab magdaraying asal sigam.
19 Jari halling si Isa ni sigam. Uk na, “Paitu
kaam me' ma aku. Bayi kaam asal magkallo' day-
ing, suga' panduan ta kaam magkallo' pagkahi bi
manusiya' me' ma aku.”
20 Take peen halling si Isa uk duwangan hi',
magtuwi sigam bayi ngambanan pōkōt sigam bo'
iyampa me' ma si Isa.

21 Makalanjal peen si Isa minnihi', niya' isab
tanda' na duwangan magdanakan, si Ya'kub
maka si Yahiya, anak si Sibidi. Ian sigam ma
diyata' bayanan sigam magbe' maka 'mma' sigam
magpaayad pōkōt. Linganan uk si Isa duwangan
itu, siyoho' me' ma iya.
22 Magtuwi 'mbanan uk sigam 'mma' sigam
maka bayanan hi', bo' iyampa me' ma si Isa.

Si Isa mandu' sampay magpakowe' ginisan saki
(Lukas 6.17-19)

23 Na, liyatag uk si Isa kalohahan lahat Jalil
ian. Mandu' na peen iya ma diyōm kalanggalan.
Magnasihat iya lapal hap pasal kapagparinta
Tuhan ma manusiya'. Kaulian uk na manga aa
saki maka manga aa lamma min ginisan saki
sigam.

24 Jari pasaplag kabantugan na ni kalohahan
lahat Siriya ian. Hangkan manga aa ian bayi
mo sehe' sigam ni si Isa, sayi-sayi tawwa' saki
kaginis-ginisan atawa paddi', manga aa siyōd uk
sayitan, aa biyaboy-baboy, maka aa matay ugat
sigam. Bo' kaulian sigam kamemon uk si Isa.
25 Jari landu' heka manga aa bayi paturul ma
iya, aa min lahat Jalil maka aa min Sangpu' Daira
ian. Niya' isab manga aa min daira Awrusalam,
min kalohahan lahat Yahudiya, sampay min
dambiya' sapa' Jordan.

5

Pamandu' si Isa ma pigi'-bud

1 Manjari pag'nda' peen si Isa ma manusiya'
katipunan ian, nukad iya ni pigi' bud ningko'
may'an. Pay'an ni iya manga mulid na, patipun
ma katilibut na,
2 bo' nagna' iya mandu' ma sigam.

Pasal kahapan sabannal-bannal
(Lukas 6.20-23)

Halling na ma sigam,
3 “Mehe du kahapan sasuku katauhan na in
kagunahan na tōōd iya tabang min Tuhan.
Sabab tantu du niya' palsukuan na ma diyōm
pagparintahan Tuhan.
4 Mehe du kahapan sasuku magkarukkaan pasal
kalaatan na,
Sabab biyuwanan iya kasannangan uk Tuhan
ma atay na.
5 Mehe du kahapan sasuku deyo' pangatayan na

Sabab makatayima' du iya bayi panganjanji'
Tuhan.
6 Mehe du kahapan sasuku baya' tōōd pag-
maatayan na kaadilan,
Sabab diyulan du iya uk Tuhan.
7 Mehe du kahapan sasuku maase' ma kasehean
na,
Sabab kiasean du iya uk Tuhan.
8 Mehe du kahapan sasuku pote' atay na tudju ni
Tuhan,
Sabab makapag'nda' du iya maka Tuhan.
9 Mehe du isab kahapan sasuku mapagsulut ma
manga pagkahi na,
Sabab iyōnan du iya anak Tuhan.
10 Mehe isab kahapan sasuku liyaat ma sabab iya
me' ma kabayaan Tuhan,
Sabab niya' palsukuan na ma diyōm pagparinta-
han Tuhan.
11 Mehe isab kahapan bi bang kaam ganta'
iyudju' maka pidjala', maka bang kaam
limut 'nsa' bannal ma sabab kaam me' ma
aku.
12 Subay kaam kiyōgan tōōd bang salaihi', sabab
tantu du mehe tungbas bi ma diyōm sulga'.
Salaihi' isab bayi pamidjala' ma manga nabi iya
bayi ma dunya itu ma masa awwal hi'."

Pasal asin maka kasawahan
(Markus 9.50; Lukas 14.34-35)

13 Halling le' si Isa, "Kaam bean ku sali'
dalil asin para ma manusiya' kamemon. Suga'
bang asin itu bayi killoan kaasin na, 'nsa' niya'
makapabing asin na. 'Nsa' niya' kagunahan na,
timanan sadja ma pag-iddōkan uk aa.

14 “Kaam iyu bean ku sali' dalil ilaw iya
muwan kasawahan ma manusiya' kamemon.
Sali' sapantun kalumaan pabōtang ma diyata'
bud, tanda' uk aa kamemon, 'nsa' talimbungan.
15 'Nsa' niya' ngandōkōtan palitaan bo'
lōkōban na maka undam, suga' biyōtang du
uk na ma diyata' pabōtangan na bo' muwan
sawa ma sasuku ma diyōm luma' ian.
16 Salaihi' du isab ma kaam, subay kaam
muwan sawa ma pagkahi bi manusiya'. Hati na
subay tanda' kahinangan bi hap uk aa kasehean,
bo' sigam tabo nanglitan 'Mma' bi ma diyōm
sulga'.”

Pamandu' pasal sara'

17 “Daa kaam magpikil manga aku paitu ngal-
loan sara' iya bayi pilatun uk si Musa, maka
manga pandu' bayi min kanabi-nabihan hi'. In
maksud ku paitu mahatihan pasal sara' hi' bang
ayi kamaksuran na tōōd.
18 Baan ta kaam tōōd: sataggōl masi langit
maka dunya itu, 'nsa' du niya' kiyulangan min
sara' itu minsan laa hal dambatang sulat na
maka balis na. Subay sampulna' kamemon bo'
iyampa tumanan kamaksuran na.
19 Hangkan sayi-sayi ngalanggal sara' itu min-
san laa dakayo' sara' 'nsa' mehe maka piyanduan
uk na sehe' na me'-me' ma iya maghinang
salaihi', in aa ian deyo' tōōd ma diyōm pagparin-
tahan Tuhan. Bo' sayi-sayi me' ma sara' sampay
manduan sehe' na subay me', langkaw du iya ma
diyōm pagparintahan Tuhan.

20 Suga' baan ta kaam, 'nsa' du kaam makasōd
ni diyōm pagparintahan Tuhan bang 'nsa' paliyu
kaadilan bi min kaadilan manga Parisi maka
manga guru ma sara' agama.”

Pamandu' pasal karugal

21 “Bayi na take bi bayi panohoan ma manga aa
ma masa awwal hi', iya uk na, ‘Wajib kaam daa
mapatay pagkahi bi manusiya'. Sayi-sayi map-
atay pagkahi na pibōtangan du iya hukuman.’
22 Suga' salaitu na pamandu' ku ma kaam sayi-
sayi ngandugal ma pagkahi na subay hiyukum.
Maka sayi-sayi ngōn ‘dupang’ ma sehe' na subay
biyo ni sara' mehe paghukuman na. Sayi-sayi
isab mahallingan pagkahi na, uk na, ‘E! Babbal
kau! 'Nsa' niya' kapusan nu!’ Piligdu aa ian
binsana' ma diyōm api nalka'.
23 Hangkan na, bang kau ganta' ma diyōm
langgal song ngungsud ayi-ayi ni Tuhan, bo'
taintōm nu in kau bayi makabuwan dusa ni
pagkahi nu manusiya',
24 'mbanin le' pangungsud nu bo' kau pasaut
ni pagkahi nu ian ngamu' ampun ni iya dahu bo'
iyampa kau pabing nukbalan pangungsud nu ni
Tuhan.
25 “Bang kau tiyuntutan uk aa bo' kau biyo ni
sara', bohun iya magsulut ma 'nsa' le' takkahan
ni sara'. Sabab bang kau 'nsa' magsulut dahu,
takkahan du kau ni huwis, bo' kau siyongan uk
huwis ni manga pulis bo' iyampa kau jinil.
26 Jari taggōlan du kau ma diyōm jil hi'. Subay
puwasan nu bayi kataksilan nu kamemon bo'
iyampa kau makaluwas minnihi'.”

Pamandu' pasal magjina

27 “Bayi na take bi panohoan itu, iya uk na,
‘Wajib kaam daa magjina.’
28 Suga' salaitu na pamandu' ku ma kaam: sayi-
sayi nganda' ni danda maka uk na napsuhan iya,
in aa ian magjina marimay pikilan na.
29 Hangkan na bang mata nu ni katau ganta'
mo kau magdusa, subay larutun. Gam na peen
larutin mata nu iyu bo' timanan. Hap le' buta
mata nu dambiya', bang peen 'nsa' kau liyarukan
katibuukan nu ni diyōm nalka' ma jukup mata
nu karuwambiya'.
30 Damikkiyan na isab bang tangan nu ni katau
ganta' mo kau magdusa, hopoin. Hap le' tittōpan
dambiya' tangan nu bo' timanan nu. Hap le'
pukul dambiya' tangan nu, bang peen 'nsa' kau
liyarukan katibuukan nu ni diyōm nalka' ma
jukup tangan nu karuwambiya'.”

Pamandu' pasal pagtiman aa maglakibini
(Matiyu 19.9; Markus 10.11-12; Lukas 16.18)

31 “Niya' isab bayi panohoan sara', iya uk na,
‘sayi-sayi nimanan handa na subay iya muwan
pagpasahan na.’
32 Suga' salaitu na pamandu' ku ma kaam: sayi-
sayi nimanan handa na ma 'nsa' niya' sababan
na, ma 'nsa' du iya bayi maglalla, tahinang na
iya sali' bayi magjina. Maka bang niya' lalla
maghanda ma danda bayi timanan, dusahan
isab iya; taitung du isab iya magjina.”

Pamandu' pasal pagsapa

33 “Bayi na take bi isab bayi pamandu' ma
manga aa ma masa awwal hi', iya uk na, ‘Wajib

kaam daa magbaluba min sapa bi. Wajib isab hinangun bi iya bayi najal bi ni Tuhan.’
34 Suga' salaitu na pamandu' ku ma kaam: daa na kaam magsapa. Daa sapahun bi sulga' pagsapahan bi sabab paningkoan Tuhan ko' ian.
35 Daa sapahun bi dunya sabab pabōtangan nayi' na ko'. Sampay daira Awrusalam, daa sapahun bi isab sabab suku' Tuhan, iya Sultan Mahatinggi.
36 Minsan kok bi, subay 'nsa' sapa bi pagsapahan bi sabab 'nsa' kaam iya bayi mapanjari. Minsan dalamba buun bi 'nsa' kapindahan bi walna' na ni itōm atawa ni pote'.
37 Bang kaam nganjanji' subay kaam halling ‘aho'’ sadja, atawa ‘'nsa'’ sadja. Ayi-ayi pamasugpat bi ma bissala bi saddi minnihi', luwas min sayitan ko' iyu.”

Pamandu' pasal pamuli (Lukas 6.29-30)

38 “Bayi na take bi pamandu' itu, iya uk na, ‘Bang niya' makaat dambiya' mata pagkahi na subay du isab piyulihan pikaat dambiya' mata na. Damikkiyan na bang niya' ngalempongan baggaang pagkahi na subay du isab piyulihan lempongan baggaang na.’
39 Suga' iya na itu pamandu' ku ma kaam: daa kaam muli bang niya' ganta' ngahinang laat ma kaam. Bang niya' ganta' aa nampak bayihu' nu dambiya', patampalun isab dambiya' panampakan aa hi'.

40 Bang niya' ganta' nuntutan kau bo' kau
miyultahan badju' nu, pamuwanun ma iya sam-
pay juba nu.
41 Bang niya' sundalu Roma ngalōgōs ma kau
mo kapanyapan na lawak dabatu na, bohun le'
ma iya ni duwa batu.
42 Bang niya' aa ngamu' ayi-ayi ma kau,
buwanin. Bang niya' baya' mōs ayi-ayi ma kau
subay pibōsan.”

Pamandu' pasal lasa ma manga banta (Lukas 6.27-28; 6.32-36)

43 “Bayi na take bi isab pamandu' dakayo'
itu, iya uk na, ‘Kalasahan bi bagay bi, suga'
kabansihan bi bang banta bi.’
44 Suga' iya na itu pamandu' ku ma kaam:
kalasahan bi banta bi. Amu'-amuin bi kahapan
min Tuhan sasuku ngahinang laat ma kaam,
45 bo' supaya kaam ningōd addat Tuhan, iya
'Mma' bi ma diyōm sulga'. Sabab Tuhan iya
muwan kasawahan 'llaw ma aa kamemon hap
maka laat sali'-sali'. Muwanan isab iya ulan ma
manga aa kamemon iya maghinang kabōntōlan
sampay isab ma aa maghinang kalaatan.
46 Daa kaam magpikil bang kaam ngalasa sadja
ma asal bagay bi, niya' tahōwat bi tungbas min
Tuhan, sabab minsan aa dusahan, iya manga
aa ngallo' sukay parinta, ngalasa sigam ma aa
ngalasahan sigam.
47 Bang manga kabagayan sadja iya sagina bi
pahap, sali' du kaam maka manga aa 'nsa' me'
ma panohoan Tuhan sabab iya du sigam nagina
ma aa asal kabagayan sigam.

48 Kaam iyu subay jukup ma kawul-piil bi tudju
ni aa kamemon, sali' du 'Mma' bi ma diyōm
sulga'.”

6

Pamandu' pasal pagtabang ma aa kamiskinan

1 “Kamaya'-maya' kaam. Bang niya' hinang bi
hap pagtaat ni Tuhan, daa hinangun bi ma mata
mayiran bo' supaya tanda' aa kamemon. Sabab
bang hinang bi ian supaya kaam tanda' uk aa,
'nsa' du niya' tungbas bi min Tuhan, iya 'Mma' bi
ma diyōm sulga'.
2 Hangkan na, bang niya' pamuwan bi ma aa
kulang-kabus, daa pagbantugun bi.
“Hati na, daa singōrin bi manga aa maglaku-
laku in sigam hap, iya narakka ma panganda'
manga aa kamemon ma diyōm langgal sampay
ma paglabayan. Baya' tōōd siyanglitan uk manga
aa mahadjana'. Baan ta kaam tōōd, bang sigam
kasanglitan uk manusiya', iya na hi' tungbas
sigam. 'Nsa' niya' saddi.
3 Suga' kaam iyu, bang niya' tabang bi ni
aa miskin, subay 'nsa' niya' makatauhan iya,
minsan bagay bi na.
4 Subay ma kalimbungan tōōd. Jari bang
salaihi', tiyungbasan du kaam uk 'Mma' bi
Tuhan, iya makanda' ma ayi-ayi hinang bi min-
san ma kalimbungan.”

Pasal panambahayang
(Lukas 11.2-4)

5 “Bang kaam nambahayang, daa singōrin bi
manga aa maglaku-laku in addat sigam hap.

Sabab kiyōgan sigam nangge nambahayang ma diyōm langgal atawa ma paglabayan aa bo' supaya tanda' uk mahadjana' kamemon. Baan ta kaam tōōd, bang sigam kasanglitan uk aa, iya na hi' panungbas sigam. 'Nsa' niya' tungbas saddi tatayima' sigam.

6 Suga' kaam iyu, bang kaam nambahayang, pasōd kaam ni diyōm bilik bi. Tambōlun bi lawang bo' iyampa kaam nambahayang ni 'Mma' bi Tuhan, iya 'nsa' tanda'. Bo' 'Mma' bi itu, iya makanda' ma ayi-ayi hinang bi minsan ma diyōm kalimbungan, iya du nungbas ma kaam.

7 “Bang kaam nambahayang, daa paggunahun bi kabtangan heka iya 'nsa' niya' pus na, sali' panambahayang manga aa iya 'nsa' magtaat ma Tuhan tabi. Sabab biya' uk sigam in panambahayang sigam kine du uk Tuhan ma sawukat landu' taha'.

8 Daa singōrin bi sigam, sabab kitauhan asal uk 'Mma' bi Tuhan bang ayi kasusahan bi minsan 'nsa' le' kaam ngamu' tabang ma iya.

9 Jari itu, bang kaam nambahayang subay salaitu iya kalangnganan na:

‘O 'Mma' kami Tuhan ma sulga', bang peen pig-
addatan ōn nu sutsi uk aa kamemon,
10 Bang peen 'nsa' taggōl bo' kau magparinta ma
manusiya' kamemon ma dunya itu,
Bang peen du bine' kabayaan nu ma dunya itu
sali' iya asal bine' maiyu ma sulga'.
11 Buwanan nu kami balanja' ma 'llaw itu.
12 Ampunun manga dusa kami, sali' kapangam-
pun kami ma sayi-sayi makabuwanan
kami dusa.

13 Daa kami sulayan nu biyo ni diyōm sasat, suga'
papuwasun kami min nakura' sayitan, iya
makalaat.'
Salaihi' subay panambahayang bi.
14 "Bang kaam ngampun manga aa mak-
abuwan dusa ni kaam, iya du kaam iyampun uk
'Mma' bi ma diyōm sulga'.
15 Iya hati na, bang 'nsa' ampun bi aa bayi
makabuwan dusa ni kaam, iya du kaam 'nsa'
iyampun uk 'Mma' bi Tuhan."

Pasal pagpuwasa

16 "Bang kaam magpuwasa daa subay palu-
pahun bi pamayihuan bi, sali' aa maglaku-laku
ian in sigam hap. 'Nsa' sigam ngintul di sigam,
pangilahan aa kasehean in sigam magpuwasa
du. Baan ta kaam tōōd, bang sigam kasanglitan
uk manusiya', iya na hi' panungbas sigam. 'Nsa'
niya' saddi.
17 Suga' kaam iyu, bang kaam magpuwasa,
kuwaupin bi bayihu' bi maka sudlayun bi buun
bi,
18 bo' 'nsa' katauhan uk aa kasehean in kaam
puwasa atawa 'nsa'. Iya sadja makatau iya 'Mma'
bi Tuhan, iya 'nsa' tanda' asal uk manusiya'. Bo'
'Mma' bi iyu, iya makanda' ma ayi-ayi hinang bi
sampay ma diyōm kalimbungan, nungbas du ma
kaam."

Pasal karaya ma diyōm sulga'
(Lukas 12.33-34)

19 "Daa kaam magtipun alta' ma itu ma dunya,
sabab magkaat sadja, pigkeket uk bobok, kase-
hean giyaha', kasehean isab liyangpasan.

20 Suga' maghinang kaam hap bo' niya' karaya
bi tiyawuan kaam ma diyōm sulga', sabab karaya
mahi' 'nsa' takeket uk bobok, 'nsa' magkagaha',
maka 'nsa' talangpasan.
21 Sabab na maingga-maingga panawuan bi
alta' bi, mahi' iya pataptapan pangatayan bi."

Paralilan pasal palitaan ma diyōm baran ta (Lukas 11.34-36)

22 "Mata ta itu sali' dalil palitaan muwan sawa
ma diyōm ginhawa ta. Bang sawa mata ta, hati
na, bang kita me' tōōd ma kabayaan Tuhan, iya
pigbahasa sali' sawa lullun diyōm ginhawa ta.
23 Suga' bang mata ta 'nsa' hap, hati na, bang
laat hinang ta, iya pigbahasa sali' ngalindōm
diyōm ginhawa ta itu. Bang uk ta niya' ma kita
kasawahan, bo' 'nsa', na mehe kalindōman ta."

Daa kita siyoho' magsusa (Lukas 16.13; 12.22-31)

24 "Bang aa ganta' banyaga', 'nsa' niya' maka-
pagbanyaga' ma duwa nakura'. Sabab bang
duwa nakura' ma dakayo' aa, tantu kibansihan
uk na nakura' na dakayo' maka kilasahan uk
na dakayo'. Lut iya ma dakayo' bo' tiyayikutan
uk na dakayo'. Hati na, 'nsa' kaam manjari
maghinang ma Tuhan bang sin iya pamehe bi
ma atay bi.
25 "Hangkan na kaam soho' ku daa kaam
magsusa pasal kalluman bi, bang ayi kiyakan
bi maka bang ayi inum bi. Daa kaam magsusa
isab pasal ginhawa baran bi bang ayi panammek
bi. Sabab kallum ta itu labi halga' na min

kapamangan ta. Iya du baran ta, labi halga' na
min panammek ta.
26 'Ndaun bi manga manuk-manuk mariyata'
paleng. 'Nsa' magtanōm, 'nsa' mag-ani. 'Nsa' isab
nawu' kiyakan. Suga' biyalanjaan du sigam uk
'Mma' bi ma diyōm sulga'. Bo' kaam iyu, halga'
le' tōōd min kamanuk-manukan hi'.
27 Hangkan isab daa kaam magkasusahan
sabab kasusahan bi iyu 'nsa' makapataha' umul
bi.
28 “Angay isab kaam magkasusahan ma pasal
panammek bi? 'Ndaun bi manga sumping ma
diyōm kaparangan bang salaingga katomo' na.
'Nsa' magsangsa' maghinang, 'nsa' maghinang
kakana'.
29 Suga' baan ta kaam, minsan si Sultan Su-
layman maka kaalti na ma masa awwal hi',
'nsa' du makaatu lingkat pakayan na ma dakayo'
sumping itu.
30 Bang Tuhan iya magpasammek ma sumping
kasōmpōtan itu, iya tatasan na dangallaw du bo'
pagsawung lanōs sampay tiyutung, tantu Tuhan
masammekan kaam. Kulang du le' pangandōl bi
ma iya!
31 “Hangkan na kaam subay 'nsa' magmasusa.
Daa kaam mag-upama: ayi pagkakan ta, ayi pag-
inum ta, ayi baha' pasammek ta?
32 Manga aa 'nsa' tau magtaat ma Tuhan, iya
na hi' kisusahan na peen uk sigam. Lipara kaam
iyu, kitauhan uk 'Mma' bi ma diyōm sulga' in ian
kagunahan bi asal.
33 Suga' dahu-dahu kannalun bi pagparinta
Tuhan maka kannalun bi kabōntōlan atay iya

kabayaan na. Manjari piniyaan du kaam ayi-ayi
kulang-kabus bi.
34 Hangkan kaam subay 'nsa' magkasusahan
pasal sawung, sabab saddi kasusahan na. Sarang
na pagsusahan bi ma 'llaw itu sadja.”

7

Pasal panaway pagkahi
(Lukas 6.37-42)

1 “Daa sawayun bi pagkahi bi bo' kaam 'nsa'
siyaway uk Tuhan.
2 Sabab bang kaam ganta' mabōtang hukuman
ma sehe' bi, iya du isab kaam pibōtangan
hukuman uk Tuhan, pipagtōngōd du maka bayi
pangahukum bi sehe' bi hi'. Ayi-ayi panappōng
bi ma sehe' bi, iya du isab panappōng Tuhan ma
kaam.
3 Kaam magsaway sehe' bi iyu, angay tanda' bi
bukbuk kayu kalimpōnan ma diyōm mata sehe'
bi, bo' 'nsa' tananam bi batang kayu ma diyōm
mata bi?
4 Mamarahi pahap kaam iyu! Uk bi, ‘Bagay
kalloan ta bukbuk min mata nu iyu.’ Bo' peen
niya' batang kayu ma diyōm mata bi!
5 Kaam iyu maglaku-laku in kaam iyu 'nsa' taga
sā'! Kalloin bi le' dahu iya ma kaam iyu supaya
sawa panganda' bi, bo' iyampa kaam ngalloan
bukbuk min mata sehe' bi.
6 “Daa kaam muwan ayi-ayi sutsi ma manga aa
laat, iya sali' sapantun ero'. Kalu pabing tudju ni
kaam, ngeket. Lapal bi halgaan, iya pigbahasa
mussa' bi. Daa larukin bi ni manga koret. Kalu
pig'ddōkan uk sigam sali' 'nsa' niya' halga' na.”

Ngamu'-ngamu' kaam bo' supaya kaam biyuwanan
(Lukas 11.9-13)

7 “Ngamu'-ngamu' kaam, bo' kaam biyuwanan.
Meha kaam, bo' kaam makatawwa'. Mikiukab
kaam, bo' kaam iyukaban.
8 Sabab sayi-sayi ngamu' kabuwanan du. Sayi-
sayi meha makatawwa' du. Sayi-sayi isab mik-
iukab iyukaban du.
9 Kaam iyu taga anak, bila kaam iyamuan
tinapay uk anak bi, buwanan bi baha' batu?
10 Atawa bang ngamu' daying, buwanan bi
baha' so?
11 Kaam dusahan iyu, bang kaam tau du
muwanan anak bi ayi-ayi makahap, luba'-luba'
na na 'Mma' bi ma diyōm sulga' tau du muwanan
ayi-ayi makahap ni sasuku ngamu' ni iya.
12 “Manjari ayi-ayi hap kabayaan bi subay
hinang uk manusiya' ni kaam, iya du hinangun
bi ni sigam. Iya na hi' hati na, iya sara' bayi
tasulat uk si Musa maka bayi pamandu' uk
manga kanabi-nabihan.”

Lawang kiput
(Lukas 13.24)

13 “Pasōd kaam min lawang kiput, sabab iya
daddōk tudju ni nalka' loha pasōran na maka
luhay lingngan. Heka isab manusiya' me' min
daddōk ian.
14 Suga' iya pasōran tudju ni sulga' kiput
du maka hunit lingngan. Kulang isab aa
makatawwa' may'an.”

Pasal kayu maka buwa' na
(Lukas 6.43-44)

15 “Kamaya'-maya' kaam bo' kaam 'nsa'
kaakkalan uk manga aa magbawu'-bawu' in
sigam nabi. Bang 'nda' ta dagbōs sigam hap du
sigam, sali' sapantun bili-bili 'nsa' makamula.
Suga' ma diyōm atay sigam sali' sigam ero'
tawun, makapakaat sadja.
16 Takila bi du sigam min kahinangan sigam,
sali' kayu takila min buwa' na. 'Nsa' kita ngallo'
buwa' anggul min kayu puhung, atawa buwa'
igira min kayu itingan.
17 Bang kayu hap, hap isab buwa' na. Suga'
bang kayu 'nsa' hap, 'nsa' du isab hap buwa' na.
18 Bang kayu hap 'nsa' makabuwan buwa' laat.
Damikkiyan na bang kayu laat suring na, 'nsa'
makabuwan buwa' hap.
19 Bang niya' kayu 'nsa' hap pagbuwa' na,
tibbōngan bo' timanan ni diyōm api.
20 Hangkan uk ku ma kaam, takila bi du manga
nabi iya 'nsa' bannal sabab min kahinangan
sigam du.”

'Nsa' kaam takila ku
(Lukas 13.25-27)

21 “'Nsa' aa kamemon iya nabbut aku ‘Panghu’’
iya makasōd ni diyōm pagparintahan Tuhan.
Suga' iya du pisōd in aa me' ma kabayaan 'Mma'
ku ma diyōm sulga'.
22 Bang taabut na 'llaw pangahukum ma
manusiya', heka du aa ian missala ni aku. Salaitu
iya uk sigam: ‘O Panghu', bayi kami matanyag
lapal min Tuhan ma kawasa ōn nu. Bayi piluwas

uk kami manga sayitan min diyōm baran aa,
maka heka isab manga hinang makainu-inu bayi
tahinang kami, min kawasa ōn nu isab.’
23 Sakali sambungan ku du sigam. Uk ku, ‘'Nsa'
kaam takila ku. Pakallo' kaam min aku, kaam
kamemon maghihinang kalaatan iyu.’ ”

Duwa ginis aa maghinang luma'
(Lukas 6.47-49)

24 “Na, sasuku aa pake ma pandu' ku itu
sampay me', iya sali' sapantun aa hap akkal na,
iya bayi ngahinang luma' na ma kabatuhan.
25 Manjari niya' ulan landōs maka dunuk,
maka baliyu kōsōg makatawwa' ma luma' ian.
Suga' 'nsa' habba sabab bayi na hinang ma
kabatuhan.
26 “Sasuku isab pake ma pandu' ku bo' 'nsa'
me', sali' iya aa kulang akkal na, iya bayi
ngahinang luma' na ma kalabbohan.
27 Sakali niya' ulan landōs patumbuk, maka
dunuk, maka badju kōsōg tawwa' ma luma' ian.
Magtuwi habba, lubu tōōd.”
28 Ubus peen uk si Isa missala, kiyainu-inuhan
pandu' na uk baanan aa bayi makake ian.
29 Iya hangkan salaihi' sabab magbidda' tōōd
pandu' si Isa maka pandu' manga guru sigam. Si
Isa iya taga kawasa asal bang mandu'.

8

Aa ipul kaulian uk si Isa
(Markus 1.40-45; Lukas 5.12-16)

1 Palud peen si Isa min bud ian, heka tōōd aa
bayi paturul ni iya.

2 Manjari niya' aa ipul pay'an ni si Isa bo'
iyampa pasujud min dahuhan na. Uk na,
“Tuwan, bang kau baya', pakoweun aku.”
3 Magtuwi piabut uk si Isa tangan na ni lalla
hi'. Uk si Isa, “Asal aku baya'. Kaulian na kau!”
Saruun-duun du kaulian ipul aa ian.
4 Sakali itu uk si Isa ni iya, “Pake kau. Daa kau
ma'-ma' ni sayi-sayi iya bayi tahinang ku ma kau.
Suga' pahi' kau magtuwi ni imam bo' palilingun
ni iya baran nu. Puwas na hi' ungsurin pagkul-
ban ni Tuhan sali' bayi pamandu' uk si Musa, iya
na tanda' saksi' ni kahekahan aa in kau kaulian
na min ipul nu.”

Sosohoan kapitan kaulian uk si Isa (Lukas 7.1-10)

5 Manjari itu, pasōd peen si Isa ni diyōm daira
Kapirnaum, niya' dakayo' kapitan bangsa Roma
bayi pasampang ni iya ngamu' tabang.
6 Uk na ni si Isa, “Tuwan, niya' sosohoan ku
ma luma'. Ian iya pabahak, 'nsa' makahibal di
na maka landu' paddi' baran na.”
7 Uk si Isa, “Pahi' du aku makowe' iya.”
8 “Daa kau pahi', Tuwan,” uk kapitan. “'Nsa'
aku tiyōp bang kau pahi' ni luma' ku. Suga' bang
kau ma' minniyu, kaulian du sosohoan ku ian.
9 Minsan aku, biyaksa du pagbayaan uk aa min
diyataan ku, maka niya' isab sundalu pagbayaan
ku. Bang soho' ku dakayo' pahi', pahi' du iya.
Bang soho' ku dakayo' paitu, paitu du iya ni
aku. Damikkiyan na bang niya' pahinang ku ma
sosohoan ku, magtuwi hinang uk na.”

10 Pagtake peen halling nakura' sundalu itu uk
si Isa, inu-inu iya. Uk na ni manga aa paturul ma
iya ian, “Baan ta kaam tōōd. Minsan ma diyōm
bangsa tabi Israil 'nsa' aku bayi makalanggal ma
aa sali' nakura' itu, kōsōg tōōd pangandōl na.
11 Pake kaam. Ma waktu ma sosongun heka
aa min bangsa kaginisan, aa bayi min sōbangan
maka min saddōpan, magtingkoan du magsawu
mangan maka di si Ibrahim, si Isahak maka si
Ya'kub.
12 Suga' manga aa bangsa Israil itu, iya arapun
pisōd ni diyōm pagparintahan Tuhan, liyarukan
du paluwas tudju ni kalindōman, bo' may'an
sigam magtallik maka magtagiōt baggaang sigam
sabab min kapagsusun sigam.”
13 Sakali missala si Isa ni nakura' sundalu ian,
uk na, “Mowe' na kau. Tahinang ma kau sali'
bayi pangandōlan nu.” Manjari saruun-duun du
kaulian sosohoan na ian ma waktu hi'.

Baanan aa kaulian uk si Isa
(Markus 1.29-34; Lukas 4.38-41)

14 Sakali palanjal si Isa pahi' ni luma' si Simun.
Pagsōd na ni diyōm luma' ian, tanda' na matoa
si Simun danda pabahak may'an, hinglaw.
15 Piabut uk si Isa tangan na ni tangan danda
itu, bo' kaulian magtuwi bayi hinglaw na hi'.
Puwas ihi' punduk iya ngalabōt ma si Isa.

16 Taabut peen pasaddōp 'llaw, heka manga
aa bayi biyo pay'an ni si Isa, aa bayi siyōd uk
sayitan. Piluwas uk na manga sayitan, min
kabtangan na sadja. Maka aa taga saki ian
kamemon bayi kaulian uk na.

17 Pagka hinang na salaihi' magtawwa' na ma
maka iya bayi tasulat uk si Nabi Isaya ma diyōm
kitab, iya uk na, “Baran na iya bayi makakallo'
saki tabi; bayi iya nanggung kalammahan tabi.”

Pasal manga aa arak me' ma si Isa (Lukas 9.57-62)

18 Tanda' peen uk si Isa heka aa ma katilibut na,
uk na ni manga mulid na, “Sung kitabi pauntas
ni dambiya' danaw.”
19 'Nsa' peen sigam pauntas, niya' dakayo' guru
ma sara' agama bayi pay'an ni si Isa. Uk na,
“Tuwan Guru, me' aku ma kau paingga-paingga
papahian nu.”
20 Uk sambung si Isa, “Gam hayōp tawun
niya' pabōtangan na, maka manga kamanuk-
manukan niya' pugaran na. Suga' aku, Anak
Manusiya' itu, 'nsa' niya' tōōd luma' patōtōgan
ku atawa pagtuwihan ku.”
21 Niya' isab dakayo' mulid ian halling ni si Isa,
uk na, “Tuwan, pabairun le' aku pabing ni luma'.
Subay puwas pangubul ku ma 'mma' ku dahu bo'
iyampa aku me' ma kau.”
22 Suga' uk si Isa, “Me' na kau ma aku. Patut du
bang aa matay pikubul ma manga aa kasehean
iya 'nsa' kaniyaan kallum taptap.”

Mag-agi si Isa ma baliyu maka goyak (Markus 4.35-41; Lukas 8.22-25)

23 Puwas hi' pariyata' si Isa ni bayanan, maka
me' isab manga mulid na.
24 Pauntas peen sigam, sakali parugpak hunus
ni danaw ian. Agōn-agōn sigam buhaw sabab

bayanan hi' liyasayan uk goyak. Suga' si Isa, tuwi
na peen may'an.
25 Sakali pay'an ni iya manga mulid na mati'
iya. “O Tuwan,” uk sigam. “Nabang kau! Lembo
na kitabi!”
26 Uk si Isa ma sigam, “Angay kaam tiyāw?
Kulang pahap pangandōl bi!” Manjari nangge
si Isa bo' iyampa soho' na baliyu maka goyak ian
parōhōng. Saruun-duun du pataddo' lahat ian
magtuwi.
27 Inu-inu manga mulid na. “Sayi baha' aa itu?”
uk sigam. “Minsan baliyu maka goyak kapag-
agihan du uk na.”

Piluwas uk si Isa manga sayitan min diyōm baran aa ian duwa
(Markus 5.1-20; Lukas 8.26-39)

28 Puwas ian makarunggu' sigam pahi' ni
dambiya' danaw, ni lahat manga aa Gadara.
Manjari niya' pahi' ni iya duwangan aa bayi
paluwas min diyōm kakubulan, aa siyōd uk
manga sayitan. Landu' bingis manga aa itu
hangkan 'nsa' niya' makatawakkal palabay min
ian.
29 Pag'nda' sigam si Isa, magtuwi sigam
nuwalak, uk na, “O Anak Tuhan! Ayi lamud nu
ma kami? Paitu kau baha' minsana' kami ma
'nsa' le' taabut waktu gantaan na?”
30 Na, lawak-lawak le' minnihi' niya' baanan
koret magkakan.
31 Sakali ngamu'-ngamu' manga sayitan hi' ma
si Isa. Uk sigam, “Bang kami subay piluwas uk
nu, papahiun kami pisōd ni diyōm baran manga
koret hi'.”

32 “Na, pahi' na kaam,” uk si Isa. Sakali
pakallo' manga sayitan min baran aa bo' pinda
pahi' ni diyōm baran baanan koret. Magtuwi
baanan koret hi' bayi lahi min luran hi' sampay
hug paligid ni diyōm danaw, bo' iyampa lembo
kamemon.
33 Jari manga aa bayi mangipat koret ian lahi
pahi' ni kalumaan ma'-ma' ma manga aa may'an
pasal bayi hinang uk si Isa ma manga aa bayi
siyōd uk sayitan hi'.
34 Hangkan paluwas manga aa min kalumaan
ian pahi' ni si Isa. Magkalanggal peen sigam,
magtuwi sigam ngamu' junjung ni iya, bang peen
iya pakallo' min lahat sigam.

9

Aa matay baran na kaulian uk si Isa
(Markus 2.1-12; Lukas 5.17-26)

1 Pariyata' na si Isa ni bayanan bayi pamean
na bo' iyampa pabing ni dambiya' danaw, tudju
ni lahat iya asal pabōtangan na.
2 Manjari may'an peen, niya' biyo ni iya aa
matay baran na. Pabahak sadja ma pabahakan
na. Makatau peen si Isa in aa mo ian mangandōl
du ma iya, uk na ni aa matay baran na, “Oto',
daa kau susa. Iyampun na dusa nu.”
3 Niya' bayi may'an manga guru sara' agama
maghōna'-hōna' kasehean. Uk sigam, “Oy! Aa
itu halling pangkal tudju ni Tuhan!”
4 Suga' asal katauhan si Isa bang ayi pikilan uk
sigam, bo' halling na ni sigam. Uk na, “Angay
kaam mamikil laat salaiyu?

5 Kumpasun bi bang ingga luhay: bang bissala
ku ma aa ian, ‘iyampun na dusa nu’, atawa bang
uk ku, ‘Papunduk kau bo' kau mangngan na’?
6 Na, buwanan ta kaam tanda' palsaksian
bo' katauhan bi in aku, Anak Manusiya', taga
kapatut ngampun dusa ma diyōm dunya itu.”
Jari missala si Isa ni aa matay baran na hi'.
“Papunduk na kau,” uk na. “Bohun pabahakan
nu iyu bo' kau mowe'.”
7 Sakali nangge aa ian bo' iya mowe'.
8 Pag'nda' manga aa ian ma hinang si Isa, tiyāw
sigam tōōd. Siyanglitan Tuhan uk sigam ma
sabab kawasa bayi pamuwan na ma manusiya'
makahinang salaihi'.

Pangalingan si Isa ma si Matiyu (Markus 2.13-17; Lukas 5.27-32)

9 Makalangngan peen si Isa, niya' tanda' na
dakayo' aa iyōnan si Matiyu ningko' ma diyōm
upis, iya pagbayaran sukay parinta. Uk si Isa ma
iya, “Paitu na kau me' ma aku.” Nangge magtuwi
si Matiyu bo' me' ma si Isa.
10 Manjari mangan si Isa ma luma' si Matiyu.
Heka isab manga aa magkallo' sukay parinta
maka manga aa baldusa kasehean, ian magsawu
ni si Isa maka manga mulid na.
11 Salta' peen sigam magsawu, niya' manga
Parisi bayi nganda' ni sigam. Uk manga Parisi
itu ni mulid si Isa, “Angay guru bi iyu pala-
mud magsawu-sawu mangan maka manga aa
magkakallo' sukay parinta maka manga aa dusa-
han kasehean?”

12 Take uk si Isa iya halling sigam bo' uk
na, “Bang aa kowe' 'nsa' na magdoktor. Iya
magdoktor bang aa taga saki.
13 Pehahun bi pahi' bang ayi hati na bayi
tasulat ma diyōm kitab, iya uk na, ‘'Nsa' halgaan
ma aku kulbanan hayōp iya ungsuran bi, suga'
iya kabayaan ku tōōd subay kaam maase' ma
pagkahi bi.’ ” Uk si Isa le', “'Nsa' pasal aa adil
iya maksud ku paitu ni dunya, suga' in maksud
ku paitu pasal aa taga dusa bo' supaya sigam me'
ma aku.”

Pasal pagpuwasa
(Markus 2.18-20; Lukas 5.33-35)

14 Manjari pahi' manga mulid si Yahiya Magpa-
pandi ni si Isa tiyaw ma iya. Uk sigam, “Tuwan,
kami maka manga aa Parisi magpuwasa na peen,
suga' mulid nu iyu 'nsa' tōōd magpuwasa. Angay
baha'?”
15 Nambung si Isa magparalilan. In mulid
na sali' piralil ni aa maglurukan ma pagkaw-
inan. Uk na, “Susa baha' manga aa luruk ma
samantala' may'an le' pangantin lalla ma tōngōd
sigam? Tantu 'nsa'. Suga' ma 'llaw siyong, bang
taabut waktu kapamakalloan pangantin lalla
min sigam, minnihi' sigam nagna' magpuwasa.”

Pamandu' tagna' maka pamandu' si Isa
(Markus 2.21-22; Lukas 5.36-39)

16 Puwas hi' magparalilan si Isa pasal pa-
mandu' tagna' maka pamandu' na, uk na, “'Nsa'
niya' aa matupak pispis kakana' bahu, kakana'
'nsa' bayi diyakdakan, ni badju' asal daan. Sabab
bang salaihi' pakinkin du tupak bahu, bo' gese'

du min kakana' asal. Jari pamehe na peen gese'
na."
17 Piralil isab pamandu' na ni inuman bahu
bayi hinang, uk na, "'Nsa' niya' ngalōōn inuman
bahu ni diyōm pangalōōnan kuwit hayōp bang
daan na. Bang ganta' salaihi' tantu bustak.
Tumpahan du inuman, bo' magkaat bayi pan-
galōōnan na hi'. Suga' in inuman bahu subay
liyōōnan ni pangalōōnan bahu. Jari natas inu-
man na maka pangalōōnan na sali'-sali'."

Anak nakura' Yahudi maka danda taga saki mananahun
(Markus 5.21-43; Lukas 8.40-56)

18 Sabu peen si Isa masi mandu' ma sigam,
niya' pay'an ni iya dakayo' nakura' ma langgal
ian. Pasujud iya ma dahuhan si Isa. Uk na,
"Tuwan, iyamboho' matay anak ku danda. Suga'
bang kau me' ma aku maabut tangan nu ma iya,
'llum du iya."
19 Sakali nangge na si Isa paturul ma nakura'
ian. Magbe' isab maka iya manga mulid na.
20 Na, niya' may'an dakayo' danda sakihan.
Sangpu' ka duwa tahun 'nsa' bayi parōhōng laha'
na. Pasikōt iya ni si Isa min bukutan na, bo'
iyampa piabut uk na tangan na ni bihing juba
si Isa.
21 Uk na ma diyōm pikilan na, "Bang peen
ta'ntan ku minsan laa tong sammek na, kaulian
du saki ku."
22 Jari palingi' si Isa bo' tanda' na danda itu.
Uk na, "Inda', daa na kau susa. Kaulian du saki
nu ma sabab pangandōl nu." Magtuwi danda itu
kaulian saruun-duun du.

23 Pagtakka si Isa ni luma' nakura' ian, tanda'
na may'an manga aa magsuling maka baanan aa
maghiluhala'.
24 Uk si Isa ma sigam, “Paluwas kaam
kamemon. 'Nsa' du matay onde' iyu. Tuwi iya
sadja.” Sakali pigtattohan si Isa uk sigam.
25 Ubus manga aa ian peen bayi piluwas,
pasōd na si Isa ni diyōm bilik onde' danda ian
bo' iyampa intanan na tangan na. Magtuwi
papunduk iya.
26 Jari habal pasal bayi hinang si Isa ian
pasaplag ni kalohahan lahat ian hi'.

Duwangan aa buta kaulian

27 Palanjal peen si Isa minnihi', niya' duwa
aa buta bayi paturul ma iya. Ngalingan sigam
pakōsōg, uk sigam, “Oy! Tubu' sultan Daud!
Maase' na kau ma kami!”
28 Jari pagsōd peen si Isa ni diyōm luma',
pasikōt na ni iya duwangan buta ian. Uk
si Isa ma sigam, “Magkahagad kaam in aku
makapakowe' du?”
“Aho', Tuwan,” uk sigam.
29 Jari piabut uk si Isa tangan na ni mata sigam
maka halling uk na, “Tahinang ma kaam sali'
bayi pangandōl bi.”
30 Magtuwi du sigam kanda' pabayik, bo' siy-
oho' sigam uk si Isa, uk na, “Daa kaam ma'-ma'
ni sayi-sayi pasal itu bayi tahinang ma kaam.”
31 Suga' pakallo' peen duwangan itu minnihi',
matanyag sigam pasal si Isa ma katilibut lahat
ian.

Aa umaw kaulian uk si Isa

32 Ma sabu peen isab paluwas duwangan ian,
niya' na manga aa pay'an ni si Isa mo dakayo' aa
'nsa' makabissala ma sabab siyōd uk sayitan.
33 Ubus peen uk si Isa bayi makallo' sayitan
min baran aa itu, magtuwi iya makabissala. Inu-
inu manga aa may'an kamemon. Uk sigam,
“'Nsa' niya' bayi tanda' tabi salaitu ma kalohahan
lahat Israil itu.”

34 Suga' halling manga aa Parisi, “In aa itu
bayi kabuwanan barakat uk nakura' sayitan, iya
hangkan tapaluwas na manga sayitan.”

Maase' si Isa ma manga aa

35 Manjari talatag uk si Isa kamemon daira
maka kalumaan ma jadjahan hi'. Bayi iya
mandu' ma diyōm manga langgal, bayi iya
nganasihat lapal hap pasal pagparinta Tuhan.
Bayi kaulian na isab manga aa iya saki sigam
maka kalammahan sigam kaginis-ginisan.
36 Pag'nda' na ma baanan aa ian, landu' iya
maase' ma sigam, sabab ian sigam ma diyōm
kasusahan maka 'nsa' niya' nabang ma sigam.
Sali' sigam sapantun bili-bili 'nsa' niya' mag-ipat
ma sigam.
37 Sakali uk si Isa ni manga mulid na, “Manga
aa itu sali' dalil huma heka buwa' na. Loha tana'
na, suga' kulang aa mag-ani.
38 Hangkan kaam subay ngamu'-ngamu' ni
Tuhan, iya dapu huma, bo' supaya iya noho'
manga aa mag-ani paitu.”

10

Mulid si Isa sangpu' maka duwa
(Markus 3.13-19; Lukas 6.12-16)

1 Manjari linganan uk si Isa mulid na
sangpu' ka duwa pahi' ni iya bo' iyampa sigam
biyuwanan kawasa maluwas sayitan min diyōm
baran aa sampay makauli' saki maka lamma
kaginis-ginisan.
2 Iya na itu ōn sangpu' ka duwa bayi kawakilan
uk si Isa: kaisa, si Simun iya iyōnan isab si
Petros, maka danakan na si Andariyas, bo' si
Ya'kub maka danakan na si Yahiya, manga anak
si Sibidi.
3 Pasunu' si Pilip maka si Bartolome maka si
Tomas, bo' si Matiyu iya bayi magkallo' sukay ma
parinta, bo' si Ya'kub iya anak si Alpa. Pasunu'
isab si Taddiyu,
4 bo' si Simun aa pangangatu. Katapusan si
Judas Iskariyut, iya nongan si Isa ni manga banta
na ma waktu labay minnihi'.

Pilangngan uk si Isa mulid na sangpu' ka duwa
(Markus 6.7-13; Lukas 9.1-6)

5 In sangpu' ka duwa aa itu bayi piyanduan
uk si Isa bo' iyampa siyoho' mangngan. Salaitu
panohoan na, “Daa kaam pahi' ni lahat manga
aa 'nsa' bangsa Israil, atawa ni kalumaan aa
Samariya.
6 Suga' pahi' kaam ni manga aa bangsa Israil
sadja. Sali' sigam hantang bili-bili lungay min
paglabayan.
7 Pahi' kaam magnasihat pasal pagparinta
Tuhan song na takka.

8 Pakoweun bi sasuku saki. Pakallumun bi
manga aa bayi matay, pakoweun bi sasuku saki
ipul, maka paluwasun bi manga sayitan min
diyōm baran aa. Bayi kaam biyuwanan kapatut
min aku ma 'nsa' niya' bayad na, hangkan kaam
subay nabang ma 'nsa' niya' bayad na.
9 Daa kaam mo bulawan atawa pilak minsan
manga pisita ma diyōm bulsa bi.
10 Daa kaam mo pangalōōnan kapanyapan
atawa badju' pagsayinan bi, atawa tawumpa'
atawa tungkud. Sabab bang aa maghinang,
wajib iya biyuwanan balanja'.
11 “Bang kaam takka ni dakayo' daira atawa ni
kalumaan, pehahun bi aa may'an hap kasudda-
han na, bo' pabōtang kaam ma iya sataggōl 'nsa'
le' kaam pakallo' min lahat ian hi'.
12 Bang kaam pasōd ni dimay luma' aa, uk bi,
‘Bang peen kaam biyuwanan kasannangan!’
13 Jari bang hap kasuddahan sigam ma luma'
ian, katakkahan du sigam kasannangan bayi
pangamu' bi hi'. Suga' bang 'nsa' hap kasudda-
han sigam, pabingun bi ni kaam kasannangan
hi'.
14 Bang ganta' niya' manga aa 'nsa' nagina
kaam, atawa 'nsa' baya' pake ma kaam, pakallo'
kaam min luma' atawa min kalumaan ian. Pas-
pasin bi dahu higbun na min nayi' bi, tanda'
saksi' in kaam puwas min sigam.
15 Baan ta kaam, bang taabut 'llaw pan-
gahukum Tuhan ma manusiya', kalandu' le'
bohat hukuman Tuhan ma manga aa ma lahat
ian min bayi hukuman ni manga aa ma daira
Sodom maka daira Gomora, [iya lahat bantug ma

sabab dusa aa na ma masa awwal hi'.]”

Pasal kabinsanaan song patakka
(Markus 13.9-13; Lukas 21.12-17)

16 “Pake kaam,” uk si Isa. “Iyu kaam song
papahi' ku ni diyōman manga aa laat. Sali' kaam
sapantun bili-bili pipahi' ni diyōman baanan ero'
tawun, iya bingis tōōd. Hangkan subay kaam
taga akkal, maka addat bi subay hatul.
17 Pahalli' kaam, sabab niya' ko' ian manga aa
laat naggaw kaam, bo' kaam biyo ni paghuku-
man. Piglapdōsan du kaam uk sigam ma diyōm
langgal sigam.
18 Biyo du kaam ni alōpan manga gubnul maka
manga sultan bo' kaam hiyukum ma sabab aku
iya pamean bi. Iya hangkan kaam pitampal
ni sigam, bo' supaya kaam makaba' lapal hap
ni sigam, sampay ni manga bangsa saddi min
Yahudi.
19 Jari bang kaam tasaggaw biyo ni sara' daa
kaam magsusa bang ayi pamissala bi atawa bang
salaingga uk bi halling. Biyuwanan du kaam
lapal pamissala bi bang taabut waktu na.
20 Sabab 'nsa' baran bi iya halling ma waktu
hi', suga' Nyawa 'Mma' bi Tuhan iya nabangan
kaam missala.
21 “Ma waktu sosongun ian niya' du manga aa
nukbalan danakan sigam ni sayi-sayi bo' piyatay.
Niya' du isab manga 'mma' nukbalan anak sigam
bo' piyatay. Manga anak isab manta du ma
'nggo'-mma' sigam, noho' isab subay piyatay.
22 Maka kaam manga mulid ku,” uk si Isa,
“kibansihan du kaam uk aa kamemon ma sabab
aku iya pamean bi. Suga' sayi-sayi hōgōt iman

na sampay ni katapusan, makasampay ni kasala-
matan ma diyōm sulga'.
23 Bang kaam ganta' binsana' ma lahat dakayo',
lahi kaam ni lahat dakayo'. Baan ta na kaam, ma
'nsa' le' bayi talatag bi kalahatan Israil kamemon
magnasihat, in aku Anak Manusiya' pabayik du
ni kaam.
24 “'Nsa' niya' mulid palangkaw min guru na.
'Nsa' niya' ata palangkaw min nakura' na.
25 Hangkan na in mulid subay magsukul bang
makasali' ni guru na, maka in sosohoan subay
magsukul bang makasali' isab ni nakura' na.
Na, pagka aku nakura' bi iyōnan uk sigam si
Belsebul, hati na nakura' sayitan, mangkin na in
kaam sosohoan ku iyōnan laat du uk sigam.”

Pasal sayi subay kitāwan
(Lukas 12.2-7)

26 “Daa kaam tiyāw ma manga manusiya'.
Kamemon bayi limbungan tantu du piluwas.
Kamemon bayi tiyawu' ma diyōm atay tantu
pitau du.
27 Ayi-ayi pama' ku kaam ma diyōm
kalindōman, bain bi ma kasawahan. Maka
ayi-ayi bayi take bi ma 'nsa' niya' saddi makake
iya, patanyagun bi ni manga aa kamemon iya
'nsa' bayi makake.
28 Daa kaam tiyāw ma aa iya makapatay baran
bi, sabab 'nsa' taabut nyawa bi. Hap le' bang
Tuhan iya katāwan bi, sabab in iya taga kawasa
makatiksa' baran bi sampay nyawa bi ma diyōm
nalka'.
29 Pikilun bi manuk-manuk diki' iyu, taballi ta
duwa maka pisita, suga' minsan deyo' halga' na

'nsa' niya' minsan dakayo' manuk-manuk diki' hug ni tana' bang 'nsa' min kabayaan 'Mma' bi Tuhan.
30 Iya lagi' kaam. Minsan buun bi iyu, taitung du uk Tuhan bang pila lamba heka na.
31 Hangkan daa na kaam tiyāw, sabab halgaan le' kaam min baanan manga manuk-manuk iyu."

Pagsabannal aa pasal si Isa pamean na (Lukas 12.8-9)

32 "Sayi-sayi magsabannal ma alōpan kahekahan aa in aku pamean na, ma' du aku ma alōpan 'Mma' ku ma diyōm sulga', in aa ian palsukuan ku du.
33 Suga' sayi-sayi mayilu ma alōpan kahekahan in aku 'nsa' pamean na, payiluhan ku du isab aa ian ma alōpan 'Mma' ku ma diyōm sulga'."

Si Isa pagsaggaan aa (Lukas 12.51-53; 14.26-27)

34 "Daa kaam magpikil in maksud ku paitu ni dunya supaya aku mo kasannangan sabab aku makalingōg ma manusiya'. In maksud ku paitu bo' aku tahinang pagsaggaan manga manusiya'.
35 Bayi aku paitu mapagsagga' manusiya' dakayo' pa dakayo'. Anak lalla magsagga' maka 'mma' na, anak danda maka ina' na, ayuhan danda maka matoa na danda.
36 Iya tahinang banta aa tōōd, iya na manga sehe' na magdaluma'.
37 "Bang aa lasahan 'mma' na maka ina' na labi min aku, 'nsa' iya wajib mulid ku. Damikkiyan na isab bang aa lasahan anak na lalla-danda labi min aku, 'nsa' iya manjari mulid ku.

38 Sayi-sayi baya' mean aku subay iya
makatanggung hag na pamapatayan iya, hati
na subay piglilla' uk na kabinsanaan na sampay
ni kamatay na. Bang hati 'nsa', 'nsa' iya manjari
mulid ku.
39 Sayi-sayi 'llōgan ginhawa baran na, 'nsa'
du niya' kallum na taptap. Suga' sayi-sayi
'nsa' 'llōgan ginhawa baran na, bo' lilla' isab
matay ma sabab ku, makatawwa' du iya kallum
kakkal."

Tungbas min Tuhan
(Markus 9.41)

40 "Sayi-sayi nayima' kaam, aku du iya tiyay-
ima' uk sigam, sampay Tuhan iya bayi mapaitu
aku ni dunya.
41 Sasuku nayima' sosohoan Tuhan ma sabab
lapal Tuhan iya pamissala na, niya' du palsukuan
na ma ayi-ayi iya panungbas uk Tuhan ma aa
magpalatun lapal na hi'. Damikkiyan na, sasuku
nayima' aa adil ma sabab kaadil na, niya' du
palsukuan na ma ayi-ayi panungbas uk Tuhan
ma aa adil hi'.
42 Baan ta kaam tōōd, sayi-sayi muwan minsan
laa dakayo' sawan bohe' haggut ma dakayo' bean
ku deyo' tōōd, ma sabab aku iya pamean na,
tantu aa ian tiyungbasan kahapan."

11

Paniyaw uk si Yahiya Magpapandi
(Lukas 7.18-35)

1 Ubus peen uk si Isa bayi noho' ma mulid na
sangpu' ka duwa ian, pakallo' iya minnihi'. Pahi'

iya ni manga kalumaan sikōt may'an, magpandu'
maka magnasihat mahi'.
2 Na, si Yahiya Magpapandi bayi tajil asal.
Pagtake si Yahiya pasal kahinangan si Almasi,
siyoho' uk na manga mulid na kasehean pahi' ni
si Isa niyaw.
3 Pagmay'an peen, uk sigam ni si Isa, “Bain
kono' kami. Kau baha' iya pigbissala uk si Yahiya
subay paitu ni dunya? Atawa niya' le' saddi
iyagaran?”
4 Nambung si Isa, uk na, “Pabing kaam pahi'.
Bain bi si Yahiya pasal ayi-ayi take bi maka ayi-
ayi tanda' bi itu.
5 Manga aa bayi buta makanda' na, aa bayi
pengka' makalangngan na tōōd, aa bayi ipul
tapalanu' kuwit na, aa bayi bisu makake na,
maka aa bayi matay tapakallum na pabing.
Sampay manga aa miskin pignasihatan na lapal
hap.
6 Mehe du kahapan sasuku 'nsa' magduwa-
duwa pikilan na ma aku.”
7 Sasang peen manga mulid si Yahiya ian
pakallo' minnihi', missala si Isa ni pagtipunan
aa ian pasal si Yahiya. Uk na, “Ayi baha' bayi
peha bi, bayi waktu kaam pahi' ni si Yahiya ma
lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi ian? Kabayaan
bi baha' nganda' dakayo' aa magpinda-pinda
pikilan na sali' sapantun dawun parang, tabo
magladdoy-laddoy uk baliyu?
8 Bang 'nsa' ihi', ayi baha' bayi pig'nda' uk bi
pahi'? Aa magsammek badju' halgaan? Marayi'
'nsa', sabab bang aa magsammek salaihi', ian du
pabōtangan na ma diyōm luma' sultan.

9 Bain aku tōōd bang ayi bayi pig'nda' uk bi
pahi'? Dakayo' nabi baha'? Aho', nabi du, suga'
iya bayi tanda' bi ian langkaw le' min manga nabi
kamemon.
10 Sabab pasal si Yahiya itu in bayi bissala
Tuhan bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na,
‘Tiya' sosohoan ku. Papahi' ku iya parahu min
kau bo' supaya iya magpaayad palabayan nu.’
11 Baan ta kaam tōōd,” uk si Isa, “pasal si
Yahiya Magpapandi itu: 'nsa' du niya' bangsa
paliyu le' min iya basta ma diyōm bangsa
manusiya'. Suga' sayi-sayi tabe' ma diyōman
pagparintahan Tuhan, minsan salaingga kareyo'
kapag-aa na, langkaw le' iya min si Yahiya.
12 Min waktu nagna' si Yahiya magnasihat
sampay ni buttihi', niya' manga aa nagga' ma
lapal pasal pagparinta Tuhan maka liyāng uk
sigam manga aa baya' me' ma pandu' hi'.
13 In pagparintahan Tuhan itu bayi pilatun uk
si Musa ma diyōm sara' na, maka bayi pigpalatun
na peen uk manga kanabi-nabihan kamemon
sampay taabut waktu kalahil si Yahiya.
14 Bayi na pima' ian in si Nabi Eliyas subay du
paitu ni dunya itu pabayik. Na, bang kaam baya'
magkahagad ma bayi pagpalatun manga nabi hi',
si Eliyas itu iya na ko' si Yahiya.
15 Sasuku kaam makake, asipun bi tōōd.
16 “Manjari,” uk si Isa, “ayi pamaralilan ku
manga aa ma waktu itu? Sali' sigam hantang
onde'-onde' magtingkoan ma halaman tabu'.
Ngalingan manga onde' min dambiya' ni kase-
hean sigam.
17 Uk na hi', ‘Oy! Kaam iyu! Bayi kami

ngalisagan kaam suga' 'nsa' du kaam ngiluk. Bayi kami ngaluguan kaam suga' kaam iyu 'nsa' me'-me' magtangis.’

18 Manga aa ma waktu itu hi',” uk si Isa, “sali' sapantun onde' hi', 'nsa' tasulut. Bayi paitu si Yahiya, aa magpupuwasa. 'Nsa' nginum ayi-ayi inuman makalango. Jari pihallingan iya uk aa kamemon in iya kono' siyōd uk sayitan!

19 Puwas hi' in aku, Anak Manusiya', bayi paitu magkakan maka mag-inum. Magtuwi aku pihallingan uk aa kamemon. Uk sigam, ‘He! 'Ndaun bi aa itu, lagak na! Iya du aa panginginum! Magbagay iya maka aa magkallo' sukay parinta, sampay aa baldusa kasehean!’ Suga',” uk si Isa, “tanda' tabi ma sasuku me' ma Tuhan in pangatau na asal tawwa'.”

Makaase'-ase' manga aa 'nsa' magkahagad (Lukas 10.13-15)

20 Puwas na hi' nagna' si Isa magbandaan manga aa ma diyōm manga lahat bayi pangahi-nangan na kahekahan hinang na kainu-inuhan aa. Iya hangkan biyandaan uk na manga aa hi' sabab 'nsa' bayi pataikut min karusahan sigam.

21 Uk si Isa, “Allā, kaam manga aa Korasin maka aa Betsaida, makaase'-ase' tōōd iya pa-makadal ma kaam! Heka hinang makainu-inu bayi pindaan ni kaam suga' 'nsa' bayi asip bi. Daira Tira maka daira Sidun, bang bayi pindaan manga hinang ku makainu-inu hi', tantu manga aa may'an bayi pataikut min dusa sigam. Tantu sigam bayi magsammek karut, manga

magbusugan di sigam abu, tanda' pagsusun sigam.
22 Baan ta na kaam, bang taabut 'llaw pangahukum Tuhan, bohat le' hukuman iya pitakka ni kaam min bayi hukuman ma manga aa daira Tira maka daira Sidun ma masa awwal hi'.
23 Kaam isab aa Kapirnaum," uk si Isa, "iyu kaam magbantug-bantug di bi in kaam pilangkaw sampay ni sulga'! Suga' duwal nalka' iya pasampayan bi! In manga hinang makainuinu bayi pindaan ni kaam, bang bayi pindaan ni manga aa Sodom, tantu bayi masi daira sigam ian sampay ni kabuttihian.
24 Baan ta kaam, bang taabut 'llaw pangahukum, bohat le' hukuman iya pitakka ni kaam min hukuman bayi pitakka ni manga aa Sodom ma masa awwal hi'."

Pahalihan manga aa kabohatan (Lukas 10.21-22)

25 Manjari itu, ma waktu ian, missala si Isa ni Tuhan. Uk na, "O 'Mma', kau iya makapagbaya' ma ayi-ayi ma langit maka ma dunya. Mehe pagsukulan ku ni kau sabab in bayi limbungan nu min aa taga pangadji' sampay min aa lōm tau na, pihati uk nu ni aa kulang tau na.
26 Aho', 'Mma', min kōg nu maka baya' nu hangkan salaihi'."
27 Manjari halling si Isa ni manga aa ian, "Bayi na pingandōl ayi-ayi kamemon ma aku uk 'Mma' ku. 'Nsa' niya' makatauhan aku, duwal 'Mma' ku hi'. Damikkiyan na, 'nsa' niya' makatauhan iya, duwal aku anak na, sampay isab sasuku tapene' ku subay pahati ku.

28 “Me' kaam kono' ma aku, sasuku kaam
miyale' maka kabohatan, bo' kaam buwanan ku
pahalihan.
29 Tayimaun bi pandu' iya pamatanggung ku
ma kaam, bo' nganad kaam min aku sabab han-
tap asal aku, maka deyo' pangatayan ku. Minnitu
kaam makatawwa' kahayangan ma nyawa bi.
30 Sabab luhay iya pamahinang ku kaam, maka
pandu' iya pamatanggung ku kaam lampung
du.”

12

Pandu' si Isa pasal 'llaw paghali
(Markus 2.23-28; Lukas 6.1-5)

1 'Nsa' taggōl minnihi' hi' si Isa maka manga
mulid na mangngan palabay min tangnga' huma
bayi tiyanōman tirigu pasalta' ma 'llaw Sabtu',
iya 'llaw paghali ni Tuhan bang ma agama
Yahudi. Jari itu, pagka giyōtas manga mulid na
ian, bayi sigam musu' buwa' tirigu bo' iyampa
kiyakan isi na.
2 Pag'nda' manga Parisi ma bayi tahinang uk
manga mulid itu, halling sigam ni si Isa, “'Ndaun
ba manga mulid nu iyu. Ngalanggal sara' ma
agama tabi hinang sigam salaihi' sabu ma 'llaw
paghali ni Tuhan.”
3 Nambung si Isa, uk na, “Angay, 'nsa' tabassa
bi bang ayi bayi tahinang uk si Daud ma masa
awwal hi', waktu bayi kagōtas sigam maka
manga aa na?
4 Bayi pasōd si Daud ni diyōm langgal panga-
harapan Tuhan bo' iyampa killo' uk na manga
tinapay iya pangungsud ni Tuhan hi'. Pigkakan

uk sigam tinapay ian minsan sigam ngalanggal
sara', sabab manga kaimaman sadja patut man-
gan tinapay bayi iyungsuran ian.
5 'Nsa' isab bayi tabassa bi baha' ma diyōm
kitab Tawrat pasal manga imam iya maghinang
ma diyōm langgal pagkulbanan sampay ma 'llaw
paghali ni Tuhan? Minsan sigam makalanggal
sara' agama 'nsa' du sigam bayi magdusa.
6 Baan ta kaam, niya' maitu taga kapatut mehe
min langgal pagkulbanan ian.
7 Niya' bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na,
‘'Nsa' halgaan ma aku iya pangungsud bi ma aku
pagkulban. Suga' iya kabayaan ku tōōd subay
kaam maase' ma pagkahi bi.’ Bang bayi tahati
bi pandu' itu tōōd, 'nsa' du kaam bayi mabōtang
hukuman ni manga aa iya 'nsa' bayi magdusa.
8 Sabab aku, Anak Manusiya', taga kapatut
magbaya' bang ayi manjari hinang ma 'llaw
paghali ni Tuhan.”

Aa komay tangan na kaulian uk si Isa (Markus 3.1-6; Lukas 6.6-11)

9 Manjari pakallo' si Isa minnihi' ni lahat
dakayo', bo' iya pasōd ni diyōm langgal sigam.
10 Niya' ma diyōm langgal ian aa komay
dambiya' tangan na, maka niya' isab manga aa
baya' meha dusa ma si Isa supaya iya tatuntutan.
Tiyaw iya uk sigam. Uk sigam, “Ngalanggal sara'
agama tabi baha' bang kita makowe' aa saki ma
'llaw paghali ni Tuhan?”
11 Nambung si Isa, uk na, “Ayi hinang bi bang
niya' sawupama dakayo' bili-bili bi hug ni diyōm

lowang ma waktu 'llaw paghali? 'Nsa' kallo' bi
baha' hayōp ian, piluwas min diyōm lowang?
12 Suga' in kita bangsa manusiya' labi halga'
le' min bili-bili. Hangkan patut du bang kita
maghinang kahapan ma 'llaw paghali ni Tuhan.”
13 Sakali halling si Isa ni aa komay tangan na
ian, uk na, “Pahannatun tangan nu iyu.”
Na, pihannat uk na. Magtuwi kaulian tangan
na sali' na ni dambiya' na.
14 Suga' paluwas manga Parisi min diyōm
langgal ian bo' iyampa sigam mag-isun bang
salaingga uk sigam mapatay ma si Isa.

Si Isa sosohoan Tuhan

15 Pagkasayu si Isa ihi' pag-isunan manga Parisi
hi' mantahan iya, pakallo' iya min lahat ian
hi'. Heka aa bayi paturul ma iya. Sasuku aa
magsakihan bayi kaulian uk na kamemon.
16 Bayi sigam biyandaan uk na 'nsa' siyoho'
ma'-ma' ni pagkahi sigam pasal iya.
17 In hinang na ian magtawwa' ma palman bayi
pigpalatun uk Tuhan, iya tasulat uk si Nabi Isaya.
18 Uk na,
“Tiya' sosohoan ku bayi pene' ku,
Kalasahan ku iya, landu' aku kasulutan ma iya.
Pahōp ku ni iya Nyawa ku.
Bo' iya iya magmahalayak ni sabarang bangsa
pasal hukuman ku bōntōl.
19 'Nsa' du iya nganjawab, 'nsa' isab nuwalak.
'Nsa' iya matanōg suwara na ma paglabayan aa.
20 Maase' du iya ma sasuku lamma pangandōl na.
Tiyabang uk na du sasuku 'nsa' niya' hōwat-
hōwat na.

Magpatanyag iya sampay tapatangge na
kabōntōlan hukuman Tuhan,
21 Bo' iya iya pangahōwatan bangsa manusiya'
kamemon.”

Si Isa maka si Belsebul
(Markus 3.20-30; Lukas 11.14-23)

22 Sakali niya' bayi biyo ni si Isa dakayo' aa
buta maka umaw isab, sabab bayi siyōd uk
sayitan. Kaulian aa itu uk si Isa, jari makabissala
maka makanda' na iya.
23 Inu-inu tōōd manga aa bayi may'an. Uk
sigam, “Iya itu baha' tubu' si Sultan Daud
dakayo'-kayo'?”
24 Pagtake halling ian uk manga Parisi, uk
sigam, “Iya hangkan aa itu makapaluwas sayitan
min diyōm baran aa sabab niya' kawasa bayi
pamuwan ni iya uk si Belsebul, iya pagnakuraan
manga sayitan.”
25 Suga' katauhan asal uk si Isa bang ayi
pikilan uk sigam, hangkan uk na ma sigam,
“Bang sawupama niya' aa ma diyōm pagsultanan
magkuntara maka kasehean na bo' magbono'
sali'-sali', 'nsa' taggōl magkaat pagsultanan hi'.
Damikkiyan na bang niya' aa magdalahat atawa
magdaluma', bo' pabutas kasehean magsagga'
ma kasehean sigam, 'nsa' taggōl bo' sigam
magkawukanat.
26 Hangkan ko', bang nakura' sayitan iya
maluwas manga pagkahi na sayitan min diyōm
baran aa, hati na, 'nsa' taggōl magsagga' sigam
bo' magkaat kōsōg kawasa na.
27 Uk bi in aku itu makapaluwas sayitan ma
sabab niya' kawasa bayi pamuwan ma aku uk

si Belsebul, nakura' sayitan. Bang ihi' bannal,
minningga baha' pangalloan mulid bi kawasa,
iya hangkan sigam isab makapaluwas sayitan?
In mulid bi iya magpanda' kasaan pamikil bi.
28 Suga' iya bannal na, iya hangkan aku maka-
paluwas sayitan sabab kawasa ku deyo' bayi min
Nyawa Tuhan. Iya na ko' iyu paltandaan in
Tuhan tiya' na magparinta ma kaam.

29 “Nakura' sayitan ian sali' dalil aa gaōs.
Luma' na 'nsa' du tasōd, pangalta' na 'nsa'
kalangpasan. Duwal bang aa gaōsan ian in-
gkōtan dahu bo' iyampa kalangpasan diyōm
luma' na.
30 “Sayi-sayi 'nsa' mōgbōgan aku,” uk si Isa,
“iya du nagga' ma aku du. Maka sayi-sayi
'nsa' nabangan aku magtipun manga suku' ku,
makawukanat du iya.
31 Hangkan kaam baan ku, sayi-sayi kaam
ngandusa maka ngahalling pangkal tudju ni
Tuhan, taampun du kaam. Suga' sayi-sayi
ngahalling pangkal ni Nyawa Sutsi, 'nsa' niya'
kaampunan na.
32 Sayi-sayi ngahalling laat ma aku, Anak
Manusiya', makajari iya iyampunan dusa na.
Suga' sayi-sayi ngahallingan pangkal ma Nyawa
Sutsi, 'nsa' tōōd iyampun dusa na hi', minsan ma
waktu itu, minsan ni kasaumulan.”

Kayu maka buwa' na
(Lukas 6.43-45)

33 “Bang sawupama kayu hap,” uk si Isa, “hap
du buwa' na. Damikkiyan na isab bang kayu laat,

buwa' na 'nsa' hap. Sabab kitauhan asal kayu
min buwa' na.
34 Kaam pangangakkal! 'Nsa' kaam mak-
abissala hap sabab laat diyōm atay bi. Ayi-
ayi bayi ma diyōm atay manusiya', gana-gana
paluwas min bo' na.
35 Bang aa hap, hap du isab kawul-piil na sabab
luwas du min kahapan na iya bayi tiyawu' na ma
diyōm atay na. Suga' bang aa laat, laat du isab
kawul-piil na sabab luwas du min kalaatan bayi
tiyawu' na ma diyōm atay na.
36 “Baan ta kaam, bang taabut 'llaw pan-
gahukum Tuhan ma manusiya', in aa kamemon
subay ma'-ma' pasal bissala kamemon bayi tapa-
halling na, iya 'nsa' niya' kapusan na.
37 Sabab min pamissala na iya sababan na
hangkan aa hiyukum, bang iyampun atawa
binsana'.”

Manga guru maka manga Parisi mikipanda' paltandaan

(Markus 8.11-12; Lukas 11.29-32)

38 Manjari niya' manga guru ma sara' agama
maka manga Parisi bayi may'an. Uk sigam ni si
Isa, “Tuwan Guru, baya' kami nganda' dakayo'
paltandaan min barakat nu.”
39 Suga' nambung si Isa, uk na, “In manga
aa ma waktu itu, dusahan tōōd, 'nsa' tōōd
baya' magtaat ni Tuhan. Kaam iyu mikipanda'
paltandaan pangilahan kawasa ku. Suga' 'nsa'
niya' paltandaan pandaan ku ni kaam, duwal
iya paltandaan bayi min si Nabi Yunus ma masa
awwal hi'.

40 Sabab si Yunus hi' bayi tallu 'llaw tallu
bahangi ma diyōm tungul sattuwa deyawut.
Damikkiyan na aku, Anak Manusiya', tallu 'llaw
tallu bahangi du aku ma diyōm liyang ma
sosongun.
41 Bang taabut na 'llaw pangahukum Tuhan ma
manusiya', magtanggehan du manga aa bayi ma
daira Niniba ma masa awwal hi', bo' sigam du
naksian kaam in kaam taga dusa. Sabab bayi
kine uk sigam nasihat si Yunus, magtuwi pinda
min dusa sigam. Baan ta kaam, tiya' na dakayo'
aa labi le' langkaw min si Yunus hi', suga' 'nsa'
iya asip bi.
42 Bang taabut isab 'llaw pangahukum Tuhan
ma manusiya' niya' du nangge ma hi' dakayo'
pangian bayi min lahat Seba ma masa awwal
hi'. Naksi' du iya in kaam bayi magdusa. Iya
hangkan danda ian taga kapatut naksi', sabab
bayi iya paitu min lahat na ni katahan supaya iya
kake ma bissala si Sultan Sulayman iya bayi lōm
tōōd pangatau na hi'. Baan ta kaam, ma buttihi'
niya' maitu ma kaam pasong le' pangatau na min
bayi tau si Sultan Sulayman, suga' 'nsa' du iya
asip bi.”

Kabayik sayitan ni bayi pabōtangan na (Lukas 11.24-26)

43 “Na, bang takdil ni sayitan,” uk si Isa, “bang
niya' sayitan paluwas min baran aa, liyunsul uk
na lahat 'nsa' bayi kaulanan meha pahalihan na.
Jari bang 'nsa' niya' tapeha na,
44 halling uk sayitan ian ni baran na, uk na,
‘Gam na aku pabing ni diyōm baran aa bayi

pabōtangan ku tagna' hi'.’ Pagbing peen, tanda'
na 'nsa' le' niya' pabōtang may'an, maka hi' bayi
siyapuhan maka mimmōs.
45 Puwas na hi' pahi' iya ngallo' pitu' sayitan
saddi, labi le' laat sigam min iya, bo' pasōd sigam
kamemon ni diyōm baran aa, pabōtang may'an.
Jari in aa ian kalandu' tōōd laat kahalan na
damuwi min bayi dahu. Salaihi' isab ma manga
aa baldusa iya 'llum ma waktu itu.”

Ina' si Isa maka danakan na lalla
(Markus 3.31-35; Lukas 8.19-21)

46 Na, ma sabu si Isa masi mandu' ni manga
aa ian, bayi takka pay'an ina' na maka manga
danakan na lalla. May'an sigam ngagad ma
luwasan, bo' baya' magbissala maka iya.
47 Jari niya' dakayo' aa ma'-ma' ma si Isa.
Uk na, “'Ndaun Tuwan, ian na ina' nu maka
manga danakan nu ngagad ma luwasan. Baya'
magbissala maka kau.”
48 Nambung si Isa, uk na, “Sayi baha' kainaan
ku maka manga danakan ku?”
49 Jari tiyo' uk si Isa tudju ni manga mulid
na. Uk na, “Iya na ko' itu kainaan ku maka
dawuranakan ku.
50 Sabab sayi-sayi ngahinang kabayaan 'Mma'
ku ma sulga', iya na ko' ian manga danakan ku
lalla-danda, maka kainaan ku.”

13

Paralilan pasal aa nabōran bigi
(Markus 4.1-9; Lukas 8.4-8)

1 Ma 'llaw hi' paluwas si Isa min luma' bo' iya
pahi' ni bihing danaw ningko' ma hi' magpandu'.
2 Heka aa bayi patipun ni iya, heka kalandu'.
Hangkan iya pariyata' ningko' ma bayanan bayi
parunggu' ma hi'. Bo' baanan aa ian magtangge-
han ma bihing parian hi'.
3 Heka pamandu' si Isa ma manga aa ian,
pandu' pamaralilan.

Uk na, “Niya' ian dakayo' aa pahi' ni huma na
nabōran bigi.
4 Pagsabōd na itu, niya' bigi kasehean pakpak
ni bihing daddōk. Sakali pay'an manga manuk-
manuk nōtōk bigi ian.
5 Niya' isab bigi kasehean pakpak ni ka-
batuhan, datti' tana' na. Bigi ian lakkas patomo'
sabab 'nsa' lōm tana' na.
6 Suga' paluwas peen 'llaw, magtuwi lus ugbus
na ian sampay lanōs, sabab 'nsa' lōm gamut na.
7 Niya' du isab bigi pakpak ni tangnga' sōmpōt
itingan. Pagpasuwig tiyanōm ian, makasubud
peen sōmpōt ian, magtuwi kasimbōlan tiyanōm
ian.
8 Na, iya bigi kasehean pakpak ni tana' hap,
pasong-song magbuwa' hap. Niya' poon kase-
hean muwan buwa' landu' tōōd heka na, niya'
kasehean muwan buwa' heka, maka niya' isab
kasehean sarang-sarang heka na.

9 “Na,” uk si Isa, “sasuku kaam makake, asipun
bi tōōd.”

Iya poon na hangkan si Isa maralil
(Markus 4.10-12; Lukas 8.9-10)

10 Manjari pahi' ni si Isa manga mulid na.
Tiyaw iya, uk sigam, “Angay kau magparalilan
bang kau manduan manga aa itu?”
11 Sambung si Isa, “Kaam iyu kabuwanan pan-
gatauhan bo' supaya tahati bi pasal kapagparinta
Tuhan ma manga aa na, iya 'nsa' bayi patau na ni
manusiya' kasehean. Suga' manga aa kasehean
'nsa' kabuwanan pangatau pasal ian hi'.
12 Sabab sayi-sayi niya' tau na, kinnōpan le'
panghati na sampay maglabi-labi. Suga' sayi-sayi
'nsa' niya' panghati na bo' peen pangannal na
niya' tau na datti', killoan du ihi' min iya.
13 Iya na itu poon sabab na hangkan aku
magparalilan ma manga aa itu: sabab nganda'
du sigam suga' 'nsa' tanda' uk sigam. Pake isab
sigam suga' 'nsa' take tōōd uk sigam maka 'nsa'
tahati.
14 Pagsalaihi' magtawwa' addat sigam maka iya
bayi pigpalatun uk si Isaya. Uk na,
‘Asal du kaam kake, suga' 'nsa' niya' tahati bi.
Asal du kaam kanda', suga' 'nsa' niya' tanda' bi.
15 Sabab manga aa itu, 'nsa' niya' pasōd ni diyōm
pikilan sigam,
Tainga sigam bayi tiyaplōkan,
Mata sigam bayi tiyambunan.
Bang bayi 'nsa' salaihi', bayi du tanda' uk mata
sigam,
Bayi du take uk tainga sigam,
Bayi du isab tahati uk diyōm pikilan sigam.
Bo' bayi du sigam pabayik magtaat ni aku, uk
Tuhan,
Bo' iyampun uk ku dusa sigam.’

16 “Suga' kaam iyu,” uk si Isa ni manga mulid
na, “mehe du kahapan bi, sabab iya tanda' bi,
maka iya take bi tahati bi du.
17 Baan ta kaam tōōd, heka manga nabi maka
aa suku' Tuhan ma masa awwal hi' bayi baya'
tōōd nganda' ma tanda' bi ma buttihi', suga' 'nsa'
tasabu uk sigam. Baya' tōōd sigam pake ma take
bi itu, suga' 'nsa' taabut uk sigam.”

Pihati uk si Isa pasal aa nabōran bigi (Markus 4.13-20; Lukas 8.11-15)

18 “Na,” uk si Isa, “pake kaam tōōd bo' tahati
bi kissa pasal aa bayi magsabōran bigi hi'.
19 Manga bigi bayi pakpak ma daddōk ian
paralilan aa bayi makake pasal kapagparinta
Tuhan, suga' 'nsa' tahati uk sigam. Jari pay'an
ni sigam sayitan patilaatun ngandagtu' lapal bayi
tiyanōm uk Tuhan ma diyōm atay.
20 Manga bigi bayi pakpak ni tana' kabatuhan,
paralilan aa bayi makake ma palman Tuhan.
Magtuwi sigam kiyōgan nayima' lapal palman
hi'.
21 Suga' palman Tuhan hi' 'nsa' bayi ngangga-
mut palōm ma diyōm atay sigam. 'Nsa' natas
pag-iman sigam. Taabut peen sigam takkahan
susa atawa liyaat uk pagkahi sigam ma sabab
pame' sigam ma palman Tuhan, magtuwi sigam
ngalabba min pag-iman sigam.
22 Manga bigi bayi pakpak ni diyōm sōmpōt
itingan hi' paralilan aa bang ngasip ma pal-
man Tuhan. Suga' pag-asip peen, magtuwi
limbit pikilan sigam uk kahalan diyōm dunya
itu. Iya na peen halgaan ma sigam pangalta'

sigam. Hangkan na palman Tuhan, iya bayi take
uk sigam, sali' dalil tiyanōm kasimbōlan 'nsa'
muwan buwa'.
23 Na, manga bigi bayi siyabōran ma diyōm
tana' hap hi', paralilan manga aa bang ngasip ma
palman Tuhan maka makahati tōōd. Magtuwi
palman ian sali' dalil tiyanōm, muwan buwa' ma
diyōm atay sigam. Kasehean heka tōōd buwa'
na, kasehean isab heka, maka kasehean sarang-
sarang."

Paralilan pasal sōmpōt

24 Manjari magparalilan na isab si Isa pabayik.
Uk na, "In kapagparinta Tuhan ma manusiya'
sali' dalil aa nabōran bigi hap ma tana' na.
25 Manjari itu ma waktu sangōm, sabu peen
magtuwihan aa kamemon, niya' banta aa dapu
huma ian pay'an nabōran bigi sōmpōt ma bayi
panabōran bigi hap. Puwas na hi' pakallo' banta
hi'.
26 Na, tomo' peen tiyanōm hap ian sampay
nagna' na magbuwa', tanda' isab kasōmpōtan.
27 Manjari pay'an manga tindōg ni aa dapu
huma. Uk sigam, 'Tuwan, hap du bigi bayi
sabōran nu ma tana' nu. Minningga baha'
kasōmpōtan ian?'
28 Nambung in aa dapu huma, uk na, 'Niya'
banta bayi makahinang hi'.' Uk manga tindōg,
'Baya' kau baha' bang kami ngalarutan manga
sōmpōt ian?'
29 'Daa,' uk na, 'sabab bang larutan bi sōmpōt,
kalu me' larut manga batang hap.

30 Sarin bi na magbe' magtomo' sampay taabut
waktu pag-ani. Jari bang taabut na waktu pag-
ani, salaitu du panoho' ku ma aa mag-ani ian. Uk
ku, larutin bi manga sōmpōt ian dahu. Pakkōsun
bi bo' iyampa tiyutung. Puwas na hi' anihun bi
buwa' min bayi tiyanōm iyu bo' tawuun bi ni
diyōm bodega ku.’ ”

Paralilan pasal bigi landu' nahut
(Markus 4.30-32; Lukas 13.18-19)

31 Puwas na hi' magparalilan si Isa pabayik. Uk
na, “In kapagparinta Tuhan ma manusiya' sali'
dalil dakayo' bigi diki'-diki', iya tiyanōm uk aa
ma tana' na.
32 Bigi itu nahut min bigi kamemon, suga' bang
tomo' na palabi ehe na min tiyanōm kamemon.
Manjari kayu na, bo' patapu' pay'an manga
manuk-manuk ngahinang pugaran ma senga
na.”

Paralilan pasal pasulig
(Markus 4.33-34; Lukas 13.20-21)

33 Magparalilan le' iya saddi. Uk na, “Iya ka-
pagparinta Tuhan sali' dalil pasulig iya giyuna uk
danda pilamud ni tirigu heka, manga duwampu'
maka lima kilu. Puwas na hi' iyaddun uk na,
gana-gana pasulig kamemon na.”
34 Kahaba'-haba' si Isa magpandu' ma kaheka-
han aa, magparalilan sadja iya. 'Nsa' iya missala
ma sigam bang 'nsa' paralilan iya pamissala na.
35 Minnihi' niya' magtawwa' ma bayi tasulat uk
dakayo' nabi, iya uk na,
“Bang aku mandu' ma sigam subay bissala pa-
maralilan.

Baan ku sigam pasal ayi-ayi 'nsa' bayi kitauhan
sataggōl min tagna' pamapanjari dunya.”

Pihati uk si Isa paralilan na pasal sōmpōt

36 Puwas na hi' imbanan uk si Isa kahekahan
aa ian bo' pasōd ni diyōm luma'. Pay'an ni iya
manga mulid na. Uk sigam, “Pahatihun kono'
kami paralilan pasal sōmpōt ian.”
37 Nambung si Isa, uk na, “Bang diyalil aa
bayi nabōran bigi hap ian, iya na aku, Anak
Manusiya'.
38 Tana' ian, iya na dunya itu. Bigi hap
ian, iya na manga aa me' piyarinta uk Tuhan.
Kasōmpōtan ian, iya na manga aa me' ma
nakura' sayitan, iya patilaatun.
39 Banta bayi nabōran bigi sōmpōt ian, iya na
nakura' sayitan. Iya waktu kapag-ani, iya na
'llaw pangiyamat dunya. Iya aa mag-ani ian, iya
na manga malaikat.
40 Bang takdil ni kasōmpōtan iya tipun ian bo'
iyampa tiyutung, salaihi' du isab pakaradjaan na
bang taabut na 'llaw kiyamat.
41 Aku Anak Manusiya', soho' ku du manga
malaikat ku paitu ni dunya magtipun manga aa
dusahan, sasuku bayi mo pagkahi na ngandusa
maka sasuku bayi maghinang kalaatan.
42 Tatipun peen, liyarukan sigam ni diyōm api
nalka'. Mahi' sigam magtallik manga magtagiōt
baggaang sigam, sabab min kapagsusun sigam.
43 Suga' manga aa suku' Tuhan magsahaya du,
sali' mata 'llaw, bang ma diyōm pagparintahan
'Mma' sigam Tuhan. Sasuku kaam makake,
asipun bi tōōd.”

Paralilan pasal alta' bayi tiyapukan

44 Magparalilan isab si Isa, uk na, “In ka-
pagparinta Tuhan ma manga aa na sali' dalil
alta' bayi katapukan ma diyōm tana'. Sakali
niya' aa bayi makatawwa' iya. Pagtawwa' na
itu, magtuwi tambunan na pabayik. Landu' iya
kiyōgan, hangkan iya pahi' ngandagang ayi-ayi
na kamemon bo' iyampa billi uk na tana', iya
bayi tatawwa' na alta' hi'.”

Paralilan pasal mussa'

45 “Salaitu isab kapagparinta Tuhan,” uk si Isa.
“Sali' dalil aa maglilitu bang meha manga mussa'
hap.
46 Bang iya ganta' makatawwa' dakayo' mussa'
halgaan tōōd, piballihan uk na ayi-ayi na
kamemon bo' iyampa billi uk na mussa' hi'.”

Paralilan pasal pōkōt

47 “Salaitu isab kapagparinta Tuhan ma
manusiya',” uk si Isa. “Sali' dalil pōkōt hiyug ni
diyōm tahik, siyōd uk ginis-ginisan daying.
48 Panno' peen pōkōt hi', na giyuyud uk manga
aa magdaraying ian tudju ni daplakan. Ningko'
sigam may'an bo' pigsaddi baanan daying ian.
Ingga hap liyōōn uk sigam ni diyōm ambung,
ingga 'nsa' tapagguna timanan.
49 Salaihi' du isab bang kiyamat na dunya itu.
Paluwas manga malaikat bo' pigsaddi uk sigam
manusiya' hap maka laat.
50 Iya malaat liyarukan du ni diyōm api nalka'.
Mahi' sigam magtallik, manga magtagiōt bag-
gaang sigam, sabab min pagsusun sigam.”

Pandu' bahu maka pandu' bayi tagna'

51 Tiyaw uk si Isa manga mulid na, uk na,
“Tahati bi baha' kamemon bayi pamissala ku ma
kaam hi'?”
“Aho',” uk sambung sigam.
52 “Na,” uk si Isa, “bang niya' guru ma sara'
agama me' ma kapagparinta Tuhan, sali' iya dalil
aa dayahan taga luma'. Heka asal alta' na bahu
maka daan, hati na pangatau na pasal pandu'
tagna' sampay pandu' bahu.”

Si Isa siyulak uk manga aa Nasaret (Markus 6.1-6; Lukas 4.16-30)

53 Pag-ubus si Isa bayi magparalilan itu,
pakallo' iya min lahat ian,
54 bo' iyampa mowe' ni kalumaan iya asal lahat
na. Manduan iya manga aa may'an ma diyōm
langgal sigam. Inu-inu sigam ma pamandu' na.
Uk sigam, “Oy! Minningga baha' pangalloan na
pangatau na, maka barakat na iya pangahinang
na manga kahinangan makainu-inu hi'?
55 Bang kami 'nsa' sā', iya na itu anak karpen-
tero. Ina' na si Mariyam. Manga danakan na di
si Ya'kub, si Yusup, si Judas maka si Simun.
56 Maka manga danakan na danda, tiya' na isab
ma lungan ta itu. Minningga baha' pangalloan na
tau na itu?”
57 Hangkan na si Isa kipaddian atay uk manga
aa ian.
Sakali halling si Isa ni sigam. “In nabi,” uk na,
“pig-addatan asal ma sabarang lahat. Iya sadja
'nsa' mag-addat ma iya bang aa ma lahat na asal
maka manga aa magdaluma' maka iya.”

58 Jari kulang du hinang makainu-inu bayi
tahinang uk si Isa ma lahat na sabab aa ian 'nsa'
mangandōl ma iya.

14

Kamatay si Yahiya Magpapandi
(Markus 6.14-29; Lukas 9.7-9)

1 Ma waktu hi' si sultan Herod bayi magbaya'
ma lahat Jalil. Manjari itu makake iya pasal
kahinangan si Isa,
2 bo' halling iya ni manga sasohoan na, uk na,
“Aa ian, iya na iya tōōd si Yahiya Magpapandi
pikallum na pabing min kamatay na. Hangkan
ko' tahinang na manga hinang makainu-inu ian.”
3-4 Hangkan salaihi' halling si Herod, sabab
iya iya bayi magpanohoan mapatay si Yahiya.
Salaitu bayi kahalan na: si Sultan Herod itu bayi
magkabaya' maka ipal na si Herodiyas, handa
siyay na si Pilip. Bo' si Pilip iya masi le' 'llum.
Sakali daran si Herod biyandaan uk si Yahiya. Uk
na, “'Nsa' manjari bang kau magdakayo' maka
handa danakan nu! Dusahan kau!” Hangkan
na si Yahiya bayi siyoho' siyaggaw uk sultan,
siyoho' iyekang-ekangan bo' iyampa pisōd liyōōn
ni diyōm jil.
5 Baya' si Herod mapatay si Yahiya suga' tiyāw
iya ma kahekahan aa, sabab magkahagad sigam
in si Yahiya nabi du.
6 Jari niya' dakayo' 'llaw magjamu si Sultan
Herod ma manga aa, panabu 'llaw kapag-anak
ma iya. Na, ngiluk anak si Herodiyas budjang

ma panganda' pagjamuhan bo' kasulutan tōōd si
Herod ma pangiluk na,
7 hangkan panganjanjian na budjang ian. Uk
na, “Janjian ta kau. Ayi-ayi amu' nu ni aku
pamuwan ku du tōōd.”
8 Na, in budjang ian bayi kapitnahan asal uk
ina' na hangkan uk na ni sultan, “Pamuwanun
kono' aku kok si Yahiya Magpapandi buttihi',
pibōtang ma diyata' talam.”
9 Landu' tōōd susa sultan ian, suga' 'nsa' kapin-
dahan bayi panganjanji' na ma alōpan manga
aa luruk hi', hangkan soho' na subay diyulan
budjang ma bayi amu' na hi'.
10 Jari magpanohoan si Herod subay piyong-
golan kok si Yahiya ma diyōm jil.
11 Puwas na hi' pibōtang kok na ma diyata'
talam bo' iyampa biyo ni budjang. Bo' biyo uk
budjang ian ni ina' na.
12 Sakali pay'an manga mulid si Yahiya ngallo'
patay na kiyubul. Puwas na hi' pahi' sigam ni si
Isa ma'-ma' ma iya.

Pamakan si Isa ma manga aa lima ngibu (Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17)

13 Na, take peen uk si Isa ma pasal ian hi',
pakallo' iya minnihi' musay ni lahat 'nsa' mag-aa,
iya didi na sadja. Kitauhan peen kamahian na
uk baanan aa, maglangngan sigam min manga
kalumaan sigam bo' paturul ma iya, maklay min
bihing susulan.
14 Pagduwai peen si Isa min bayanan na, tanda'
na manga aa ian landu' tōōd heka. Sakali

takkahan iya ase' ma sigam, maka kaulian uk na
sasuku taga saki.
15 Pagka song kohap na, pahi' ni si Isa manga
mulid na. Uk sigam, “Song sangōm na, maka
tiya' kitabi ma lahat 'nsa' niya' kalumaan na.
Sohoun kono' manga aa itu pahi' ni manga
kalumaan may'an bo' sigam makaballihan di
sigam kiyakan.”
16 Nambung si Isa, uk na, “Minsan sigam 'nsa'
pakallo' minnitu. Kaam na iya makan sigam.”
17 Uk manga mulid na, “Lima du tinapay ma
kami maka duwa du daying!”
18 “Na,” uk si Isa, “bohun bi paitu.”
19 Manjari siyoho' baanan aa ian uk si Isa
magtingkoan ma kaparangan. Puwas na hi' killo'
uk na lima tinapay maka duwa daying-daying bo'
iyampa iya pahangad tudju ni langit magsukul ni
Tuhan. Pighopo'-hopo' uk na tinapay bo' iyampa
siyongan uk na ni manga mulid na, bo' tiyōpōd-
tōpōran uk sigam manga aa ian.
20 Magkakanan na aa ian kamemon sampay
maglassohan na. Pag-ubus sigam mangan, tipun
kapin kiyakan ian uk manga mulid na, niya'
sangpu' ka duwa ambung mehe panno'.
21 Iya aa bayi mangan ian niya' sigam manga
limangibu lalla. Saddi danda maka onde'-onde'.

Si Isa mangngan ma kuwit tahik
(Markus 6.45-52; Yahiya 6.15-21)

22 Puwas na hi' siyoho' uk si Isa manga mulid
na pariyata' ni bayanan. Pirahu sigam min
iya tudju ni dambiya' danaw, sabu na mapowe'
kahekahan aa ian.

23 Tapapowe' peen manga aa hi', patukad si Isa
didi na nambahayang ma diyata' bud. Sangōm
peen lahat, may'an iya didi na,
24 bo' manga mulid na mahi' ma danaw lawak
min bihing. Tawwa' sigam goyak sabab nagga'
baliyu.

25 Pagdayi' 'llaw peen, pahi' na si Isa tudju ni
sigam, mangngan ma kuwit tahik.
26 Tanda' peen iya uk manga mulid na mangn-
gan ma kuwit tahik, landu' sigam tiyāw sabab
pangannal sigam in iya lutaw. Magsuwalak
sigam pakōsōg sabab tiyāw kalandu'.

27 Suga' missala magtuwi si Isa ni sigam.
“Pataptapun bi pangatayan bi!” uk na. “Aku na
ko' itu. Daa kaam tiyāw.”

28 Sakali halling si Petros, uk na, “Nakura',
bang iya na kau, sohoun aku paiyu ni kau
mangngan ma kuwit tahik.”

29 “Paitu na kau,” uk si Isa. Jari pareyo' si
Petros min bayanan ian nagna' mangngan ma
kuwit tahik tudju ni si Isa.
30 Suga' pagnanam na kōsōg baliyu ian, takka-
han iya tāw bo' enot-enot iya patallōb. Magtuwi
iya ngalingan, uk na, “Nakura', tabangun aku!”

31 Magtuwi iya iyabut uk si Isa bo' iyampa
hella' uk na. Halling si Isa, “Kulang pahap iman
nu! Angay aku pagduwa-duwahan nu?”

32 Makariyata' peen sigam ni bayanan hi',
iyampa parōhōng na baliyu.
33 Piyudji si Isa uk manga mulid bayi ma diyata'
ian. Uk sigam, “Bannal, kau Anak Tuhan du ko'!”

Kaulian uk si Isa manga aa sakihan ma lahat Gennesaret
(Markus 6.53-56)

34 Jari itu, makauntas peen sigam ni dambiya'
danaw, hi' sigam parunggu' ni lahat Gennesaret.
35 Takila si Isa uk manga aa ma hi', iya hangkan
sigam bayi matanyag ma sasuku taga saki ma
jadjahan ian hi', siyoho' biyo ni si Isa.
36 Ngamu' sigam junjung ni si Isa, bang peen du
dulan na manga aa sakihan ngantan minsan laa
ma bihing sammek na sadja. Manjari sayi-sayi
bayi makaantanan sammek si Isa saruun-duun
du kaulian saki na.

15

Manga pandu' bayi pangamban uk kamaasan
(Markus 7.1-13)

1 Manjari niya' pay'an ni si Isa manga aa
Parisi maka guru ma sara' agama bayi min daira
Awrusalam. Tiyaw sigam ma iya,
2 uk sigam, “Angay manga mulid nu iyu
'nsa' mōgbōg ma usulan bayi pangamban uk
kamaasan tabi? Mangan sigam minsan 'nsa' bayi
ngosean tangan sigam pahap.”
3 Nambung si Isa, uk na, “Na, kaam iya. Angay
langgal bi panohoan Tuhan bo' be' bi manga
usulan bayi min kamaasan bi?
4 Sabab bayi na magpanohoan Tuhan, uk na,
‘Wajib kaam mag-addatan 'mma' bi maka ina'
bi.’ Maka itu le', ‘Sayi-sayi iya mahalling laat ma
'mma' na atawa ma ina' na, aa ian subay piyatay.’
5 Suga' kaam,” uk si Isa, “magsaddi-saddi iya
pamandu' bi ma manga aa. Ma pamandu' bi,

bang niya' aa ganta' missala ni 'nggo'-mma' na,
uk na, ‘Alta' ku itu, iya arak bayi panabang ku
kaam, 'nsa' na sabab pasuku' ku na ni Tuhan.’
6 Bang salaihi' hinang na makajari na bang ma
kaam, minsan 'nsa' pag-addatan na 'nggo'-mma'
na. Suga' minnihi' tasulak bi panohoan Tuhan
supaya kaam makabōgbōg ma bayi pangamban
uk kamaasan bi.
7 Kaam iyu magbawu'-bawu' sadja in kaam me'
ma Tuhan, bo' 'nsa'. Asal bannal du iya bayi
tasulat uk si Isaya ma diyōm kitab.
8 Uk na,
‘Manga aa itu, uk Tuhan, ngahulmat aku maka
lapal kabtangan sigam,
Suga' lawak diyōm atay sigam min aku.
9 Iya pagpudji sigam ma aku 'nsa' niya' pus na,
Sabab iya pamandu' uk sigam panohoan bayi
pihinang sadja uk manusiya',
'Nsa' bayi duwai min aku.’ ”

Pasal ayi iya makatamak diyōm atay manusiya'
(Markus 7.14-23)

10 Puwas na hi', linganan baanan aa ian uk si
Isa, siyoho' patipun pabing ni tōngōd na. Uk na
ni sigam, “Pake kaam ma bissala ku. Pahati ta
kaam tōōd.
11 'Nsa' iya kiyakan pasōd ni diyōm bo' aa iya
makatamak iya. Suga' iya makatamak iya manga
bissala laat iya paluwas min bo' na.”
12 Sakali pay'an ni si Isa manga mulid na.
Uk sigam, “Katauhan nu baha' in manga Parisi
paddi' atay sigam ma bayi bissala nu sini'?”

13 Uk sambung si Isa, “Kamemon tiyanōm iya
'nsa' bayi tiyanōm uk 'Mma' ku ma diyōm sulga',
liyarutan du.
14 Daa kaam magsusa pasal sigam. Sigam
magnakura', suga' sali' sigam aa buta. Bang
buta du ngambit sehe' na buta, tantu sigam hug
karuwangan ni diyōm lowang.”
15 Sakali halling si Petros, uk na, “Pahatihun
kami pasal bayi pamaralil nu iyu.”
16 Uk si Isa, “Oy! Sampay kaam isab masi le'
kulang panghati bi!
17 Kaam isab, 'nsa' tasayu bi? 'Nsa' tahati bi
baha'? Bang niya' kiyakan pasōd ni diyōm bo'
aa, pasampay du ni diyōm battōng na bo' iyampa
paluwas min baran na.
18 Suga' bissala laat iya paluwas min bo' aa,
bayi piyoonan asal min diyōm atay na. Iya na
hi' makatamak iya.
19 Sabab min diyōm atay manusiya' iya
paluwasan pamikil na laat, iya hangkan maghi-
nang kalaatan, sali' manga mapatay, magjina,
ngahinang kasabulan danda-lalla, nangkaw,
magputing, maka ngalimut.
20 Kamemon itu makatamak aa. Suga' bang
kita mangan ma 'nsa' bayi ngosean tangan ta sali'
pamandu' manga Parisi, 'nsa' ihi' makabuwan
katamakan.”

Pangandōl dakayo' danda min lahat Kanaan (Markus 7.24-30)

21 Sakali palanjal si Isa minnihi' tudju ni
jadjahan daira Tira maka daira Sidun.

22 Niya' danda bangsa Kanaan maglahat
may'an. Manjari danda itu bayi pahi' ni si Isa
ngalinganan iya. “O Tuwan,” uk na, “tubu'
Sultan Daud, maase' kau ma aku. Anak ku bayi
danda siyōd uk sayitan. Binsana' kalandu'.”
23 Suga' 'nsa' bayi makasambung si Isa minsan
dakabtang. Jari pay'an ni iya manga mulid
na ngalōgōs, uk sigam, “Sohoun iya pakallo'!
'Nsa' iya parōhōng nurul kitabi, maka sagaw
kalandu'!”
24 Nambung si Isa, uk na, “Bayi aku siyoho'
paitu nabang manga aa bangsa Israil, iya sali'
dalil bili-bili lungay min labayan.”
25 Suga' pagtake peen itu uk danda, magtuwi
iya pasujud ni tōngōd nayi' si Isa. “O Tuwan,”
uk na, “tabangun aku.”
26 Siyambungan iya uk si Isa piralilan. Uk
na, “'Nsa' manjari killo' kiyakan manga anak bo'
liyarukan ni manga ero'.”
27 “Bannal, Tuwan,” uk danda. “Suga' minsan
manga ero' mangan du momok kiyakan iya
pakpak min lamisahan pag-ipatan ma sigam.”
28 Sakali nambung si Isa, uk na, “Inda', hōgōt
iman nu. Diyulan du kau bayi pangamu' nu iyu.”
Manjari ma waktu hi' saruun-duun du kaulian
anak na danda hi'.

Heka aa kaulian uk si Isa

29 Puwas na hi' pakallo' si Isa min lahat ian,
maklay min bihing danaw Jalil. Jari patukad iya
ni bid-bid ningko' ma hi'.
30 Landu' heka aa bayi pay'an ni iya mo manga
pengka', manga aa piul, manga buta, manga
umaw, sampay baanan aa saddi tawwa' ginisan

saki. Pibōtang sigam uk sehe' sigam ma tōngōd
nayi' si Isa, bo' kaulian uk na sigam kamemon.
31 Inu-inu tōōd manga aa ian, pag'nda' sigam
ma aa bayi umaw makapahalling na; aa bayi
piul kaulian na; aa bayi pengka' makalangngan
na pabōntōl; aa bayi buta makanda' na. Man-
jari siyanglitan uk sigam Tuhan, iya pagtaatan
bangsa Israil.

Makan si Isa ma manga aa 'mpat ngibu (Markus 8.1-10)

32 Sakali linganan uk si Isa manga mulid
na bo' uk na, “Maase' aku ma manga aa itu,
sabab katallu 'llaw itu na iya kamaitu sigam
ma aku, maka 'nsa' na niya' kiyakan sigam.
'Nsa' aku baya' mapowe' sigam ma 'nsa' bayi
pakan ku dahu, arakala' piyunung sigam ma
palangnganan sigam.”
33 Tiyaw iya uk manga mulid na, uk sigam,
“Minningga baha' pangalloan ta kiyakan sarang
pamakan kahekahan aa itu? Tiya' kitabi ma 'nsa'
niya' kalumaan na itu!”
34 Uk si Isa, “Pila heka tinapay bi iyu?”
Sambung sigam, “Pitu' tinapay maka manga
daying-daying kulang heka na.”
35 Manjari siyoho' uk si Isa kahekahan aa ian
magtingkoan ma tana'.
36 Killo' uk na pitu' tinapay maka manga
daying-daying ian, bo' iyampa magsukul ni
Tuhan. Puwas na hi' pighopo'-hopo' uk na
tinapay maka daying bo' iyampa siyongan uk na
ni manga mulid na. Bo' tiyōpōd-tōpōran manga
aa ian uk sigam.

37 Magkakanan sigam kamemon sampay ma-
glassohan na. Ubus peen bayi mangan, niya'
pitu' ambung mehe panno' uk momok kiyakan
bayi tatipun uk manga mulid hi'.
38 Manga aa bayi magkakanan ian niya' manga
'mpat ngibu lalla itung, saddi danda maka onde'-
onde'.
39 Jari pipowe' manga aa ian uk si Isa. Pariyata'
iya ni bayanan bo' iyampa pauntas ni lahat
Magadan.

16

*Manga Parisi maka manga Saddusi mikipanda'
paltandaan*
(Markus 8.11-13; Lukas 12.54-56)

1 Manjari niya' manga Parisi maka manga Sad-
dusi bayi pay'an ni si Isa mikipanda' paltandaan.
Baya' sigam nulayan iya bo' supaya sigam kanda'
bang niya' kapatut na min Tuhan.
2 Suga' nambung si Isa, uk na, “Kaam iyu, bang
sawupama pasaddōp na 'llaw, uk bi, ‘A, taddo' du
sawung sabab iyu keyat bihing langit.’
3 Pagsubu-subu isab, uk bi, ‘Ulan 'llaw itu
sabab keyat bihing langit maka pandōm.’ Tau
kaam nganda' pandōgahan ma bihing langit,
suga' 'nsa' kapandōgahan bi paltandaan iya
tanda' bi ma masa itu hi'.
4 Manga aa ma waktu itu hi' laat kalandu',
maka 'nsa' baya' magtaat ma Tuhan. Baya' kaam
baha' nganda' paltandaan barakatan? 'Nsa' niya'
paltandaan pindaan kaam, duwal paltandaan
bayi min si Nabi Yunus ma masa awwal hi'.”

Puwas na hi' imbanan manga aa ian uk si Isa,
bo' pakallo' iya minnihi'.

Pamandu' manga Parisi maka manga Saddusi subay hiyallian
(Markus 8.14-21)

5 Pagtakka manga mulid si Isa ni dambiya'
danaw, 'nsa' sigam bayi makaintōm mo tinapay
lutu' sigam.
6 Uk si Isa ni sigam, “Kamaya'-maya' kaam.
Halliin bi pasulig tinapay min manga Parisi
maka min manga Saddusi.”
7 Magbissala manga mulid na pasal halling
na hi', sabab 'nsa' tahati. Uk pagbaha' sigam,
“Hangkan salaihi' marayi' halling si Isa sabab
'nsa' kita bayi mo tinapay.”
8 Kitauhan asal uk si Isa bang ayi iya pigbissala
uk sigam, hangkan uk na, “Angay pagbissala
bi pasal 'nsa' niya' tinapay bi? Kulang pahap
pangandōl bi ni aku!
9 'Nsa' le' tahati bi baha'? 'Nsa' marayi' taintōm
bi bayi waktu kapaghopo'-hopo' ku tinapay lima
heka na pamakan manga limangibu aa hi'?
Intōmun bi bang pila ambung mehe bayi pan-
galōōnan bi kapin kiyakan hi'?
10 Maka tinapay pitu' heka na bayi pamakan
'mpat ngibu aa hi'. Pila ambung bayi pan-
galōōnan bi?
11 Angay kaam 'nsa' makahati? 'Nsa' pasal
tinapay iya bayi pagbissala ku hi'. Uk ku, halliin
bi pasulig tinapay manga Parisi maka Saddusi!”
12 Minnihi' iyampa tahati uk sigam 'nsa' pasal
pasulig pamasuwig tinapay iya bayi halling na,

suga' pandu' min manga Parisi maka min manga Saddusi. Iya na hi' subay hiyallian pahap.

Si Petros magpasabannal pasal si Isa (Markus 8.27-30; Lukas 9.18-21)

13 Na, pahi' di si Isa ni jadjahan lahat ma kasikōtan daira Kesareya Pilipi. May'an peen, tiyaw uk na manga mulid na, uk na, “Bang ma pangupama aa, sayi kono' aku Anak Manusiya'?”
14 Uk sambung manga mulid hi', “Bang ma aa kasehean kau kono' si Yahiya Magpapandi. Bang isab ma aa kasehean in kau si Nabi Eliyas atawa Nabi Irimiya. Maka bang ma aa kasehean isab dakayo' nabi kau bayi ma masa awwal hi'.”
15 “Na, bang ma kaam,” uk si Isa, “ayi uk bi? Sayi aku itu?”
16 Nambung si Simun Petros. “Kau si Almasi,” uk na, “Anak Tuhan iya asal 'llum.”
17 “Mehe kahapan ma kau, Simun anak si Yahiya,” uk si Isa, “sabab 'nsa' min manusiya' iya hangkan katauhan nu iyu hi'. Bayi pamatau kau uk 'Mma' ku ma diyōm sulga'.
18 Na, iya na itu pama' ku ma kau: kau si Petros, hati na batu. Bo' ma diyata' batu iyu pangahinangan ku langgal ku, hati na manga jamaa ku kamemon. 'Nsa' sigam taraōg uk Nakura' Sayitan.
19 Buwanan ta kau kunsi', hati na kapatut ngukab pasōran manusiya' tudju ni diyōm pag-parintahan Tuhan. Ayi-ayi liyāng uk nu ma diyōm dunya itu liyāng du isab ma diyōm sulga', maka ayi-ayi pamarul nu ma diyōm dunya itu pirul du isab uk Tuhan ma diyōm sulga'.”

20 Puwas na hi' biyandaan uk si Isa manga
mulid na, 'nsa' siyoho' ma'-ma' ni sayi-sayi in iya
si Almasi.

Pamissala si Isa pasal kamatay na ma sosongun
(Markus 8.31—9.1; Lukas 9.22-27)

21 Manjari puwas minnihi', nagna' si Isa ma-
hatihan manga mulid na pasal ayi makatawwa'
ma iya ma sosongun. Uk na, “Subay aku pahi'
ni daira Awrusalam. Heka du kabinsanaan
pitakka ni aku uk manga kamaasan, uk manga
kaimaman langkaw, maka uk manga guru ma
sara' agama. Piyatay du aku, suga' bang palabay
na tallum bahangi pikallum du aku pabing.”
22 Sakali si Petros bayi mo si Isa paōkat min
kasehean, bo' iyampa siyamlang uk na. Uk si
Petros, “Oy! Tuwan, daa kau halling salaihi'!
'Nsa' du diyulan uk Tuhan bang hinang ma kau
salaihi'.”
23 Suga' iyalōp si Petros uk si Isa. Uk na,
“Pakallo' kau min aku, sayitan! Kau iyu bilang
mo aku ngalabba min kabayaan Tuhan. Iya
pamikil nu iyu pikilan manusiya' ko', 'nsa' pik-
ilan Tuhan.”
24 Puwas na hi' missala si Isa ni manga mulid
na, uk na, “Bang niya' baya' me' ma aku,” uk na,
“subay 'nsa' kabayaan baran na iya diyulan uk
na. Subay tanggung na hag na pamapatayan iya,
hati na subay paglilla' na kabinsanaan ma sabab
ku sampay ni kamatay. Minnihi' iya makajari
me' ma aku.
25 Sayi-sayi 'llōgan ginhawa baran na, paōkat
du kallum-nyawa na min Tuhan. Suga' sayi-sayi

'nsa' 'llōg ma ginhawa baran na, lilla' isab matay
ma sabab ku, makatawwa' du iya kallum kakkal.
26 Sabab na," uk si Isa, "bang niya' aa ganta'
kaniyaan alta' diyōm dunya kamemon, mehe
lugi' na bang 'nsa' niya' kallum na kakkal. Sabab
'nsa' niya' tapangalakkat na kallum-nyawa na
bang paōkat na.
27 Aku, Anak Manusiya' pabing du paitu,
libut uk sahaya 'Mma' ku. Iya sehe' ku ian
manga malaikat na. Tungbasan ku manusiya'
kamemon, pipagtōngōd maka bayi hinang sigam
dangan maka dangan.
28 Bannal iya halling ku itu ma kaam, niya'
ma itu ma kaam 'nsa' matay sataggōl aku, Anak
Manusiya', 'nsa' le' paitu magparinta ma diyōm
dunya. Subay na aku tanda' uk sigam bo' iyampa
sigam matay."

17

Kapinda dagbōs si Isa
(Markus 9.2-13; Lukas 9.28-36)

1 Palabay peen 'nnōm 'llaw min waktu hi',
manjari biyo uk si Isa si Petros maka duwangan
magdanakan, iya si Ya'kub maka si Yahiya,
patukad ni diyata' bud langkaw, sigam-sigam
sadja.
2 May'an peen sigam, pinda dagbōs si Isa ma
panganda' sigam. Sahaya pamayihuan na sali'
mata 'llaw. Makasilaw tōōd pote' sammek na.
3 Sakali panyata' pay'an si Musa maka si Nabi
Eliyas, tanda' uk manga mulid ian magbissala
maka si Isa.

4 Halling si Petros ni si Isa, uk na, “Tuwan
Panghu', hap tōōd isab tiya' kami ma itu. Baya'
kau baha' bang aku ngahinang tallu bawung-
bawung pasindungan bi ma itu, dakayo' ma kau,
dakayo' ma si Musa itu, maka dakayo' ma si
Eliyas?”
5 Sabu peen iya halling, niya' gabun sahaya
bayi ngalandungan sigam, maka niya' suwara
halling min diyōm na. Uk suwara hi', “Anak ku
ko' itu kalasahan ku. Landu' aku kasulutan ma
iya. Iya iya kehun bi.”
6 Pagtake peen suwara itu uk manga mulid,
landu' tōōd sigam tiyāw hangkan pakappang
magtuwi ni tana'.
7 Suga' pay'an si Isa ni sigam maabut tangan na
ma sigam. Uk na, “Papunduk kaam, daa kaam
tiyāw.”
8 Pagtongas sigam, 'nsa' niya' saddi tanda' uk
sigam, duwal si Isa.
9 Manjari itu, sabu peen sigam palud min bud
hi', biyandaan uk si Isa manga mulid na, uk na,
“Daa kaam ma'-ma' ni sayi-sayi pasal bayi tanda'
bi ma hi' ma diyata' bud hi'. Subay na aku, Anak
Manusiya' itu, tapakallum pabing min kamatay
ku bo' iyampa kaam ma'.”
10 Sakali tiyaw si Isa uk sigam, uk na, “Angay
manga guru ma sara' agama mandu' in si Nabi
Eliyas subay dahu palahil paitu?”
11 Nambung si Isa, uk na, “Bannal ko' iyu,
si Eliyas palahil dahu min si Almasi nakapan
kamemon.
12 Suga' baan ta kaam, bayi na palahil si
Eliyas paitu bo' 'nsa' iya bayi takila uk manga

manusiya'. Bayi tahinang uk sigam ma iya ayi-
ayi kabayaan sigam. Damikkiyan na aku, Anak
Manusiya', binsana' du isab uk sigam."
13 Minnihi' tahati uk manga mulid in si Yahiya
Magpapandi ko' hi', iya bissalahan uk si Isa.

Onde'-onde' siyōd uk sayitan kaulian uk si Isa (Markus 9.14-29; Lukas 9.37-43)

14 Na, makabing peen di si Isa ni kahekahan aa
hi', niya' dakayo' aa pay'an ni iya pasujud.
15 Uk na ni si Isa, "Tuwan, maase' kau ma anak
ku lalla. Biyaboy-baboy iya, kalandu' tōōd saki
na. Daran iya pahantak ni diyōm api atawa ni
diyōm bohe'.
16 Bayi bo ku iya ni manga mulid nu suga' 'nsa'
iya tapakowe' uk sigam."
17 Nambung si Isa, uk na, "Kaam manga aa
ma waktu itu hi', sā' pahap pikilan bi! 'Nsa'
tōōd niya' iman bi! Subay salaingga le' taggōl ku
ma kaam nandalan addat bi bo' iyampa kaam
magkahagad? Bohun paitu onde'," uk na.
18 Tabo peen onde' ian ni si Isa, magtuwi
pihalling uk na sayitan. Piluwas uk na min baran
onde' bo' saruun-duun du parōhōng saki na.
19 Puwas na hi' tiyaw si Isa uk manga mulid
na, sigam-sigam sadja. Uk sigam, "Angay kami
itu 'nsa' bayi makapaluwas sayitan hi'?"
20 Uk si Isa, "Sabab kulang pangandōl bi ma
Tuhan. Baan ta kaam tōōd, bang bayi makasali'
ehe pangandōl bi ni sali' ehe bigi-bigi nahut,
tahinang du uk bi kamemon minsan salaingga
hunit na. Bang sawupama soho' bi bud itu
papinda minnitu pay'an, papinda du. [

21 Suga' in ginisan sayitan ian 'nsa' tapaluwas,
duwal bang kaam nambahayang maka mag-
puwasa dahu.]”

Si Isa missala pabayik pasal kamatay na (Markus 9.30-32; Lukas 9.43-45)

22 Niya' waktu 'llaw dakayo' hi' magtipun
manga mulid na ma lahat Jalil. Uk si Isa ni sigam,
“Aku itu, Anak Manusiya', marayi' na siyongan
ni pagbayaan manga aa,
23 bo' aku piyatay du uk sigam. Suga' tallum
bahangi puwas min kamatay ku 'llum du aku
pabing.” Minnihi' susa tōōd manga mulid na.

Sukay langgal biyayaran uk si Isa

24 Pagtakka si Isa maka manga mulid na ni
daira Kapirnaum, niya' pay'an ni si Petros manga
aa ngamu' sukay langgal. Uk sigam ni iya, “Guru
bi iyu, mayad baha' sukay langgal?”
25 “Aho',” uk sambung si Petros. Makasōd peen
si Petros ni diyōm luma' arak ma'-ma', makarahu
si Isa halling ni iya, uk na, “Simun, bang ma
kau, sayi killoan sukay uk manga sultan ngantan
lahat ma diyōm dunya itu? Anak-kampung na,
atawa aa saddi?”
26 “Aa saddi,” uk si Petros.
“Na,” uk si Isa, “bang salaiyu, hati na in kitabi
anak Tuhan itu 'nsa' wajib mayad sukay hi'.
27 Suga' 'nsa' niya' kabayaan ta kipaddian atay
uk manga aa ian. Hangkan kau subay pahi' ni
bihing danaw ian muwang. Pagtinduk daying,
hellaun magtuwi. Makatawwa' du kau sin ma
diyōm bo' na, sarang pamayad ta sukay langgal.
Kalloun sin ian bo' pamayarun pahi'.”

18

Sayi iya katapusan langkaw?
(Markus 9.33-37; Lukas 9.46-48)

1 Ma waktu hi' du, pay'an ni si Isa manga mulid
na tiyaw iya. Uk sigam, “Sayi langkaw katapusan
ma diyōm pagparintahan Tuhan?”
2 Sakali linganan uk si Isa dakayo' onde'-onde',
siyoho' nangge ma alōpan sigam.
3 Uk si Isa, “Baan ta kaam tōōd: sayi-sayi 'nsa'
pinda ni pamikil hap sali' pamikil onde'-onde'
itu, 'nsa' tōōd pisōd ni diyōm pagparintahan
Tuhan.
4 Sayi-sayi mareyo' atay na, pisali' ni sali'
atay onde'-onde' itu, iya na ko' hi' langkaw min
kasehean na ma diyōm pagparintahan Tuhan.
5 Sayi-sayi isab nayima' dakayo' onde'-onde'
salaitu ma sabab ōn ku iya pamanyabutan na,
sali' baran ku iya tiyayima' uk na.”

Pasal sasat mo ni magdusa
(Markus 9.42-48; Lukas 17.1-2)

6 Uk si Isa le', “Bang niya' aa ganta' mo
ngahinang dusa dakayo' aa deyo' sali' hantang
onde' itu, aa taga pangandōl tudju ni aku, hap le'
bang aa ian piggantungan batu bohat ma kallong
na bo' iyampa hiyug ni sallang. Hap le' ihi', bang
peen daa kalanduan hinang na salaihi'.
7 Makaase'-ase' tōōd manga manusiya' itu,
sabab niya' na peen kasasatan makabo ma
sigam maghinang dusa. Tantu niya' manga
sasat-manasat paniya', suga' makaase'-ase' tōōd
iya pamakadal ma sasuku nasat sehe' na mo
magdusa.

8 “Bang tangan bi atawa nayi' bi ganta' mo
kaam ni magdusa, subay hopoun bi. Gam na
peen tattōpin bi bo' timanan. Hap le' kaam 'llum
ma diyōm sulga' ma pukul dambiya' tangan bi
atawa nayi' bi, bang peen kaam 'nsa' liyarukan
ma jukup nayi'-tangan bi ni diyōm api nalka' iya
'nsa' kapaddahan.
9 Damikkiyan du isab bang mata bi ganta' mo
kaam ni magdusa, lugitin bi. Gam na peen
lugitin bi bo' timanan. Hap le' kaam 'llum ma
diyōm sulga' ma buta dambiya' mata bi, bang
peen kaam 'nsa' liyarukan ni diyōm api nalka'
ma jukup mata bi karuwambiya'.”

Paralilan pasal bili-bili lungay (Lukas 15.3-7)

10 “Kamaya'-maya' kaam. Daa pareyoun bi
manga aa ku minsan dakayo' onde'-onde' itu.
Sabab baan ta kaam, ian tunggu' sigam manga
malaikat paharap na peen ni 'Mma' ku Tuhan
ma diyōm sulga'.
11 Sabab aku, Anak Manusiya', bayi paitu
ni dunya ngalappas manga aa iya lawak min
Tuhan.
12 “Bistahun bi: bang niya' aa sawupama taga
bili-bili dahatus heka na, bo' hi' pasiha' dakayo',
ayi baha' hinang na? Tantu pasaran na siyampu'
maka siyam ma hi' ma kabid-biran bo' iyampa
iya pahi' meha dakayo' bayi pasiha' hi'.
13 Jari bang tatawwa' na, baan ta kaam,
kiyōgan iya tōōd. Palabi le' kōg na ma bili-bili
dakayo' ian min siyampu' maka siyam iya 'nsa'
bayi lungay.

14 Salaihi' du isab ma 'Mma' tabi ma diyōm
sulga', 'nsa' iya baya' subay lungay dakayo' onde'-
onde' min ōkōman na.”

Bang pagkahi nu muwan dusa ma kaam

15 “Na, bang niya' pagkahi nu ganta' mak-
abuwan dusa ma kau, bain bi iya pahi' pasal
kasaan na, suga' subay kaam duwangan sadja
magbissala. Bang kau iyasip uk na, bo' kabayaan
na maghap maka kau, hōgōt gam peen kapagba-
gay bi.
16 Suga' bang hati 'nsa' akuhan na dusa na,
bohun dakayo' atawa duwa aa saddi naksian ayi-
ayi pagbissala bi, bo' supaya tabe' panohoan bayi
ma diyōm kitab, iya uk na, ‘Bang niya' palkala' bi
subay niya' duwangan atawa tallungan muwan
saksi' bo' supaya pigsabannal.’
17 Suga' bang aa ian 'nsa' ganta' ngasip ma
manga aa saddi iya bo nu ian, na, bain manga
sehe' bi dajamaahan kamemon. Jari bang iya
'nsa' baya' ngasip ma kagaraan manga jamaa
kamemon, aa ian subay bista uk bi sali' aa 'nsa'
niya' tuhan na, atawa sali' aa magkallo' sukay ma
parinta iya ngakkal sadja.”

Pangalangan maka pamarul

18 “Baan ta kaam tōōd, ayi-ayi pangalang bi ma
diyōm dunya itu liyāng du isab ma diyōm sulga',
maka ayi-ayi parul bi ma diyōm dunya itu pirul
du isab ma diyōm sulga'.
19 “Niya' isab pama' ku ma kaam: bang niya'
duwangan min kaam mag-uyun ma dunya itu
nambahayang ngamu'-ngamu' ayi-ayi, tantu du
sigam hinangan uk 'Mma' ku ma diyōm sulga'.

20 Sabab bang niya' duwangan atawa tallungan
aa magtipun pagka ōn ku iya pamanyabutan
sigam, ian du aku ma diyōman sigam.”

Paralilan pasal dakayo' tindōg 'nsa' ngampun sehe' na

21 Puwas ian pahi' si Petros ni si Isa niyaw.
“Tuwan Panghu',” uk na, “min pila subay ampun
ku pagkahi ku bang iya ngandusa ni aku? Min
pitu' baha'?”
22 Uk si Isa, “'Nsa' min pitu' sadja, suga' min
pitumpu' maka pitu'.”
23 Jari magparalilan si Isa, uk na, “In kapag-
parinta Tuhan sali' dalil dakayo' sultan iya baya'
mista pautangan manga tindōg na.
24 Sakali itu, pasalta' iya magbista utang, niya'
biyo ni iya dakayo' tindōg na utang na laksaan
pilak.
25 Jari in sin ma tindōg ian 'nsa' makabayaran
utang na, hangkan magpanohoan sultan in aa
ian, sampay handa na maka manga anak na,
subay piballihan hinang ata. Subay piballihan
isab ayi-ayi na kamemon pamayad utang na.
26 Na, pasujud magtuwi tindōg itu ma alōpan
sultan ngamu' junjung ni iya. ‘O Ampun,’ uk na,
‘patangguhun le' aku. Bayaran ta du kau utang
ku kamemon.’
27 Manjari maase' sultan ian ma tindōg na.
Piddahan uk sultan utang na bo' pipowe' iya.
28 “Na, pagluwas tindōg ian min alōpan sultan,
niya' tabak na pagkahi na tindōg, bo' tindōg
dakayo' itu taga utang diki' du ma iya. Magtuwi

giyanggut uk na pagkahi na itu bo' pikkōl. Uk
na, ‘Bayarin na utang nu ma aku.’
29 Magtuwi pasujud pagkahi na itu nganjun-
jung, uk na, ‘Patangguhun le' aku. Bayaran ta
kau.’
30 Suga' 'nsa' matanggu. Gam peen iya jinil uk
tindōg tagna' ian sataggōl 'nsa' kapuwasan uk na
utang na kamemon.
31 Pag'nda' peen uk tindōg kasehean ma kahi-
nangan tindōg dakayo' ian, magtuwi paddi'
akkal sigam. Pahi' sigam ni sultan ma' pasal ian
hi' kamemon.
32 Jari linganan uk sultan tindōg bayi ma heka
utang na hi'. ‘Jahulaka' ko' kau iyu!’ uk na.
‘Bayi paddahan ku utang nu kamemon ma sabab
panganjunjung nu ma aku.
33 Arapun isab bayi kaasean nu pagkahi nu hi',
sali' bayi kaase' ku ma kau!’
34 Jari landu' ngandugal sultan ian ma iya,
hangkan soho' na tindōg hi' subay jinil sampay
tiksa' sataggōl 'nsa' le' kabayaran utang na.”
35 Tiyambōl uk si Isa halling na, uk na, “Salaihi'
du isab hinang 'Mma' ku ma diyōm sulga' ma
kaam dangan maka dangan, bang 'nsa' ampun
bi pagkahi bi sampay min diyōm atay bi.”

19

Pandu' si Isa pasal pagtiman
(Markus 10.1-12)

1 Ubus peen pamissala si Isa salaihi', pakallo'
iya min lahat Jalil tudju ni lahat Yahudiya, ni
jadjahan na iya ma liyu sapa' Jordan.

2 Heka tōōd manga aa bayi me' ma iya, bo'
kaulian uk na manga saki sigam may'an.

3 Sakali niya' pay'an ni iya manga Parisi nu-
layan iya bo' supaya iya tasaggaw ma bissala na.
Hangkan uk sigam ma iya, “Bang ma sara' tabi,
makajari baha' bang lalla nimanan handa na,
minsan ayi sababan na?”

4 Nambung si Isa, uk na, “Angay? 'Nsa' bayi
tabassa bi baha' iya tasulat ma diyōm kitab,
iya uk na, ‘Ma tagna' pamapanjari Tuhan ma
manusiya', bayi sigam pipanjari uk na lalla maka
danda?’
5 Uk Tuhan hi', ‘Hangkan na lalla pakallo'
min 'nggo'-mma' na, bo' parakayo' ni handa na.
Manjari in bayi duwa baran, tahinang dabaran
na.’
6 'Nsa' na sigam duwa baran,” uk si Isa, “suga'
dabaran na sigam duwangan. Hangkan ko'
subay 'nsa' pipagbutas uk manusiya' bang bayi
pigdakayo' uk Tuhan.”

7 Tiyaw manga Parisi ma si Isa, uk sigam, “Na
angay baha'? Bang ma pandu' si Musa, makajari
lalla nimanan handa na bang peen niya' sulat na
pagpasahan.”

8 Iya sambung si Isa, “Iya hangkan kaam pirul
uk si Musa nimanan handa bi, sabab alōd kaam
piyanduan. Suga' 'nsa' salaihi' bayi ma waktu
tagna'.
9 Baan ta kaam, sayi-sayi nimanan handa na
ma 'nsa' du iya bayi maglalla, bo' maghanda iya
saddi, magjina iya, taga dusa iya ma handa na
poon.”

10 Uk manga mulid si Isa ma iya, “Bang salaihi'
kahalan na ma aa maglakibini, hap le' subay 'nsa'
magdakayo'.”
11 Nambung si Isa, uk na, “Pandu' iyu 'nsa'
tabōgbōg uk manusiya' kamemon, duwal sigam
iya kabuwanan kōsōg uk Tuhan.
12 Magginis isab sababan iya hangkan manga
aa kasehean 'nsa' maghanda. Niya' aa 'nsa'
makapaghanda sabab min kariyasali na. Niya'
'nsa' makapaghanda sabab kiyabili uk aa, maka
niya' isab magniyat subay 'nsa' maghanda ma
sabab pagparinta Tuhan sadja iya pikil uk na.
Sayi-sayi makabōgbōg salaihi', subay be' na ma
pandu' ku itu.”

Kalasa si Isa ma manga onde'-onde'
(Markus 10.13-16; Lukas 18.15-17)

13 Na, niya' manga aa bayi mo onde'-onde'
sigam ni si Isa bo' pabōtangan na tangan na ma
sigam bo' iyampa sigam amuan na kahapan min
Tuhan. Suga' aa mamo ian bayi pihallingan uk
manga mulid si Isa.
14 Halling si Isa, “Parulun bi paitu ni aku
manga onde'-onde' iyu. Daa langun bi. Sabab
sayi-sayi makasali' kawul-piil na ni sali' onde'-
onde' iyu, taga palsukuan du ma diyōman pag-
parinta Tuhan.”
15 Jari pibōtang uk si Isa tangan na ni sigam
ian. Puwas na hi' pakallo' iya minnihi'.

Pasal aa taga karaya
(Markus 10.17-31; Lukas 18.18-30)

16 Manjari itu niya' dakayo' aa pahi' ni si Isa.
Uk na, “Tuwan Guru, ayi hinang hap subay

hinang ku bo' supaya aku kaniyaan kallum iya
taptap ni kasaumulan?”
17 Uk si Isa, “Angay aku tīyaw nu bang ingga
hap? Tunggal du Tuhan hap. Bang kau baya'
pisukuan kallum taptap, subay bōgbōgan nu
panohoan Tuhan.”
18 Tiyaw lalla itu, “Panohoan ingga?” uk na.
Uk sambung si Isa, “Daa kau mapatay aa. Daa
kau magjina. Daa kau nangkaw. Daa kau naksi'
puting.
19 Pag-addatin ina' nu maka 'mma' nu. Maka
kalasahin pagkahi nu manusiya' sali' uk nu
lasahan baran nu.”
20 Uk lalla magtuwi, “Bayi na kabōgbōgan ku
ian hi' kamemon. Ayi le' subay hinang ku?”
21 Uk si Isa ma iya, “Bang kau baya' tubus
hap addat-tabiat nu, pahi' kau, paballihin alta'
nu kamemon bo' pamuwanun ballihan na ma
manga aa miskin. Manjari niya' du karaya nu
ma diyōm sulga'. Puwas na hi' paitu kau me' ma
aku.”
22 Pagtake aa ian ma bissala si Isa, magtuwi iya
pakallo' maka uk na susa sabab landu' heka alta'
na.
23 Sakali halling si Isa ni manga mulid na, uk
na, “Baan ta kaam tōōd, in aa dayahan kahuni-
tan pasōd ni diyōm pagparintahan Tuhan.
24 Aho', baan ta kaam, kaluhayan le' hayōp
unta' palabay min buwi' jawum min aa dayahan
pasōd ni diyōm pagparintahan Tuhan.”
25 Inu-inu tōōd manga mulid pagtake sigam ma
bissala si Isa itu. “Bang salaihi',” uk sigam, “sayi

baha' makasampay ni kasalamatan ma diyōm
sulga'?”
26 Piyandang na uk si Isa manga mulid na hi',
maka uk na nambung. Uk na, “Bang manusiya',
'nsa' tōōd makarapat. Suga' 'nsa' niya' hunit ma
Tuhan.”
27 Sakali halling si Petros, “'Ndaun ba kami
itu.” uk na. “Bayi imbanan kami ayi-ayi
kamemon bo' me' ma kau. Ayi baha' panungbas
kami?”
28 Uk si Isa, “Baan ta kaam tōōd: in aku, Anak
Manusiya', bang taabut na waktu kapaningko' ku
ma diyōm kasahayahan, magkapag-agi du aku
ma dunya bahu. Maka iya du kaam manga be'-
bean ku. Pitingko' du kaam, pilangkaw, bo' kaam
iya ngahukum ma sangpu' maka duwa bangsa
kapanubuan si Israil.
29 Sasuku bayi ngambanan luma' na atawa
danakan na, atawa ina' na maka 'mma' na,
atawa manga anak na, atawa tana' na, bang
ihi' bayi libbahan uk na ma sabab katuyu' na
ma aku, tiyungbasan du iya paheka uk Tuhan,
lipat manglipat min bayi libbahan uk na. Maka
kaniyaan du iya kallum taptap ni kasaumulan.
30 Suga' heka aa makarahu buttihi', piramuwi
du ma waktu sosongun. Heka isab taramuwi ma
buttihi', pirahu du ma waktu sosongun.”

20

*Paralilan pasal manga aa maghinang ma kab-
bun*

1 Magparalilan si Isa, uk na, “In kapagparinta
Tuhan sali' dalil aa dapu kabbun pananōman

bahan anggul. Dayi' 'llaw peen, mangngan iya
meha aa maghinang ma kabbun na.
2 Magsulut peen iya maka sigam in panamba
sigam ma dangallaw subay sali' asal pagtamba-
han du, jari siyoho' sigam pahi' maghinang ma
kabbun na.
3 Puwas na hi', taabut lisag siyam subu,
pabayik iya ni pagtabuan, bo' niya' tanda' na
may'an manga aa nangge-nangge. 'Nsa' niya'
hinang sigam.
4 Uk na ma sigam, ‘Pahi' kaam isab maghinang
ma kabbun ku hi'. Tiyambahan du kaam pila-
pila iya katōngōran hinang bi.’
5 Na, hi' na sigam pahi'. Taabut lattu 'llaw,
pahi' na isab aa dapu kabbun meha aa kasehean
maghinang ma kabbun na. Salaihi' du isab
hinang na taabut lisag tallu kohap.
6 Jari itu, song peen lisag lima kohap, pabing
iya ni pagtabuan, bo' niya' tanda' na manga aa
nangge-nangge may'an. Uk na ma sigam, ‘Angay
kaam nimpus da 'llaw 'nsa' maghinang?’
7 Uk sambung sigam, ‘Tuud 'nsa' niya' noho'
kami maghinang.’ ‘Na,’ uk aa dapu, ‘pahi' kaam
maghinang ma kabbun ku hi'.’
8 “Manjari itu, pagsong kohap na, noho' aa
dapu ni bayi mandulan na ian, uk na, ‘Lin-
ganin manga aa maghihinang iyu bo' tambahin.
Parahuhun manga aa bayi takallo' ku damuwi
iyu, bo' paramuwihun iya bayi takallo' ku dahu.’
9 Jari iya panamba sigam bayi makatagna'
maghinang lisag lima kohap, magtōngōd du
maka hinang dangallaw, minsan dayi'-dayi' du
iya bayi pangahinang sigam.

10 Na, taabut peen tiyambahan manga aa
bayi takallo' subu-subu hi', iya pangannal sigam
subay pisong panamba sigam. Lipara sali' du
tambahan sigam, pipagtōngōd du maka hinang
dangallaw.
11 Pagsambut peen tambahan sigam, pigdub-
dub uk sigam aa dapu.
12 Uk sigam, ‘Angay itu? Manga aa bayi kallo'
nu damuwi danjam du iya bayi pangahinang
sigam. Bo' kami itu bayi nimpus min subu-
subu sampay ni kakohapan, maghulas-sangsa'
ma kapasuan 'llaw! Suga' minsan na, pipagsali'
uk nu tambahan sigam maka tambahan kami.’
13 Uk aa dapu kabbun ni dangan ian, ‘Bagay,
'nsa' kau bayi akkalan ku. Iya kapagsulutan ta
tambahan pipagtōngōd maka hinang dangallaw.
14 Na, kalloun na tambahan nu itu bo' kau
mowe'. Tuud kabayaan ku nambahan aa bayi
takallo' ku damuwi sali' du maka bayi panamba
ku kau.
15 Angay, 'nsa' niya' kapatut ku baha' magbaya'
ma sin ku? Angay paddi' atay nu ma sawukat
pagmura ku sin ku?’ ”

16 Jari tiyambōl uk si Isa bissala na, uk
na, “Hangkan na, sayi-sayi bayi taramuwi ma
buttihi', pirahu du ma sosongun. Maka sayi-sayi
makarahu ma buttihi', piramuwi du ma waktu
sosongun.”

Kamintallu na na uk si Isa missala pasal kamatay na
(Markus 10.32-34; Lukas 18.31-34)

17 Na, patukad di si Isa tudju ni daira
Awrusalam. Jari ma labayan peen, biyo uk si
Isa mulid na sangpu' ka duwa pasaddi min aa
kasehean bo' iyampa sigam bissalahan na.
18 Uk na, “Pake kaam. Tiya' kitabi patukad
ni Awrusalam. Ma hi' peen kitabi, in aku,
Anak Manusiya', siyongan du ni pangantanan
kaimaman langkaw maka manga guru ma sara'
agama. Pitakkahan aku uk sigam hukuman ni
kamatay.
19 Puwas na hi' siyongan du aku ni pangan-
tanan manga aa 'nsa' Yahudi, bo' pig-udju'-udju'
du aku uk sigam. Piglapdōsan du aku bo' iyampa
liyansang ni hag piyatay. Suga' taabut tallum
bahangi min kamatay ku 'llum du aku pabayik.”

Iya iyamu' uk handa si Sibidi
(Markus 10.35-45)

20 Sakali pay'an ni si Isa handa si Sibidi magbe'
maka anak na lalla duwangan, mulid si Isa
min sangpu' ka duwa. Pasujud danda itu ma
dahuhan si Isa ngamu' junjung.
21 Tiyaw iya uk si Isa, uk na, “Ayi amu' nu?”
Uk danda, “Bang taabut waktu kapagparinta
nu, patingkoun kono' duwangan anak ku itu min
karuwambiya' nu.”
22 Nambung si Isa, uk na ni sigam, “'Nsa'
katauhan bi bang ayi iya amu' bi iyu. Makasan-
dal kaam baha' pinanaman kabinsanaan sali'
paminsana' ma aku?”
“Aho', makasandal du kami,” uk sigam.
23 Uk si Isa, “Asal makananam du kaam kabin-
sanaan sali' kabinsanaan iya song patakka ni

aku. Suga' 'nsa' niya' kapatut ku mene' bang
sayi pitingko' ma bihing ku ma sakap katau
atawa sakap ni kayi. Suku' ko' ian manga aa
iya tiyagamahan paningkoan ian uk 'Mma' ku
Tuhan."
24 Take peen uk manga sangpu' mulid kase-
hean pasal bayi iyamu' uk handa si Sibidi,
magtuwi paddi' atay sigam ma duwangan mag-
danakan hi'.
25 Hangkan sigam kamemon siyoho' uk si Isa
patipun ni tōngōd na. Uk na, "Katauhan bi iya
addat manga aa ma dunya itu. Iya ngantanan
pagparinta ma bangsa kasehean ian magnakura'
asal ma manga aa ma deyoan sigam. Iya du
manga puntuk nakura' sigam, ngahagda asal ma
sigam.
26 Suga' kaam iyu subay 'nsa' magsalaihi'. Sayi-
sayi kaam baya' pilangkaw ma diyōman bi,
subay magsosohoan ni kasehean.
27 Sayi-sayi kaam baya' pilangkaw, subay mag-
paata ni pagkahi na nabangan sigam.
28 Subay kaam paanggil ni aku, Anak
Manusiya'," uk si Isa. "Iya paitu ku ni dunya 'nsa'
aku subay pighinangan uk manga manusiya',
suga' sigam iya subay tabang ku. Paitu isab aku
bo' paglilla' ku kallum ku pangalakkat ku manga
aa heka min paldusahan sigam."

Duwa aa buta kaulian uk si Isa
(Markus 10.46-52; Lukas 18.35-43)

29 Manjari sasang peen si Isa maka mulid na
pakallo' min daira Ariha, heka aa bayi paturul
ma iya.

30 Sakali niya' may'an duwa lalla buta ningko'
ma bihing daddōk palabayan sigam. Makatau
peen manga buta itu in si Isa ian palabay,
magtuwi sigam ngalingan pakōsōg. “O Tuwan,
tubu' Sultan Daud!” uk sigam. “Maase' kau ma
kami.”
31 Pihallingan sigam uk baanan aa ian, daa
siyoho' maghebok. Suga' pikōsōg gam peen
pangalingan sigam, uk na, “O Tuwan! Tubu' si
Daud! Maase' na kau ba!”
32 Parōhōng si Isa bo' iya ngalingan ni duwan-
gan buta ian, uk na, “Ayi kabayaan bi hinang ku
ma kaam?”
33 “Tuwan,” uk sigam, “baya' kami makanda'
pabayik.”
34 Jari maase' si Isa ma sigam, bo' piabut uk
na tangan na ni mata sigam. Saruun-duun du
sigam makanda' pabayik bo' me' sigam paturul
ma si Isa.

21

Kapagpamehe si Isa waktu kasōd na ni Awrusalam
(Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40; Yahiya 12.12-19)

1 Jari itu, sikōt peen di si Isa ni daira
Awrusalam, bo' ma tōngōd Bud Kayu Jaitun na,
taabut uk sigam kalumaan Betpage. Mahi' peen,
siyoho' uk si Isa duwangan mulid na parahu min
sigam.
2 Uk na, “Pahi' na kaam ni kalumaan ma
dahuhan bi iyu. Pagtakka bi pay'an, makatawwa'

du kaam kura' maka anak na ingkōtan may'an.
Hubarin bi bo' bohun bi paitu.
3 Bang niya' ganta' niyaw ma kaam bang angay
kallo' bi, bain bi salaitu. Uk bi, ‘Tuud pagguna uk
nakura',’ jari pisaran du kaam uk na magtuwi.”
4 Piniya' salaihi' bo' magtanda' iya bayi pig-
palatun uk dakayo' nabi, iya uk na,
5 “Bain bi manga aa Awrusalam,
Iyu na sultan bi takka ni kaam
Deyo' pag-atay na,
Ngura' iya ma anak kura'.”
6 Na, pahi' duwangan mulid hi', maka hinang
uk sigam iya bayi panohoan si Isa.
7 Biyo uk sigam kura' maka anak na,
liyampikan maka badju' sigam bo' iyampa pan-
guraan uk si Isa.
8 Ngura' peen si Isa, landu' heka aa bayi
mallat sammek sigam ma daddōk palabayan
na. Manga aa kasehean bayi nabulakan pay'an
manga engas-engas dawunan bayi liyabasan uk
sigam.
9 Manjari baanan manga aa ian, iya mangngan
min dahuhan si Isa sampay sigam paturul min
buwian na, mag-ōlang sama-sama. Uk na hi',
“Mahaldika' ni tubu' Sultan Daud! Bang peen
biyarakatan iya kawakilan uk Tuhan paitu! San-
glitan tabi Tuhan Mahatinggi!”
10 Manjari pagtakka si Isa ni diyōm
Awrusalam, hiluhala' diyōm daira ian kamemon.
Uk manga aa may'an, “Sayi baha' aa iyu?”
11 Nambung baanan aa, uk sigam, “Si Isa ko'
itu, nabi min Nasaret ma lahat Jalil.”

Pasōd si Isa ni diyōm langgal pagkulbanan
(Markus 11.15-19; Lukas 19.45-48; Yahiya 2.13-22)

12 Sakali itu pasōd si Isa ni diyōm langgal
pagkulbanan bo' iyampa pipowe' uk na sasuku
maglitu maka magdagang may'an. Biyaliskat
uk na lamisahan manga aa magsambian sin
bangsa liyu ni sin Yahudi. Iya du biyaliskat
uk na paningkoan manga aa magdagang assang
pagkulban.
13 Uk si Isa ni manga aa ian, “Tasulat asal ma
diyōm kitab bayi pilatun uk Tuhan, iya uk na,
‘Luma' ku itu iyōnan du luma' pagsambahayan-
gan manga aa.’ Suga' tahinang bi na sali' luma'
panapukan mundu.”
14 May'an le' si Isa ma diyōm langgal, pay'an ni
iya manga aa buta maka aa pengka' bo' pikowe'
sigam uk na.
15 Suga' ngandugal manga kaimaman langkaw
maka manga guru ma sara' agama, pag'nda'
sigam ma hinang si Isa makainu-inu ian, maka
pagtake sigam ma manga onde' mag-ōlang ma
diyōm langgal, iya uk sigam, “Mahaldika' ni
tubu' Sultan Daud!”
16 Jari halling manga nakura' ian ni si Isa, uk
sigam, “Take nu baha' iya pihalling itu uk manga
onde'-onde'?”
“Aho',” uk si Isa. “Angay? 'Nsa' bayi tabassa
bi baha' iya tasulat ma diyōm kitab, iya uk
na, ‘Minsan kaondean piyanduan asal muwan
sanglit ni Tuhan?’ ”
17 Puwas na hi' pakallo' si Isa min sigam bo'
paluwas min daira tudju ni kalumaan Betani.

Pahanti' iya ma hi' sampay ni kasawungan.

Kayu igira siyuknaan uk si Isa
(Markus 11.12-14; 11.20-24)

18 Pagkallat 'llaw, ma labayan peen si Isa tudju
ni Awrusalam pabing, giyōtas iya.
19 Tanda' na dakayo' kayu igira ma bihing
daddōk, suga' pagpahi' na, 'nsa' niya' buwa' igira
tatawwa' na may'an, duwal sadja dawun na. Jari
siyuknaan uk si Isa kayu ian, uk na, “Puwas
minnitu, kayu itu 'nsa' tōōd magbuwa' pabing.”
Magtuwi lanōs kayu ian.
20 Pag'nda' manga mulid na, inu-inu sigam.
“Alla,” uk sigam, “angay kayu igira itu lanōs
magtuwi?”
21 “Na, baan ta kaam tōōd,” uk si Isa, “bang
kaam mangandōl tōōd ma 'nsa' niya' hawal-
hawal ma diyōm atay bi, makahinang du kaam
sali' bayi hinang ku ma kayu igira itu. Maka
'nsa' ihi' sadja iya tahinang uk bi. Minsan bud
ian, bang soho' bi pakallo' min tōngōd na bo'
pabōtang ni diyōm sallang, tantu du me'.
22 Basta kaam mangandōl, tasambut bi du ayi-
ayi pangamu'-ngamu' bi ni Tuhan.”

Tiyaw si Isa pasal kapatut na
(Markus 11.27-33; Lukas 20.1-8)

23 Jari pabing na si Isa ni diyōm langgal
pagkulbanan bo' iyampa mandu'. Sabu na peen
mandu', pay'an ni iya manga kaimaman langkaw
maka manga kamaasan Yahudi. Uk sigam,
“Ayi kapatut nu maghinang salaiyu? Sayi bayi
muwanan kau kapatutan?”

24 Nambung si Isa, uk na, “Niya' dakayo'
paniyaw ku ma kaam dahu. Bang itu sambungan
bi, baan ta du kaam bang ayi kapatut ku maghi-
nang salaitu.
25 Iya bayi kapatut si Yahiya magpandi manga
aa, kapatut min Tuhan baha' atawa min
manusiya' sadja?”

Na, mag-isun-isun sigam, uk sigam, “Bang
sawupama uk ta in kapatut si Yahiya ian bayi
min Tuhan, tiyaw du kitabi uk na bang angay
kitabi 'nsa' bayi magkahagad ma si Yahiya.
26 Suga' bang uk ta in kapatut si Yahiya ian
min manusiya' sadja, na piligdu kitabi. Sabab
manga baanan aa itu magkahagad kamemon in
si Yahiya nabi du min Tuhan.”
27 Hangkan salaitu iya panambung manga
nakura' hi' ma tīyaw si Isa, uk na, “'Nsa'
katauhan kami.”

“Na,” uk si Isa, “iya du aku 'nsa' ma' ma
kaam bang minningga iya kapatut ku maghinang
manga hinang ku itu.”

Paralilan pasal duwa anak lalla

28 Missala si Isa, uk na, “Pikilun bi paralilan ku
itu. Niya' aa duwa anak na lalla. Na, pahi' aa itu
ni anak na siyaka, uk na, ‘Oto', pahi' kau 'llaw itu
maghinang ma kabbun.’
29 Uk sambung siyaka hi', ‘'Nsa' aku.’ Lipara
pinda pikilan na bo' pahi' iya ni kabbun maghi-
nang.
30 Jari pahi' na aa itu ni anak na siyay, noho' iya
pahi' sali' bayi panohoan na ma siyaka. ‘Aho',

'Mma',' uk sambung siyay. Suga' 'nsa' iya bayi pahi'.
31 Na," uk si Isa ni manga aa ian, "bang ma kaam, sayi iya bayi me' ma kabayaan 'mma' na?"
"Iya anak siyaka," uk sambung sigam.
"Baan ta kaam tōōd," uk si Isa, "manga aa dusahan, iya sali' manga aa magkallo' sukay parinta maka manga danda laat, parahu sigam min kaam me' ma pagparinta Tuhan.
32 Sabab si Yahiya Magpapandi bayi paiyu ni kaam matauhan kaam bang ingga iya daddōk bōntōl, suga' 'nsa' iya kahagad bi. Malayingkan manga aa magkallo' sukay parinta maka manga danda laat, bayi du magkahagad. Maka minsan bayi tanda' bi ian hi', 'nsa' du bayi pinda pikilan bi bo' iyampa kaam magkahagad ma si Yahiya."

Paralilan pasal manga aa magtunggu' ma kabbun anggul
(Markus 12.1-12; Lukas 20.9-19)

33 "Pake kaam ni paralilan dakayo' itu," uk si Isa. "Niya' dakayo' aa taga tana' bayi nanōm bahan anggul ma kabbun na. Bayi libut uk na maka ad. Kiyali uk na lowang paggipitan buwa' anggul, pangalloan bohe' na, maka hinang uk na dakayo' bawung-bawung langkaw pamantawan. Puwas na hi' pitungguan uk na kabbun ian ma manga aa magtutunggu', bo' iyampa iya pakallo' ni lahat saddi.
34 Taabut peen musim pagpusu' buwa' anggul, siyoho' uk aa dapu kabbun itu manga sosohoan na pahi' ni manga magtutunggu' ngallo' bahagi' na.

35 Suga' pagtakka pahi' manga sosohoan hi',
siyaggaw sigam uk aa magtutunggu'. Dakayo'
sosohoan ian bayi liyapdōsan uk sigam, dakayo'
bayi piyatay, dakayo' isab bayi pighiyak maka
batu.
36 Puwas na hi' noho' na isab aa dapu manga
sosohoan saddi pahi', heka le' min bayi dahu. Iya
du sigam bayi liyaat uk manga tunggu', sali' bayi
pangalaat sigam ma sosohoan tagna'.
37 Na, ma damuwi katapusan bayi soho' na
pahi' anak na lalla. Uk na ma diyōm pikilan na,
‘Tantu pig-addatan anak ku uk manga tunggu'
hi'.’
38 Suga' pag'nda' manga tunggu' ma anak aa
kabbun itu, magtuwi sigam mag-isun. Uk pag-
isun sigam, ‘Iya na ko' iyu anak aa dapu. Sung
kitabi, piyatay uk tabi na iya bo' takallo' tabi tana'
na.’
39 Manjari siyaggaw uk sigam anak aa dapu.
Timanan iya ma luwasan min kabbun, bo'
iyampa biyono'.
40 “Na,” uk si Isa, “bang takka aa dapu kabbun
pahi', ayi baha' hinang na ma manga aa magtu-
tunggu'?”
41 Nambung sigam, uk na, “Tantu piyatay uk
na manga tunggu' laat ian. Bo' pitungguan uk na
kabbun na ma aa saddi, iya baya' muwan bahagi'
palsukuan na bang taabut musim na.”
42 Uk si Isa ni sigam, “'Nsa' bayi tabassa bi baha'
diyōm kitab? Uk na hi',
‘Iya batu bayi siyulak uk aa maghinang luma',
biya' 'nsa' niya' guna na,
Iya na ian batu mehe tōōd kalagihan na.

Hinang Tuhan ko' ian, hap makalandu' ma
panganda' kami.'
43 "Hangkan na kaam baan ku," uk si Isa,
"killoan du min kaam bayi palsukuan bi ma
diyōm pagparintahan Tuhan, pinda min kaam
ni bangsa aa saddi. Jari sigam iya maluwas
kahapan du, iya tōp ma pagparintahan Tuhan.
[
44 Sasuku hug ni batu itu tumu-tumu du baran
na. Maka sasuku kahugan batu itu pipis du
kamemon na.]"
45 Pagtake uk manga kaimaman langkaw maka
uk Parisi iya bayi pamaralil uk si Isa itu, magtuwi
sigam makasayu sigam du iya piandigan uk na.
46 Hangkan sigam arak naggaw si Isa, suga'
'nsa' kalanjal. Tiyāw asal sigam ma kahekahan
aa ian sabab si Isa ian nabi tōōd bang ma
bistahan sigam.

22

Paralilan pasal pagkawin
(Lukas 14.15-24)

1 Manjari magparalilan isab si Isa ma kaheka-
han aa ian.
2 "In kapagparinta Tuhan," uk na, "sali' dalil
dakayo' sultan bayi magsakap ma pagjamu ma
waktu kapagkawin anak na lalla.
3 Siyoho' uk sultan manga sosohoan na
matauhan manga aa iya bayi killo'. Suga' aa bayi
killo' ian 'nsa' baya' paluruk.
4 Hangkan soho' na manga sosohoan saddi, uk
na, 'Bain bi manga aa bayi killo' ian in pagjamu
ku sakap na. Bayi na siyumbay manga sapi'

lalla maka manga anak sapi' lammōk. Sakap
na kamemon. Sohoun sigam paluruk na ni
pagkawinan.’
5 Suga' 'nsa' ngasip manga aa bayi killo' ian.
Iya sadja kiyannal uk sigam pag-usaha sigam.
Dangan ian pahi' ni huma na maghinang, dangan
pahi' ni tinda na.
6 Kasehean isab bayi naggaw manga sosohoan
sultan ian bo' iyampa liyapdōsan uk sigam maka
piyatay.
7 Pagtau peen sultan, landu' iya ngandugal
hangkan soho' na manga sundalu na pahi'
mapatay manga pamomono' hi'. Siyoho' isab
tiyutung paglahatan sigam.
8 Puwas na hi' linganan uk sultan manga
sosohoan na, uk na, ‘Sakap na jamu pagkawin
suga' manga aa bayi killo' uk ku dahu hi' 'nsa' na
tōp paluruk.
9 Na pahi' kaam ni daddōk paglalabayan aa
heka, bo' sasuku talanggal bi ma hi' sohoun bi
paluruk ni pagjamuhan itu.’
10 Jari pahi' na manga sosohoan hi' ni
karaddōk-daddōkan. Pitipun uk sigam sasuku
talanggal uk sigam, manga aa laat maka aa hap.
Jari in luma' pagkawinan hi' panno' na uk aa.

11 “Sakali itu, makasōd peen sultan pahi'
nganda' ma manga luruk, niya' tanda' na may'an
dakayo' aa makay sammek 'nsa' tōp ma pagkaw-
inan.
12 Uk sultan ni aa itu, ‘Bagay, salaingga kasōd
nu paitu ma 'nsa' niya' sammek nu tōp paluruk
nu ni pagkawinan?’ Suga' 'nsa' nambung aa ian.

13 Sakali halling sultan ni manga sosohoan
na, uk na, ‘Ingkōtin bi aa itu nayi'-tangan na,
bo' larukin bi iya pahi' ni diyōm kalindōman.
Magtangis du manga aa may'an maka magtagiōt
baggaang sigam.’
14 “Sabab na,” uk si Isa, “heka aa killo' me' ma
kapagparinta Tuhan, suga' datti' du sigam pene'.”

Suwal-suwal pasal pagbayad buwis sultan (Markus 12.13-17; Lukas 20.20-26)

15 Manjari itu paluwas manga Parisi minnihi'
bo' mag-isun-isun bang salaingga uk sigam nag-
gaw si Isa ma bissala na.
16 Puwas na hi' niya' manga mulid sigam maka
manga sehean si Herod siyoho' uk sigam pahi'
ni si Isa. “Tuwan guru,” uk sigam ma iya,
“katauhan kami in kau pote' asal atay nu. Bannal
sadja pamandu' nu pasal kawul-piil iya kibayaan
uk Tuhan. 'Nsa' du kau tiyāw siyaway uk sayi-
sayi, sabab sali' du bohan nu ma aa kamemon.
17 Na, bain kami kono' bang ayi pikilan nu
pasal itu hi': bang kita ganta' mayad sukay ni
parinta Roma, iya deyo' min Sultan Mahatinggi
hi', langgal ta baha' sara' agama tabi?”
18 Suga' kitauhan asal uk si Isa niya' kalaatan
miyaksud uk sigam, hangkan uk na ni sigam,
“Kaam iyu magbawu'-bawu' sadja tiyaw salaiyu.
Tuud kaam baya' naggaw ma aku ma panam-
bung ku.
19 Pandain kono' aku sin, iya pamayad sukay
parinta.” Jari biyohan iya sin pilak.
20 Uk si Isa ma sigam, “Patta' sayi maka ōn sayi
ma sin itu?”

21 “Patta' Sultan Mahatinggi maka sulat na,” uk
sambung sigam.

“Na,” uk si Isa, “pagka suku' sultan ko' itu,
pamayarun bi ni iya. Damikkiyan na, bang niya'
ayi-ayi suku' Tuhan, ungsurin bi isab ni Tuhan.”
22 Pagtake manga aa ian ma panambung si Isa
itu, magtuwi sigam inu-inu bo' ngalabba sigam
min iya bo' iyampa pakallo' minnihi'.

Paniyaw pasal kallum pabayik ma manga aa magpatayan
(Markus 12.18-27; Lukas 20.27-40)

23 Na, ma 'llaw hi' niya' pay'an ni si Isa manga
aa Saddusi, daginis agama Yahudi iya uk na 'nsa'
niya' 'llum pabing ma 'llaw damuwi.
24 Tiyaw sigam ma si Isa. “Tuwan guru,” uk
sigam, “niya' sara' bayi min si Musa pasal aa
bang matay ma 'nsa' taga tubu'. In balu na subay
killo' handa uk siyay na bo' supaya niya' anak
bista tubu' min aa bayi matay hi'.
25 Na,” uk sigam, “niya' bayi ma lahat kami
pitu' lalla magdanakan. Taga handa siyaka hi',
suga' matay na lalla. Pagka 'nsa' niya' tubu' na,
balu na bayi takallo' hinda uk siyay pasunu'.
26 Suga' iya du siyay itu, bayi matay ma 'nsa'
taga tubu'. Damikkiyan na isab siyay pasunu'.
Papuut ta na, in pitu' magdanakan bayi maka-
handa ni dakayo' danda hi', bo' matay sigam
kamemon ma 'nsa' taga anak.
27 Ma katapusan na matay isab danda.
28 Na, Tuwan,” uk sigam, “bang taabut 'llaw
pagpakallum pabayik manga aa magpatayan,

handa sayi baha' danda hi'? Sabab bayi iya
takallo' hinda uk sigam kapitu' magdanakan.”
29 Nambung si Isa ma sigam, uk na, “Sā' kaam,
sabab 'nsa' katauhan bi bang ayi ma diyōm kitab,
maka 'nsa' katauhan bi kōsōg kawasa Tuhan.
30 Sabab bang taabut waktu kallum pabing
min kamatay, in manusiya' makasali' du ni
bangsa malaikat ma diyōm sulga'. 'Nsa' na sigam
maghanda-maghalla.
31 Iya pasal isab manga aa pikallum pabing
min kamatay, kila ku 'nsa' tabassa bi bayi
pamalman Tuhan ma kaam.
32 Uk na, ‘Aku iya Tuhan di si Ibrahim, si
Isahak maka si Ya'kub.’ Hati na,” uk si Isa, “in
Tuhan itu pagtuhanan asal uk manga aa 'llum,
'nsa' uk aa magpatayan.” (Hati na masi 'llum di
si Ibrahim ian ma diyōm ahirat minsan taggōl na
kamatay ginhawa-baran sigam.)
33 Makake peen kahekahan aa ian ma bissala
si Isa, landu' sigam inu-inu.

Panohoan umbul satu
(Markus 12.28-34; Lukas 10.25-28)

34 Sakali itu, pagtake manga Parisi in manga
Saddusi hi' 'nsa' makasambung ni si Isa, pay'an
sigam patipun ni iya.
35 Niya' min sigam dakayo' guru ma sara'
agama bayi tiyaw ma si Isa, kalu tasaggaw ma
panambung na.
36 Uk na ni si Isa, “Tuwan Guru, ma
sara' agama, ingga iya panohoan halgaan min
kamemon?”
37 Uk sambung si Isa, “Wajib kaam lasa tōōd
ma Panghu' bi Tuhan. Iya lasa bi ma iya subay

min diyōm atay bi maka min diyōm ginhawa-
baran bi maka min panahuhan bi.
38 Iya na ko' hi' panohoan umbul satu, halgaan
min kamemon.
39 Maka iya na itu panohoan karuwa na, hal-
gaan isab. Uk na, wajib kaam lasahan pagkahi
bi manusiya' sali' uk bi lasahan baran bi.
40 Iya panohoan kamemon bayi pangamban uk
si Musa, sampay pamandu' manga nabi, paluwas
asal min duwa panohoan bayi sambat ku itu.”

Paniyaw pasal si Almasi
(Markus 12.35-37; Lukas 20.41-44)

41 Na, pagka patipun may'an manga Parisi,
niya' tiyaw uk si Isa ma sigam.
42 Uk na, “Ayi pikilan bi pasal si Almasi? Tubu'
iya min sayi?”

Uk sambung sigam, “Tubu' sultan Daud.”

43 “Na bang salaihi',” uk si Isa, “angay hangkan
si Daud bayi ngōn ‘Panghu'’ ma si Almasi, waktu
kapagbaya' Nyawa Sutsi ma iya? Salaitu asal
bayi pilatun uk si Daud hi',
44 ‘Bayi ngabtang Tuhan ni Panghu' ku, uk na,
Dayi' kau, ningko' kau ma bihing ku sakap ni
katau,
Bo' bo ku palbantahan nu tatawu' ma deyo' pat-
nayi' nu.’ ”
45 “Na,” uk si Isa, “pagka si Almasi iyōnan
Panghu' uk si Sultan Daud, tantu iya 'nsa'
panubu' si Daud sadja.”
46 Suga' 'nsa' niya' aa may'an makapanambung
ma si Isa minsan dakabtang panambung na.

Puwas min 'llaw hi' 'nsa' niya' makatawakkal niyaw iya ayi-ayi.

23

Manga Parisi maka manga guru ma sara' agama daa subay singōran
(Markus 12.38-39; Lukas 11.43-46; 20.45-46)

1 Manjari halling si Isa ni baanan aa maka ni manga mulid na.
2 Uk na, “Manga guru ma sara' agama maka manga Parisi, niya' kapatut sigam manduan aa pasal manga sara' si Musa.
3 Hangkan subay be' bi ayi-ayi pamandu' sigam. Subay asip bi pamissala sigam pahap-hap. Suga' daa singōrin bi kahinangan sigam, sabab 'nsa' tabe' uk sigam iya bayi pamandu' sigam ma aa kasehean.
4 Pibohat uk sigam panohoan iya pamatang-gung sigam ma manga aa kasehean, parahal 'nsa' baya' nabang ma manga aa ian, minsan laa tabang diki'.
5 Ayi-ayi hinang uk manga Parisi maka manga guru hi' subay ma pangandaan kahekahan aa. 'Ndaun bi kaehe puyu'-puyu' pangalōōnan ayat kitab iya pikkōs ma tuktuk maka ma langngōn sigam. 'Ndaun bi isab juba sigam, iya taha' jambay na.
6 Bang sigam ganta' ma pagjamuhan, baya' sigam subay pitingko' ma paningkoan bangsa-han. Iya du bang sigam ma diyōm langgal, subay paningkoan iya tiyawuan aa langkaw.

7 Baya' sigam hiyulmat bang ma mayiran, baya'
isab sigam siyabbut ‘Tuwan Guru’.
8 Suga' kaam iyu, subay kaam 'nsa' meha
pig-ōnan ‘Tuwan Guru’ uk pagkahi bi, sabab
sali'-sali' du kaam magdawuranakan kamemon,
maka dakayo' du guru bi tōōd.
9 Daa panabbutin bi ‘'Mma'’ sayi-sayi ma
diyōm dunya itu, sabab dakayo' du pag'mmaan
bi, iya Tuhan ma diyōm sulga'.
10 Daa kaam baya' iyōnan nakura', sabab
tunggal si Almasi pagnakuraan bi.
11 Sayi-sayi baya' langkaw ma diyōman bi,
subay iya magpaata ma kasehean na.
12 Sayi-sayi magpalangkaw ma baran na,
pireyo' du iya, maka sayi-sayi mareyo' di na
pilangkaw du isab.

Bissala si Isa ma manga aa magbawu'-bawu' in sigam hap
(Markus 12.40; Lukas 11.39-44; 20.47)

13 “Makaase'-ase' tōōd iya pamakadal kaam
iyu, manga guru ma sara' agama maka manga
Parisi!” uk si Isa. “Magbawu'-bawu' sadja kaam
in kaam hap addat bi. Suga' tiyambōlan uk bi
manga aa bo' supaya sigam 'nsa' makasōd ni
diyōm pagparintahan Tuhan. Kaam baran bi iyu
'nsa' baya' pasōd pay'an, iya poon lāng bi sasuku
baya' pasōd. [
14 Makaase'-ase' tōōd iya pamakadal kaam,
manga guru ma sara' agama maka manga Parisi,
iya magbawu'-bawu' in kaam hap! Nyanyaya uk
bi manga danda balu bo' takallo' bi luma' sigam,

bo' pitaha' uk bi panambahayang bi paglaku-laku bi in kaam bal-iman, bahasa tiyapukan kahinangan bi malaat hi'. Hangkan du pikalap kabinsanaan ma kaam ma ahirat.]

15 “Makaase'-ase' tōōd iya pamakadal kaam, manga guru maka manga Parisi! Magbawu'-bawu' sadja in kaam hap addat bi! Tuyu' kaam masaplag pandu' bi, iya hangkan lintasan bi de-deyawut bang peen niya' tabo bi me' ma pandu' bi minsan laa dakayo' aa sadja. Bo' bang niya' ganta' makabe', kalap le' iya min kaam palgantaan nalka', ma sabab pamandu' bi iya pamean na.

16 “Makaase'-ase' tōōd iya pamakadal kaam! Sali' kaam sapantun buta ngambit ma pagkahi bi. Uk pamandu' bi, bang niya' nganjanji' bo' sabbut na langgal pagkulbanan palsaksian janji' na, 'nsa' du niya' dusa na kono' minsan 'nsa' tuman na janji' na hi'. Suga' bang kapanyapan bulawan ma diyōm langgal iya panabbutan na, wajib kono' subay tuman na tōōd.

17 Sā' pahap pikilan bi, sali' buta mata bi! Langgal ian asal pangaharapan Tuhan, hangkan uk ta sutsi kapanyapan na.

18 Uk isab pamandu' bi dakayo', sayi-sayi nabbut tōngōd pagkulbanan palsaksian janji' na, makajari minsan 'nsa' tiyuman janji' na. Suga' bang panabbutan na ayi-ayi tiyukbalan ni Tuhan ma diyata' pagkulbanan hi', in janji' na kono' wajib subay tiyuman tōōd.

19 Sā' pahap pikilan bi! Ingga mehe guna na, iya ayi-ayi tiyukbalan ma diyata' pagkulbanan,

atawa pagkulbanan sutsi, iya makabuwan kasut-
sihan isab ma tutukbalan hi'?
20 Hangkan na, bang niya' aa ganta' nabbut
pagkulbanan, panabbutan na isab kamemon iya
tiyukbalan ni Tuhan may'an.
21 Damikkiyan na, bang niya' nabbut langgal
pagkulbanan, panabbutan na isab Tuhan iya
pabōtang asal may'an.
22 Bang niya' nabbut sulga', panabbutan na
isab paningkoan Tuhan maka panabbutan na
isab mismu Tuhan.
23 “Makaase'-ase' tōōd iya pamakadal
kaam, manga guru sara' maka manga Parisi!
Magbawu'-bawu' kaam in kaam hap addat bi.
Tuyu' tōōd kaam ngungsud ni Tuhan bahagi'
sangpu' min ayi-ayi bi kamemon, minsan laa
ginisan sayul-sayul sadja iya pamapa bi kiyakan.
Hap isab kapangungsud bi salaihi', daa subay
labbahan. Suga' iya panohoan halga' min
kamemon 'nsa' kabōgbōgan bi. 'Nsa' kaam
adil, 'nsa' kaam maase' ma pagkahi bi, 'nsa'
kaam tapangandōlan. Arapun iyu hi' panuyuan
bi tōōd, dahu min kamemon.
24 Sali' kaam aa buta ngambit ma kasehean.
Iya panuyuan bi manga panohoan kulang halga'
na, bo' panohoan halgaan tōōd 'nsa' du guna bi.
Sali' kaam sapantun aa ngayak inuman na bo'
'nsa' makainum hamud-hamud, parahal tatallōn
na unta' ma katibuukan na.
25 “Makaase'-ase' tōōd iya pamakadal kaam,
manga guru maka manga Parisi! Magbawu'-
bawu' kaam in kaam hap addat bi. Sali' kaam
sapantun sawan maka layi. Kiyosean uk bi

luwasan na suga' lammi' diyōm na sabab panno'
uk pangalangpas bi maka pagnapsu bi kalaatan.
26 Kaam manga Parisi, sā' pahap pikilan bi!
Lanuin bi dahu iya ma diyōm iyu bo' iyampa
lanu' sampay luwasan na.
27 “Makaase'-ase' tōōd iya pamakadal kaam,
manga guru maka manga Parisi! Magbawu'-
bawu' kaam in kaam hap addat bi. Sali' kaam
sapantun kubul bayi pinta pote' luwasan na bo'
hap inda', suga' diyōm na duwal bōkōg mayat
maka kahaluan.
28 Salaihi' du isab hantang bi. Bang dagbōs bi
tanda' uk aa, hap du, suga' diyōm atay bi iyu
panno' uk pagbawu'-bawu' bi maka kalaatan bi.”

Ma'-ma' si Isa pasal paminsana' ma manga guru maka ma manga Parisi
(Lukas 11.47-51)

29 “Makaase'-ase' iya pamakadal kaam, manga
guru maka manga Parisi! Magbawu'-bawu'
kaam in kaam hap addat bi. Tahinang bi tampat
ma kanabi-nabihan, tapaalti bi manga kubul
bayi pangubulan aa kaadilan.
30 Bo' uk bi, ‘Bang bayi kami 'llum ma waktu
ka'mboan kami hi', 'nsa' du kami bayi palamud
ma hinang manga aa kasehean, waktu kapama-
patay sigam ma manga nabi hi'.’
31 Na,” uk si Isa, “pagka salaiyu halling bi,
magpasabannal du kaam in kaam panubu' du
min manga aa bayi mono' kanabihan hi'.
32 Pahiun bi na, talusun bi iya bayi tiyagnaan
uk ka'mboan bi.
33 'Nsa' tasipat laat bi! 'Nsa' du niya'
kahōwatan bi papuwas min hukuman nalka'.

34 Baan ta kaam, papaiyu ku du ni kaam
manga nabi, manga aa bal-akkal, maka manga
guru. Bono' bi du sigam kasehean. Sigam
kasehean lansang bi du ni hag piyatay, kase-
hean liyapdōsan uk bi ma diyōm langgal, maka
kasehean apas bi du min kalumaan dakayo' ni
dakayo'.
35 Hangkan kaam pitakkahan hukuman du, ma
sabab pamapatay bi ma manga aa 'nsa' taga
dusa, tiyagnaan min si Habil anak si 'Mbo' Adam,
sampay ni si Jakariya anak si Baraki. Si Jakariya
hi' bayi piyatay uk bangsa bi ma ōtan langgal
maka tōngōd pagkulbanan.
36 Baan ta kaam tōōd, kaam ma ahil jaman
itu pamatanggungan du karusahan manga aa ian
kamemon."

Kalasa si Isa ma manga aa Awrusalam (Lukas 13.34-35)

37 Magkarukkaan si Isa ma pasal manga aa
ma daira Awrusalam, hangkan uk na, "'Ndu'!
Kaam manga aa Awrusalam, makasusa ko' kaam
iyu! Manga nabi min Tuhan piyatay uk bi sadja.
Manga sosohoan Tuhan iya hiyak bi sadja maka
batu bang papaiyu ni kaam. Min pila aku bayi
baya' nipun kaam ma aku, sali' sapantun manuk
danda bang ngōman anak-anak na ma deyo'
pikpik na. Suga' 'nsa' kaam baya'.
38 'Ndaun bi na, siya-siya lahat bi uk Tuhan.
39 Baan ta kaam, song aku 'nsa' tanda' bi,
sataggōl 'nsa' taabut waktu pananglit bi aku.
Subay uk bi, 'Bang peen biyarakatan iya pipaitu
kawakilan uk Tuhan,' bo' iyampa aku tanda' bi."

24

Missala si Isa pasal kalubu langgal pagkulbanan
(Markus 13.1-2; Lukas 21.5-6)

1 Manjari itu, makaluwas peen si Isa min langgal pagkulbanan, pasikōt ni iya manga mulid na nudlu' hinangan langgal hi'.
2 “Aho',” uk si Isa. “'Ndaun bi na pahap. Suga' baan ta kaam, ma sosongun in langgal itu lubu du. 'Nsa' du niya' batu na ngapin magbangkat, kiyanat du kamemon.”

Manga kasigpitan maka kabinsanaan
(Markus 13.3-13; Lukas 21.7-19)

3 Puwas na hi', ningko' peen si Isa ma hi' ma Bud Jaitun, pahi' ni iya manga mulid na, sigam-sigam sadja. Uk sigam, “Pahatihun kono' kami bang umay paniya' iya bayi uk nu sini', maka bang paltandaan ayi piluwas bo' kitauhan in kapaitu nu sikōt na, maka dunya itu song kiyamat na?”
4 Nambung si Isa, uk na, “Kamaya'-maya' kaam bo' kaam 'nsa' kaakkalan.
5 Sabab ma sosongun heka paitu nabbut ōn ku, maglaku-laku in sigam si Almasi na, bo' heka tabo-bo iyakkalan uk sigam.
6 Makake du kaam pasal pagbono' ma kasikōtan. Makake kaam isab hunub-hunub pasal pagbono' ma lahat saddi. Suga' daa kaam tiyāw. Tantu paniya' pagbono' suga' 'nsa' le' ian hi' 'llaw kiyamat.
7 Magbono' du bangsa dakayo' maka dakayo', parinta dakayo' isab maka parinta dakayo'.

Paniya' du isab gōtōm ma sabarang lahat, maka
linug ma kalohahan dunya.
8 Suga' in bala' kamemon itu tagnaan na sadja,
sali' dalil danda battōng bang iyampa tananam
na paddi' song nganak.
9 “Bang taabut waktu ian hi' siyaggaw du
kaam, tiyukbalan ni aa kasehean bo' supaya
kaam binsana' sampay piyatay. Kibansihan du
kaam uk aa kamemon ma sabab pame' bi ma
aku.
10 Heka isab aa bayi bean ku ngalabba du min
pag-iman sigam ma waktu ian hi'. Heka sigam
bansihan sehe' sigam du, heka isab numbung
sehe' sigam ni banta sigam bo' siyaggaw.
11 Heka ian maglaku-laku in sigam nabi min
Tuhan, bo' heka aa kaakkalan uk sigam.
12 Mamarahi pahap kalaatan ma diyōm dunya
ma waktu siyong ian, iya poon kahekahan
manusiya' 'nsa' na kasi-lasa ma pagkahi na.
13 Suga' lappasan du sayi-sayi hōgōt iman na
sampay napusan kabinsanaan ian.
14 Maka lapal hap itu pasal kapagparinta
Tuhan, pignasihat du ma kalohahan dunya su-
paya kitauhan uk aa kamemon. Puwas na hi'
kiyamat na dunya.”

Kabinsanaan landu' bisa
(Markus 13.14-23; Lukas 21.20-24)

15 “Bayi na pilatun asal uk si Nabi Daniyel
ma pasal waktu ma sosongun, niya' du tanda'
bi iya makasammal pibōtang ma diyōm langgal
mahasutsi, ma 'nsa' patut pabōtangan na. (Sayi-
sayi kaam makabassa itu siyoho' pahati.)

16 Bang hi' paniya' na, sasuku pabōtang ma
lahat Yahudiya subay lahi pahi' ni kabud-buran.
17 Bang niya' aa ganta' ma luwasan luma' na
subay 'nsa' pabing ma diyōm luma' na ngallo' ayi-
ayi na.
18 Bang niya' aa ma huma na subay iya mag-
ōs-ōs 'nsa' minsan pabing ngallo' badju' na para
ma haggut.
19 'Ndu', makaase'-ase' manga danda battōng
ma masa ian hi', maka manga danda taga anak
duru' le'.
20 Amuin bi ase' ni Tuhan bang peen iya 'llaw
kalahi bi ian 'nsa' magsabu maka musim haggut
atawa 'llaw paghali bi ni Tuhan.
21 Sabab na manga kabinsanaan iya patumbuk
ma masa ma sosongun ian," uk si Isa, "kalap
le' bisa na min kabinsanaan kamemon bayi kal-
abayan manusiya' sataggōl min tagna' kapaniya'
dunya, sampay ni kabuttihian. Maka 'nsa' isab
kabayikan.
22 Lipara kiyulangan du uk Tuhan taggōl
kabinsanaan ian. Bang bayi 'nsa', 'nsa' du niya'
ngapin 'llum. Kiyulangan du uk Tuhan ma sabab
manga aa na, iya asal tapene' na.
23 "Na, bang taabut waktu ian hi', bo' niya'
ganta' ma'-ma' ni kaam, uk na, ''Ndaun bi! Tiya'
na si Almasi,' atawa 'Ian na iya may'an,' daa tōōd
kahagarun bi.
24 Sabab ma waktu ian niya' du paluwas manga
aa magnahu'-nahu' in sigam si Almasi, atawa
in sigam nabi min Tuhan. Magpanda' sigam
manga hinang barakatan maka manga paltan-
daan kainu-inuhan aa, bo' supaya kaakkalan

sampay aa suku' Tuhan, bang ganta' tabo
iyakkalan.
25 Pake kaam," uk si Isa. "Bayi na kaam patau
ku ma pasal ian hi' ma 'nsa' le' taabut waktu na.
26 "Hangkan ko', bang niya' ngupama ni kaam,
uk na hi', 'Ian si Almasi ma lahat 'nsa' mag-aa',
daa kaam pahi'. Atawa bang uk na, 'Ian iya
patapuk may'an', daa be'-beun bi.
27 Sabab aku, Anak Manusiya' itu, bang aku
pabayik na, tanda' du kapaitu ku, sali' kirat nay-
inagan ma diyata' langit min sōbangan sampay
ni saddōpan."
28 Magparalilan si Isa, uk na, "Maingga-
maingga lahat kaniyaan patay, may'an du
pagtipunan manga owak."

Pasal kapaitu Anak Manusiya'
(Markus 13.24-27; Lukas 21.25-28)

29 "Jari ma waktu ma sosongun ian," uk si Isa,
"puwas peen manga kabinsanaan bayi sabbut ku
hi', ngalindōm du mata 'llaw, maka bulan 'nsa'
na muwan sawa. Manga bituun magkapakpak
na min diyata' langit, maka ayi-ayi bayi pibōtang
uk Tuhan ma tōngaan langit tabo du maglingas.
30 Puwas na hi' paluwas du tanda' ma diyata'
langit, paltandaan in Anak Manusiya' pabing
na. Makanda' du bangsa aa kamemon ma aku
me' paitu min gabun. Magkarukkaan du sigam
kamemon, pag'nda' sigam ma barakat ku maka
ma kōsōg sahaya ku.
31 Puwas na hi' pihalling tiyup-tiyup bo'
iyampa soho' ku manga malaikat ku pahi' ni

'mpat pidju alam nipun manga aa bayi tapene' ku, min bihing langit dambiya' maka dambiya'.”

Kapamintangan min kayu igira
(Markus 13.28-31; Lukas 21.29-33)

32 “Pamintangin bi poon kayu igira. Bang tanda' bi kayu igira itu ngugbus tong engas-engas na, sampay ngandawun na tōōd, minnihi' katauhan bi song musim pangallaw na.
33 Damikkiyan na bang tanda' bi paniya' na bayi pamissala ku ma kaam hi', minnihi' isab katauhan bi in kabayik ku ni dunya sikōt na.
34 Baan ta kaam tōōd,” uk si Isa, “ma 'nsa' le' magpatayan kamemon manga aa iya 'llum ma buttihian, paniya' du pakaradjaan kamemon bayi pamissala ku hi'.
35 Papinda du langit maka dunya, suga' kabtan-gan ku itu 'nsa' tōōd magkapinda.

'Nsa' niya' makatauhan waktu kabayik si Isa
(Markus 13.32-37; Lukas 17.26-36)

36 “'Nsa' niya' makatau bang umay 'llaw maka waktu kabayik ku paitu ni dunya. Minsan bangsa malaikat ma diyōm sulga', 'nsa' kitauhan uk sigam. Minsan aku, Anak Tuhan, 'nsa' katauhan ku. Duwal 'Mma' ku Tuhan iya makatau.
37 Bang taabut waktu kabayik ku paitu, sali' du kahalan na maka kahalan bayi ma masa si No hi'.
38 Manga aa ma masa hi', dahu le' min dunuk mehe, bayi sigam magkakanan na peen maka

mag-inuman sadja. Bayi sigam maghanda-
maghalla, sampay taabut waktu kasakat di si No
ni diyata' adjung.
39 'Nsa' kisayuhan uk sigam bang ayi song-song
pitakka ni sigam. Subay na sigam katumbukan
dunuk, tabo kamemon, bo' iyampa kitauhan uk
sigam. Na, salaihi' du isab kahalan manga aa ma
dunya itu bang aku, Anak Manusiya', pabayik na
ni dunya.
40 Ma waktu ian niya' duwangan aa maghinang
ma huma, jari killo' dakayo' bo' tamban dakayo'.
41 Niya' ian duwangan danda magtabang
nganggiling tirigu, killo' dakayo' bo' tamban
dakayo'.
42 “Hangkan kaam subay pajaga, sabab 'nsa'
katauhan bi bang umay waktu pabayik Panghu'
bi paitu.
43 Bang sawupama niya' aa dapu luma', bo'
bayi katauhan na bang lisag pila niya' aa
panangkaw takka ni luma' na, tantu du iya bayi
magjaga bo' 'nsa' tasōd luma' na.
44 Hangkan kaam soho' ku subay sakap saka-
haba' waktu, sabab pabayik du Anak Manusiya'
ma waktu 'nsa' katauhan bi.”

Sosohoan kapangandōlan maka sosohoan 'nsa' kapangandōlan
(Lukas 12.41-48)

45 “Bang niya' sosohoan hap akkal na, aa
kapangandōlan, iya na ian pene' uk nakura' na
magnakura' ma manga sosohoan kasehean. Iya
na isab mag-atas-pikil ma balanja' sigam.

46 Na, bang bayi likut nakura' ian, bo' takka
na pabing, mehe kahapan sosohoan magnakura'
ian bang iya taabut uk nakura' na ngahinang ma
bayi pamahinang ma iya.
47 Baan ta kaam, tantu pangandōl uk nakura'
ian alta' na kamemon ma sosohoan kapan-
gandōlan hi'.
48 Suga' bang sosohoan magnakura' ian sawu-
pama laat addat na, bo' uk na ma diyōm atay na
in nakura' na hi' taggōl le' takka.
49 Jari nagna' iya ngalaugan manga pagkahi na
sosohoan hi'. Maglami-lami iya maka manga aa
maglalango. Magkakan iya sampay mag-inum
maka sigam.
50 Sakali tagha' takka nakura' ian, ma waktu
'nsa' kitauhan uk sosohoan hi'.
51 Manjari liyagut iya uk nakura' na, sampay
bugtang na. Pikadalan iya nalka' sali'-sali' maka
manga aa iya magbawu'-bawu' in addat sigam
hap. May'an sigam magtangis maka magtagiōt
baggaang sigam.”

25

Paralilan pasal sangpu' budjang

1 Manjari magparalilan si Isa pabayik, uk
na, “Salaitu iya kapagparinta Tuhan ma waktu
pabing ku paitu: sali' dalil sangpu' budjang bayi
mo palitaan sigam pakaniya-kaniya, sabab sakap
pahi' nampang pangantin lalla.
2 Lima budjang ian ba' nu dupang, bo' lima ian
taha' asal akkal sigam.

3 Na, in lima budjang ba' nu dupang itu bayi
mo palitaan suga' 'nsa' bayi mo 'nsallan liyōōn ni
palitaan sigam bang ubus na 'nsallan na.
4 Iya lima budjang taga akkal bayi mo pan-
galōōnan panno' uk 'nsallan, saddi isab iya ma
diyōm palitaan.
5 Na, pagka taggōl takka pangantin lalla, ki-
yaru' na sigam kamemon hangkan katuwi.
6 “Taabut peen tōnga' bahangi, niya' ngalin-
gan, uk na, ‘Iyu na pangantin lalla. Dayi' na
kaam nampang iya.’
7 Bati' na sangpu' budjang ian bo' pihap uk
sigam keyat palitaan sigam.
8 Uk manga budjang ba' nu dupang ni budjang
taga akkal ian, ‘Muwan kaam kono' min 'nsallan
bi iyu, sabab song na padda palitaan kami.’
9 ‘E, 'nsa',’ uk budjang taga akkal hi'. ‘'Nsa'
makaabut 'nsallan itu ma kitabi kamemon. Pahi'
kaam ni tinda mallihan di bi.’
10 Na, pahi' na ni tinda manga budjang ba' nu
dupang ian malli 'nsallan. Likut peen sigam,
magtuwi takka na pangantin lalla. Iya lima
budjang asal sakap bayi me' ma iya pasōd ni
diyōm luma' pagkawinan bo' iyampa tiyambōl
lawang.
11 “'Nsa' taggōl takka budjang kasehean min
tinda, bo' ngalingan ni pangantin lalla. ‘O
Tuwan,’ uk sigam, ‘ukabin kami.’
12 Suga' nambung pangantin lalla hi'. ‘'Nsa'
ukab ku,’ uk na. ‘'Nsa' kaam takila ku.’
13 “Hangkan na,” uk si Isa, “subay kaam pajaga
tōōd. Sabab 'nsa' katauhan bi bang umay 'llaw
atawa waktu kabayik ku paitu.”

Paralilan pasal tallu sosohoan
(Lukas 19.11-27)

14 “Salaitu iya kapagparinta Tuhan ma waktu
pabing ku paitu: sali' dalil dakayo' aa magbamba
tulak ni lahat saddi. Song peen iya palanjal,
siyoho' uk na manga sosohoan na pahi' ni iya,
bo' pijagahan uk na alta' na ma sigam.
15 Iya pangamban na ma sigam dangan
maka dangan ian pipagtōngōd maka akkal-
kapandayan na. Dangan bayi pangambanan
limangibu pilak, dangan bayi duwangibu pilak,
maka dangan bayi dangibu. Puwas na hi' tulak
na aa hi'.
16 Na, iya tindōg bayi pangambanan limangibu
pilak ian, magtuwi pag-usaha na sin ian bo'
makauntung iya limangibu pilak.
17 Damikkiyan na sosohoan pasunu', iya bayi
pangambanan duwangibu pilak, makauntung
iya duwangibu pilak isab.
18 Suga' iya sosohoan bayi pangambanan dan-
gibu pilak hi', bayi pahi' ngali lowang panapukan
na sin nakura' ma diyōm tana'.
19 “Taggōl minnihi' mowe' na nakura' sigam.
Pagtakka na, magtuwi iya magbista maka soso-
hoan na.
20 Iya sosohoan bayi pangambanan limangibu
pilak hi' bayi pay'an ni nakura' mo limangibu
pilak bayi tauntung na. Uk na ni nakura',
‘Tuwan, bayi aku pangambanan nu limangibu
pilak pagpoon. Tiya' isab limangibu pilak bayi
tauntung ku.’
21 Uk nakura', ‘Hap hinang nu. Hantap kau
maka kapangandōlan. Pagka kau hi' kapan-

gandōlan ma alta' diki', pangandōl ku du isab
ma kau alta' heka tōōd. Dayi' kau, palamud ma
kakuyagan ku.’

22 “Puwas na hi' pay'an isab sosohoan pasunu',
iya bayi pangambanan duwangibu pilak hi'. Uk
na ni nakura', ‘Tuwan, bayi aku pangambanan
nu duwangibu pilak pagpoon. Tiya' isab untung
na duwangibu pilak.’
23 Uk nakura' na, ‘Hap ko' hinang nu iyu.
Hantap kau maka kapangandōlan. Pagka kau
kapangandōlan ma alta' diki', pangandōl ku isab
ma kau alta' heka. Dayi' kau, palamud ma
kakuyagan ku.’

24 “Puwas na hi' pay'an isab sosohoan dakayo',
iya bayi pangambanan dangibu pilak. Uk na
ni nakura', ‘Tuwan, katauhan ku asal in kau
'nsa' maase' ma aa. Nguntung kau min bayi
pig-ani bo' 'nsa' kau iya bayi magluug-liksa'.
Makakallo' du kau buwa', minsan 'nsa' kau iya
bayi magsangsa' nanōm.
25 Bayi aku tiyāw ma kau, hangkan bayi
tapukan ku sin nu ma diyōm tana'. A! Tiya' na
sin nu.’

26 “Nambung nakura' ian, uk na, ‘Laat kau!
Lisuan kalandu'! Katauhan nu baha' in aku
nguntung min 'nsa' pagluugan ku, ngallo' aku
buwa' isab min 'nsa' bayi tanōm ku?
27 Na, bang salaihi', arapun bayi tiyawu' uk
nu sin ku ma diyōm bangko. Jari pagtakka ku
takallo' ku du sin ku sampay anak na.’
28 Puwas na hi' halling nakura' ni sosohoan
saddi, uk na, ‘Kalloun bi sin min iya itu bo'

pamuwanun ni aa dakayo', iya niya' sin na
sangpu' ngibu pilak ian.
29 Sabab sasuku kapangandōlan ma heka,
kinnōpan du ma iya sampay ni manglabi-
labihan. Suga' sasuku 'nsa' kapangandōlan
minsan ma diki', kiyulangan du ayi-ayi bayi ma
iya.
30 Na, iya sosohoan 'nsa' niya' kapusan na
itu, larukin bi iya pahi' ni diyōm kalindōman.
Magtallik manga aa ma hi', magtagiōt baggaang
sigam.’ ”

Pasal hukuman ma 'llaw katapusan

31 Masi mandu' si Isa, uk na, “Bang aku
Anak Manusiya' pabayik paitu ngantan parinta,
sehean du aku uk manga malaikat. Ningko' isab
aku ma kasahayahan ku magparinta.
32 In bangsa manusiya' kamemon pipagtipun
du ma alōpan ku, bo' pagsaddi ku sigam sali'
hantang aa ngipat manga hayōp. Pigsaddi uk na
manga bili-bili maka manga kambing.
33 Manga aa adil, iya sali' hantang bili-bili,
pasaddi ku tampal ni katau. Bo' kasehean, iya
hantang kambing, pasaddi ku tampal ni kayi.
34 Jari ngabtang du aku, iya pagsultanan sigam.
Uk ku ma manga aa ma bihing ku sakap ni
katau, ‘Kaam kabuwanan kahapan uk 'Mma' ku,
paitu na kaam bo' kaam kaniyaan palsukuan ma
diyōm pagparintahan ku, iya bayi tiyagamahan
kaam asal uk Tuhan, sataggōl min waktu ka-
paniya' dunya itu.
35 Iya na iyu panungbas kaam. Sabab na, bayi
aku giyōtas bo' aku pakan bi. Bayi aku toho'

kallong bo' aku painum bi. Bayi aku sali' aa liyu
bo' aku hiyulmat uk bi ma diyōm luma' bi.
36 Bayi 'nsa' niya' sammek ku bo' aku pasam-
mekan bi. Bayi aku saki bo' aku tabang bi. Bayi
aku ma diyōm jil bo' aku tibaw bi.’
37 Nambung du manga aa adil ian, uk sigam,
‘Umay kau bayi tanda' kami giyōtas, bo' kau
pakan kami, atawa toho' kallong bo' kau painum
kami?
38 Umay kau bayi tanda' kami sali' aa liyu, bo'
kau hulmat kami ma diyōm luma' kami? Umay
kau bayi tanda' 'nsa' niya' sammek nu, bo' kau
pasammekan kami?
39 Umay kau bayi tanda' kami saki atawa ma
diyōm jil, bo' kau tibaw kami?’
40 Sambungan ku du sigam, uk ku, ‘Baan
ta kaam tōōd, umay-umay niya' tasalaihi' bi
kahinangan bi ma dakayo' bean ku deyo' kapag-
aa na iyu, aku iya kahinangan bi.’
41 “Puwas na hi' halling du aku ni manga
aa kasehean ian, iya ma bihing ku sakap ni
kayi. Uk ku, ‘Pakallo' kaam min aku, manga
pagmulkaan Tuhan. Pahi' kaam ni api nalka',
iya tiyagamahan nakura' sayitan maka manga
tindōg na.
42 Iya na itu panungbas kaam, sabab bayi aku
giyōtas suga' 'nsa' aku bayi pakan bi. Bayi aku
toho' kallong suga' 'nsa' aku bayi painum bi.
43 Bayi aku sali' aa liyu suga' 'nsa' aku bayi
hulmat bi ma diyōm luma' bi. Bayi 'nsa' niya'
sammek ku suga' 'nsa' aku bayi kapasammekan
bi. Bayi aku saki maka ma diyōm jil aku bayi,
suga' 'nsa' aku minsan bayi tabang bi.’

44 “Jari nambung du manga aa ian, uk sigam,
‘Umay kau bayi tanda' kami giyōtas, atawa toho'
kallong, atawa pay'an ni lahat kami sali' aa liyu?
Umay kau bayi tanda' kami 'nsa' niya' sammek
nu, atawa saki, atawa ma diyōm jil, bo' kau 'nsa'
bayi tiyabang uk kami?’
45 Sambungan ku sigam, uk ku, ‘Baan ta kaam
tōōd, umay-umay kaam 'nsa' bayi nabang ma
dakayo' bean ku deyo' kapag-aa na iyu, sali' aku
du iya 'nsa' bayi tabang bi.’
46 Manjari manga aa ian pipahi' du ni kabin-
sanaan iya natas ni kasaumulan. Suga' manga
aa adil pisōd du ni pagpakalluman kakkal ni
kasaumulan.”

26

Kaisunan pasal panaggaw ma si Isa
(Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2; Yahiya 11.45-53)

1 Ubus peen uk si Isa pamandu' na ian
kamemon, halling iya ni manga mulid na.
2 “Katauhan bi,” uk na, “hinang Pangintōman
du sawung dambuwa'. Iya na ian 'llaw pamatuk-
bal Anak Manusiya' ni manga aa bo' liyansang ni
hag piyatay.”
3 Manjari manga imam langkaw maka manga
kamaasan magtipun na ni luma' si Kayapas
imam-nakura'.
4 Mag-isun sigam bang salaingga uk sigam
naggaw ma si Isa ma 'nsa' niya' makatauhan iya,
bo' supaya iya piyatay.
5 “Daa na pasalta' ta ma pagjamu,” uk sigam,
“bo' 'nsa' hiluhala' manga aa kamemon.”

Si Isa tiyumpahan 'nsallan pahamut
(Markus 14.3-9; Yahiya 12.1-8)

6 Na, ian si Isa ma Betani, ma diyōm luma' si
Simun, aa bayi ipul.
7 Ma pagkakanan peen si Isa, niya' pay'an ni iya
dakayo' danda mo bingki'-bingki' hinangan batu
pote', lōōnan 'nsallan pahamut landu' halgaan.
Jari tiyumpahan 'nsallan hi' ni diyata' kok si Isa.
8 Pag'nda' manga mulid ian, magtuwi paddi'
atay sigam. “Angay 'nsallan halgaan itu pikaat?”
uk sigam.
9 “Arapun itu piballihan ma hatusan pilak bo'
ballihan na pamuwan ni manga aa miskin.”
10 Suga' kitauhan uk si Isa bang ayi pigbissala
uk mulid ian, hangkan uk na ni sigam, “Angay
sasaw bi danda itu? Hap tōōd hinang na ma aku.
11 Makatabang kaam manga aa miskin umay-
umay kabayaan bi sadja, suga' in aku itu 'nsa' du
taggōl maitu ma kaam.
12 Iya hangkan danda itu bayi numpahan
'nsallan pahamut ni baran ku, pangawal 'llaw
pagkubul ma aku.
13 Baan ta kaam,” uk si Isa, “paingga-paingga
lahat pagnasihatan lapal hap ma kalohahan
dunya, kissa du pasal bayi hinang danda itu,
pangintōman manga aa ma iya.”

Ngisun si Judas nongan si Isa ni manga nakura' Yahudi
(Markus 14.10-11; Lukas 22.3-6)

14 Puwas peen ian, si Judas Iskariyut, dakayo'
mulid si Isa min sangpu' ka duwa, bayi pahi' ni
kaimaman langkaw.

15 Uk na ma sigam, “Ayi pamuwan bi ma aku
bang songan ku ni kaam si Isa?” Itungan iya
tallumpu' sin pilak, panamba ma iya.
16 Puwas ian meha na si Judas waktu hap
panong na si Isa ni sigam.

Si Isa maka manga mulid na magjamu ma hinang Pangintōman
(Markus 14.12-21; Lukas 22.7-14, 21-23; Yahiya 13.21-30)

17 Na, taabut peen tagnaan 'llaw paghinang,
'llaw pagkakan manga Yahudi tinapay 'nsa' bayi
kalamuran pasulig, pahi' ni si Isa manga mulid
na tiyaw iya. Uk sigam, “Maingga kabayaan
nu panakapan kami pagjamuhan nu ma hinang
Pangintōman?”
18 Uk si Isa, “Pahi' kaam ni diyōm daira ian,
ni dakayo' aa may'an, bo' bain bi iya. Uk bi,
‘Siyoho' kau biyaan uk guru hi', sikōt na kono'
gantaan na. Baya' iya magjamu maka manga
mulid na ma luma' nu, paghinang sigam hinang
Pangintōman.’ ”
19 Na bine' uk manga mulid ian bayi panohoan
si Isa ma sigam, bo' siyakap uk sigam pagjamu
Pangintōman.
20 Pagsong kohap peen, magtingkoan na si Isa
maka manga mulid na sangpu' ka duwa ian bo'
sigam mangan na.
21 Mangan peen, missala si Isa ni sigam, uk na,
“Bannal iya halling ku itu ma kaam, niya' dangan
min kaam nongan aku ni banta ku.”

22 Magtuwi landu' susa manga mulid hi', bo'
tiyaw sigam ma si Isa magsunu'-sunu'. Uk na,
"'Nsa' baha' aku, Tuwan?"
23 Uk sambung si Isa, "Iya sehe' ku magsawu
nublakan tinapay na ni diyōm pinggan itu, iya
na hi' nongan aku.
24 Aku itu, Anak Manusiya'," uk si Isa, "matay
du sali' bayi tasulat ma pasalan ku ma diyōm
kitab. Suga' siya-siya du aa nongan Anak
Manusiya' ni banta na. Hap le' aa ian 'nsa' bayi
iyanakan."
25 Jari halling si Judas, iya song nukbalan si Isa
ni banta na. "Tuwan Guru," uk na, "aku na baha'
iya pagbahasa nu iyu?"
Uk si Isa, "Aho', sali' uk nu iyu."

Jamuhan si Panghu' Isa
(Markus 14.22-26; Lukas 22.14-20; 1 Kurintu 11.23-25)

26 Sabu peen sigam masi mangan, killo' tinapay
uk si Isa. Iyamuan uk na pagsukulan bo'
iyampa pighopo'-hopo' uk na, bo' pamuwan na
ma manga mulid na. "Sambutun bi bo' kakanun
bi," uk na, "sabab tinapay itu iya na ko' baran
ku."
27 Killo' isab uk na dakayo' sawan, bo' iyamuan
isab pagsukulan pabing bo' iyampa songan na
ni sigam. "Kaam kamemon," uk na, "inumun bi
lōōn sawan itu.
28 Laha' ku ko' itu, tanda' kapagsulutan Tuhan
maka manusiya'. Laha' ku song pitumpa ma
sabab aa heka pangampunan dusa sigam.
29 Baan ta kaam, puwas itu 'nsa' aku nginum
bohe' anggul itu pabing. Subay kitabi magbe'

nginum bohe' anggul bahu ma diyōm pagpar-
intahan 'Mma' ku bo' iyampa aku makainum
pabing.”
30 Puwas na hi', ubus peen uk sigam
bayi ngalang dakayo' kalangan pamudji Tuhan,
paluwas na sigam tudju ni Bud Kayu Jaitun.

Si Isa halling pasal si Petros mayilu du
(Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34; Yahiya 13.36-38)

31 Manjari halling si Isa ni sigam, uk na,
“Sangōm itu lahi du kaam kamemon ngalabba
min aku, sabab tasulat ko' ian ma diyōm kitab.
Uk na hi', ‘Piyatay uk ku,’ uk Tuhan, ‘aa bayi
mag-iipat bili-bili, bo' kawukanat manga bili-bili
na.’
32 Suga' bang aku tapakallum na pabayik min
kamatay ku, parahu aku min kaam tudju ni lahat
Jalil.”
33 Halling si Petros ni si Isa, uk na, “'Nsa'
tōōd kau labbahan ku minsan kau libbahan uk
kasehean.”
34 Uk si Isa ni iya, “Baan ta kau tōōd. Ma
sangōm itu, ma 'nsa' le' nigauk manuk, mayilu
du kau min tallu in aku 'nsa' katauhan nu.”
35 Uk sambung si Petros, “Minsan aku paunung
matay ma kau, 'nsa' du kau payiluhan ku.”
Iya du manga mulid kasehean, salaihi' du isab
halling sigam.

Si Isa nabbut ni Tuhan ma kabbun Getsemane
(Markus 14.32-42,; Lukas 22.39-46)

36 Manjari palanjal le' di si Isa ni kabbun
iyōnan Getsemane. Uk si Isa ni manga mulid

na, “Maitu le' kaam ningko'. Pay'an le' aku
nambahayang.”
37 Iya biyo uk si Isa sehe' na pay'an, iya na si
Petros maka duwangan anak si Sibidi. Sakali
magkasusahan si Isa, magkabba-kabba diyōm
atay na.
38 Uk na ni tallungan mulid na hi', “Aku itu
agōn magkamamatay ma sabab kasusahan itu.
Ngagad kaam ma itu, sehein bi aku magjaga.”

39 Makalawak-lawak peen iya min sigam,
pakappang iya ni tana' maka uk na nabbut ni
Tuhan, Uk na, “'Ndu', 'Mma'! Bang makajari,
kalloin le' min aku sawan kabinsanaan itu. Suga'
'nsa' du iya kabayaan ku subay diyulan, bang
peen min kabayaan nu du.”

40 Puwas na hi' pabing si Isa ni sehe' na
tallungan, bo' tatawwa' na sigam magtuwihan.
Uk na ni si Petros, “Angay kaam 'nsa' makatatas
magjaga maka aku minsan laa danjam sadja?
41 Pajaga kaam, ngamu' kaam tabang ni Tuhan
bo' kaam 'nsa' tabo-bo uk sasat. Baya' tōōd kaam
diyōm atay bi me' ma soho' ku itu suga' 'nsa'
takaya uk baran bi.”

42 Sakali pahi' si Isa nambahayang pabing.
Uk na, “O 'Mma', bang aku subay pananam nu
kabinsanaan itu bo' supaya puwas na, me' aku
ma kabayaan nu.”
43 Makabayik peen iya ni di si Petros, tatawwa'
na isab sigam magtuwihan pabing sabab kiyaru'
kalandu'.
44 Manjari pahi' si Isa nambahayang pabing
sali' bayi dahu, kamintallu na na.

45 Puwas na hi' pabayik isab iya ni mulid na
katallu ian. Uk na, “Oy, tuwi le' kaam? Pahali-
hali le' kaam? 'Ndaun bi ba, taabut na waktu
ku. Aku, Anak Manusiya' itu, song-song na
tiyukbalan ni pangantanan manga aa laat.
46 Papunduk kaam. Sung kitabi, sabab iyu na
aa iya nongan aku ni sigam.”

Si Isa siyaggaw uk manga sundalu
(Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53; Yahiya 18.3-12)

47 Na, salta' peen si Isa halling le' ni manga
mulid na, magtuwi du takka pay'an si Judas,
dakayo' mulid si Isa min sangpu' ka duwa hi'.
Heka aa magbe' maka iya magbo takōs maka
manga kakakal. Manga aa hi' bayi siyoho' pay'an
uk manga kaimaman langkaw maka uk manga
kamaasan.
48 Bayi sigam asal kabuwanan pamandōgahan
uk si Judas bo' niya' pangilahan sigam ma si Isa.
Bayi uk na ma sigam, “Iya aa siyum ku, iya na
hi' saggawun bi.”
49 Pagtakka si Judas pay'an magtuwi iya pahi'
ni si Isa. “Tuwan Guru, assalamu alaykum,” uk
na. Magtuwi siyum uk na si Isa.
50 “Bagay,” uk si Isa ni iya, “lanjalin hinang
nu.”
Sakali pasikōt ni si Isa manga aa ian naggaw
iya, ingkōtan iya pahōgōt.
51 Suga' niya' sehe' si Isa dakayo' bayi ngahu-
rusan patakōs na. Liyagut uk aa itu dakayo'
sosohoan imam-nakura', bo' bintas magtuwi
dambiya' tainga na.

52 Uk si Isa, “Sulugun takōs nu ni taguban
na iyu, sabab sasuku mo tatakōs pamapatay aa,
matay du isab iya uk takōs.
53 'Nsa' katauhan bi baha', bang aku ngamu' ta-
bang ni 'Mma' ku diyulan sadja aku? Piyabohan
du aku malaikat na ma ibuhan.
54 Suga' bang aku ganta' salaihi', 'nsa' tuman iya
bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na in manga
pakaradjaan itu subay patakka salaitu.”

55 Manjari halling si Isa ni baanan aa ian,
Uk na, “Kaba' bi in aku itu mundu baha',
iya poon kaam subay mo takōs maka kakakal
panaggaw bi aku? Kahaba'-haba' 'llaw mahi' na
peen aku bayi ningko' mandu' ma diyōm langgal
pagkulbanan iyu, suga' 'nsa' aku tasaggaw bi.
56 Bo' peen in pakaradjaan itu kamemon
makani-aku du, bo' supaya niya' kamaksuran
ma bayi tasulat uk kanabi-nabihan ma diyōm
kitab.” Magtuwi maglahihan manga mulid si Isa
kamemon. Jari pisaran na iya.

Si Isa biyo paharap ni palhimpunan
(Markus 14.53-65; Lukas 22.54-55, 63-71; Yahiya 18.13-24)

57 Manjari biyo si Isa uk aa managgaw iya,
biyo pay'an ni luma' si Kayapas imam-nakura'.
Ian magtipun manga guru ma sara' agama maka
kamaasan.
58 Si Petros iya bayi paturul ma si Isa suga' min
katahan. Paturul iya sampay pasōd na ni diyōm
halaman luma' imam-nakura'. Ma diyōm peen
iya, magtingkoan iya maka manga jaga imam hi'
supaya tanda' na bang ayi katudjuhan si Isa.

59 Manga kaimaman langkaw maka manga aa
ma palhimpunan, ian meha sababan panuntut
sigam ma si Isa minsan 'nsa' bannal, bang peen
niya' pagsababan pamapatay sigam ma iya.
60 Suga' 'nsa' niya' tatawwa' uk sigam, minsan
heka aa bayi naksi' puting pasal si Isa. Subay na
song ubus bo' iyampa niya' aa duwangan paalōp
ma palhimpunan halling,
61 uk sigam, “Bayi take kami aa itu halling
in iya ngalubu langgal pagkulbanan du, bo'
ma diyōm tallungallaw kono' tapatangge na
pabayik.”

62 Manjari nangge imam-nakura' missala ma si
Isa, uk na, “Kau iyu, 'nsa' niya' baha' daawa nu
ma panuntut ma kau itu?”
63 Suga' 'nsa' nambung si Isa. Missala pabing
imam-nakura', uk na, “Pasapa ta kau. Saksi' ta
Tuhan, iya asal 'llum. Bain kami tōōd bang kau
iya si Almasi, Anak Tuhan.”

64 “Aho',” uk si Isa, “iya na uk nu. Suga'
baan ta kaam, 'nsa' du taggōl tanda' bi du
Anak Manusiya' ningko' ma bihing Tuhan Sangat
Kawasa, sakap ni katau. Maka tanda' bi du iya
paitu me' ma gabun min diyōm sulga'.”

65 Manjari gese' uk imam-nakura' pakayan na,
min dugal na. Uk na, “Aa itu halling pangkal ni
Tuhan! Daa na kitabi meha saksi' saddi! Take bi
na halling na pangkal!
66 Ayi pangahukum bi?”

Uk sambung manga aa ma palhimpunan hi',
“Subay iya pibōtangan hukuman ni kamatay.”

67 Puwas na hi' liyuraan si Isa uk sigam ma
bayihu' na. Pigtibu' isab iya uk sigam. Niya' isab
sigam bayi nampak iya.
68 Bo' uk sigam, “Bang kau na iya si Almasi,
tōkōrun kono' bang sayi iya nampak kau itu!”

Si Petros mayilu in iya 'nsa' mulid si Isa
(Markus 14.66-72; Lukas 22.56-62; Yahiya 18.15-18, 25-27)

69 Manjari ian si Petros ningko' ma halaman
luma' hi'. Niya' pahi' ni iya dakayo' danda, ipatan
imam-nakura'. Uk danda itu ni iya, “Kau iyu,
bayi kau me' ma si Isa, iya aa Jalil ian.”
70 Suga' mayilu si Petros ma alōpan aa ian
kamemon. “'Nsa' katauhan ku,” uk na, “bang ayi
iya halling nu iyu.”
71 Puwas na hi' pahi' iya tudju ni bo' lawang,
bo' niya' ipatan danda saddi bayi makanda' iya.
Pag'nda' na ma si Petros, uk na ni manga aa
may'an, “Aa itu bayi me' ma si Isa, aa Nasaret
ian.”
72 Magtuwi mayilu si Petros pabing. Napahan
iya di na. “'Nsa' katauhan ku aa ian,” uk na.
73 'Nsa' taggōl, pay'an ni si Petros manga
aa asal magtanggehan may'an. Uk sigam,
“Katauhan kami du in kau bannal bayi sehe' di
si Isa sabab takila ta du kau min bissala nu.”
74 Sakali napahan di na si Petros bo' uk na,
“'Nsa' katauhan ku aa ian!”
Saruun-duun du nigauk manuk,
75 bo' taintōm uk si Petros iya bayi halling si
Isa ma iya, iya bayi uk na, “Ma 'nsa' le' nigauk
manuk sangōm itu, mayilu du kau min tallu in

aku 'nsa' katauhan nu.” Magtuwi paluwas si
Petros minnihi'. Nangis iya, magkarukkaan tōōd.

27

Si Isa tiyukbalan ni si Gubnul Pilatu
(Markus 15.1; Lukas 23.1-2; Yahiya 18.28-32)

1 Taabut peen pagkallat 'llaw, maggara' kaima-
man langkaw kamemon maka manga kamaasan
bangsa Yahudi bang salaingga piyatay uk sigam
ma si Isa.
2 Manjari bilangguan si Isa bo' iyampa tiyuk-
balan ni si Pilatu, gubnul bangsa Roma.

Kamatay si Judas
(Hinangan 1.18-19)

3 Pagtau si Judas, iya bayi nongan si Isa ni
manga banta na, in si Isa bayi na pibōtangan
hukuman ni kamatay, magtuwi iya magsusun.
Jari pahi' iya ni kaimaman langkaw maka ni
kamaasan, arak nambut min sigam sin bayi
panamba iya, tallumpu' sin pilak.
4 Uk na ma sigam, “Mehe dusa ku sabab bayi
kasongan ku aa 'nsa' taga dusa ni banta na, maka
tiya' song piyatay.”
“Min kau na,” uk sigam. “'Nsa' du min kami.”
5 Sakali hiyantakan sin ian uk si Judas ma
diyōm langgal bo' iyampa iya paluwas minnihi'
nganggantung di na ma kallong na bo' matay.
6 Manjari kaimaman ian muwa' sin bayi hiyan-
takan uk si Judas hi'. Uk sigam, “Sin itu
haram bang ma agama ta sabab bayi tambahan
pamapatay aa. 'Nsa' manjari pitipun ni sin
langgal.”

7 Dakayo' peen paggara' sigam pasal sin ian,
pigguna uk sigam pamalli tana' ni aa maghihi-
nang pōga, manjari tana' pangubulan aa liyu.
8 Hangkan ko' tana' ian iyōnan "Tana' tamba
laha'" sampay ni kabuttihian.
9 Na, ma sabab hinang ian niya' katawwaan
na ma bayi tasulat uk si Nabi Irimiya ma diyōm
kitab ma awwal le', iya uk na, "Manjari killo'
uk sigam tallumpu' sin pilak bayi pag-isunan uk
bangsa Israil pamalli baran aa,
10 bo' giyuna pamalli tana' ni aa maghihinang
pōga. Iya na hi' bayi panohoan uk Tuhan ma
aku."

Si Isa siyumariya uk si Pilatu
(Markus 15.2-5; Lukas 23.3-5; Yahiya 18.33-38)

11 Manjari ian si Isa nangge ma alōpan gubnul
Pilatu, siyumariya uk na. "Kau iyu," uk Gubnul,
"sultan baha' ma bangsa Yahudi?"
Nambung si Isa, uk na, "Iya na uk nu iyu."
12 'Nsa' iya bayi nambung manga tuntut bayi
panuntut ma iya uk kaimaman langkaw maka
kamaasan.
13 Halling si Pilatu ni iya, uk na, "'Nsa' take
nu baha' iya heka panuntut uk manga aa itu ma
kau?"
14 Suga' si Isa ian 'nsa' niya' sambung na
minsan dakabtang, hangkan inu-inu tōōd gubnul
hi'.

Si Isa pibōtangan hukuman ni kamatay
(Markus 15.6-15; Lukas 23.13-25; Yahiya 18.39—19.16)

15 Na, kahaba' tahun, ma waktu paghinang
bangsa Yahudi ma hinang Pangintōman, iya
kabiyaksahan gubnul subay niya' dakayo' pilisu
palappa na, sayi-sayi pene' uk manga Yahudi.
16 Ma waktu ian niya' dakayo' pilisu babantu-
gun, ōn na si Barabbas.
17 Manjari, makapagtipun peen pay'an kaheka-
han aa, tīyaw sigam uk si Pilatu. “Ayi kabayaan
bi,” uk na, “subay palappa ku? Si Barabbas
atawa si Isa itu hi', iya iyōnan Almasi?”
18 Malayingkan katauhan na asal bang ayi
sababan na hangkan si Isa bayi pitakka ni iya.
Tuud sigam ngimbu ma si Isa.
19 Ningko' peen si Pilatu ma tōngōd paghuku-
man, niya' lapal piyabo ni iya uk handa na. Uk
lapal, “Daa kau palamud ni hukuman aa maadil
iyu. Sabab niya' taupi ku dibuhi' pasalan na,
landu' aku bayi magkasusahan.”
20 Manjari baanan aa ian bayi talōgōs uk
kaimaman langkaw maka uk kamaasan subay
ngamu' pilappa si Barabbas, bo' si Isa iya siyoho'
piyatay.
21 Suga' tiyaw sigam pabing uk Gubnul hi'.
“Sayi ma diyōm duwangan pilisu itu,” uk na,
“subay palappa ku?”
“Si Barabbas,” uk sigam.
22 Tiyaw si Pilatu ma sigam. “Inay ku,” uk na,
“si Isa itu, iya iyōnan Almasi?”
“Lansangun iya ni hag,” uk sigam kamemon.
23 Suga' tiyaw le' si Pilatu. Uk na, “Ayi bayi
hinang na laat?”
Luhuy pakōsōg pangōlang manga aa hi'. Uk
sigam, “Lansangun iya ni hag!”

24 Pagtau si Pilatu in katipunan aa ian 'nsa'
talang maka marayi' na mehe kahiluhalaan,
magtuwi iya ngallo' bohe' bo' iyampa kosean na
tangan na ma alōpan sigam, paltandaan in iya
papuwas min palkala' hi'. Uk na ni sigam, “Bang
peen 'nsa' min aku bang aa itu piyatay. Min
kahinangan bi na.”
25 Nambung manga aa ian kamemon, uk sigam
ma iya, “Akuhan kami kamatay na, minsan kami
pabōtangan dusa sampay ni anak-mpu kami.”
26 Sakali si Barabbas iya pilappa uk si Pilatu
tudju ni baanan aa hi'. Bo' si Isa iya siyoho'
liyapdōsan bo' iyampa tiyukbalan pilansang ni
hag piyatay.

Si Isa pigtunggingan uk manga sundalu (Markus 15.16-20; Yahiya 19.2-3)

27 Manjari biyo si Isa uk manga sundalu gubnul
ian pahi' ni diyōm luma' gubnul, bo' patipun
pahi' ma katilibut na dambaan sundalu ian.
28 Killoan uk sigam sammek na bo' pamajuba
ma iya manta pula bo' sali' hantang sultan.
29 Liyubid isab bahan itingan uk sigam, hi-
nang sali' panumping sultan pibōtang ni kok
na. Puwas na hi' piantanan iya kayu-kayu ma
tangan na ni katau, bo' iyampa sigam pasujud
ni dahuhan na bahasa magtungging. Uk sigam,
“Assalamu alaykum, Appa' Sultan Yahudi!”
30 Pigluraan iya uk sigam. Killo' uk sigam kayu-
kayu bayi ma tangan na bo' pamappōk ni kok na.
31 Na, ubus peen uk sigam magtungging ma
iya, magtuwi hiyurusan manta bayi pajuba na
ian bo' iyampa iya pisammekan maka bayi

sammek na tagna'. Puwas hi' biyo iya paluwas minnihi' bo' liyansang ni hag pamapatayan iya.

Si Isa liyansang ni hag
(Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43; Yahiya 19.17-27)

32 Salta' peen sigam paluwas min daira ian, niya' aa talanggal sigam lalla min lahat Kirini, ōn na si Simun. Liyōgōs iya uk manga sundalu, siyoho' nanggung hag si Isa.
33 Pagtakka sigam peen ni jadjahan lahat iyōnan Golgota, hati na lahat “Baung Kok”,
34 arak pamainum sigam ma si Isa bohe' anggul (sali' tuba') kalamuran tambal pait. Suga' pagtananam na, 'nsa' iya nginum.
35 Ubus peen uk manga sundalu bayi ngalansang si Isa ni hag sampay matangge hag na, pigbahigian uk sigam sammek na bo' pigkoot-kootan uk sigam bang sayi iya dapu na.
36 Puwas na hi' ningko' sigam may'an nganjaga.
37 Niya' sulat panuntut bayi pibōtang uk sigam ma hag min diyata' kok si Isa. Uk sulat hi': “Si Isa, Sultan bangsa Yahudi”.
38 Niya' isab duwangan mundu bayi liyansang ma hag sigam. Dakayo' ian pitangge ma bihing si Isa sakap ni katau, dakayo' ma sakap ni kayi.
39 Na, pig-udjuan si Isa uk aa maglawulabay. Pighanduk-handukan iya uk sigam pangudju'.
40 “Allā,” uk sigam, “kau na iya bilang ngalangkat langgal pagkulbanan ian, bo' pabangun nu pabing ma diyōm tallungallaw! Ngalappasan kau di nu bang kau bannal Anak Tuhan. Pareyo' kau min hag iyu!”

41 Iya du magpangudju' manga imam langkaw
maka manga guru ma sara' agama maka manga
kamaasan.
42 “Aa itu,” uk sigam, “tau ngalappas ma aa
saddi suga' 'nsa' makalappas di na. Sultan bangsa
Israil kono'! Bang iya ganta' makapareyoan di na
min hag, ngahagad du kitabi ma iya!
43 Mangandōl iya ma Tuhan, maka iya kono'
Anak Tuhan. 'Nda' ta le' bang Tuhan baya'
ngalappas ma iya!”
44 Iya du duwangan mundu bayi liyansang
pigdambean ma si Isa, me'-me' isab ngudju' iya.

Kamatay si Isa
(Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49; Yahiya 19.28-30)

45 Na, lattu peen 'llaw, tawwa' lindōm kaloha-
han lahat hi' sampay ni lisag tallu kohap.
46 Paglisag tallu manga, kōsōg uk si Isa ngalin-
gan, uk na, “Eli, eli, lama sabaktani?” Hati na,
“Tuhan ku, O Tuhan ku, angay na aku pasaran
nu?”
47 Pagtake itu uk manga aa magtanggehan
may'an, uk sigam kasehean, “Ngalinganan iya si
Nabi Eliyas.”
48 Magtuwi niya' dakayo' aa parayi'-dayi' nga-
hagōman lappus ni diyōm inuman kisōm (sali'
tuba') bo' iyampa pasagnat na ni tong kayu-kayu.
Arak pamainum na ma si Isa.
49 Suga' 'nsa' aa kasehean ian. Uk sigam,
“Ngagad le' kau. 'Nda' ta le' bang paluwas si Nabi
Eliyas ngalappas ma iya.”
50 Sakali ngōlang si Isa pabayik, magtuwi
bakkat napas na.

51 Saruun-duun du iya kulambu' bayi pangag-
pang ma diyōm langgal pagkulbanan ian gese' pa
duwa min diyata' na tudju pareyo'. Jōgjōg diyōm
dunya, maka bilaan di na manga batu mehe.
52 Niya' isab kakubulan ukab maka heka
manga aa suku' Tuhan bayi papunduk, 'llum
pabing min kamatay sigam.
53 Magluwasan sigam min diyōm kubul, bo'
puwas peen si Isa bayi 'llum pabing min kamatay
na, magpay'an sigam ni Awrusalam, ni daira Ma-
hasutsi. Heka aa bayi makanda' sigam may'an.
54 Tananam peen linug maka pakaradjaan ian
kamemon uk kapitan maka manga sundalu bayi
sehe' na nganjaga ma pamapatay si Isa, magtuwi
sigam tiyāw kalandu'. Uk sigam, “Bannal aa itu
Anak Tuhan!”
55 Heka isab manga danda bayi may'an nganda'
min katahan. Sigam iya bayi me' paumpig ma si
Isa ngadjalan iya, tagna' na ma lahat Jalil le'.
56 Ian si Mariyam min Magdala, si Mariyam
ina' si Ya'kub maka si Yusup, maka handa si
Sibidi.

Pagkubul ma si Isa
(Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56; Yahiya 19.38-42)

57 Pagsong kohap na, niya' takka pay'an
dakayo' aa dayahan, aa min lahat Arimati. Ōn
na si Yusup, dakayo' mulid si Isa isab.
58 Pahi' si Yusup itu paalōp ni si Pilatu ngamu'
patay si Isa. Jari magpanohoan si Pilatu ian ni
manga sundalu na, siyoho' ngalloan patay si Isa
ni si Yusup.

59 Takallo' peen patay uk si Yusup itu, siyaput
uk na maka kakana' bahu
60 bo' iyampa biyōtang pahi' ni kubul bayi
tagamahan na di na, kubul bahu bayi kiyali ma
diyōm pampang batu. Puwas na hi' giyulungan
uk na batu mehe panaplōk bo' lowang hi' bo'
iyampa iya pakallo' min ian.
61 May'an asal si Mariyam aa Magdala, maka
Mariyam dakayo' na, ningko' ma dahuhan kubul
ian.

Manga sundalu siyoho' nganjagahan kubul

62 Pagkallat 'llaw dakayo', hati na 'llaw Sabtu',
patipun ni si Pilatu manga kaimaman langkaw
maka manga Parisi.
63 Uk sigam ni iya, “Tuwan, taintōm kami du
bayi halling aa putingan ian ma waktu kallum na
le'. Uk na bang taabut tallungallaw min kamatay
na in iya 'llum du pabing.
64 Hangkan kubul na ian subay soho' nu jiyaga-
han tōōd sampay taabut katallungallaw na. Kalu
pahi' manga mulid na nangkaw mayat na bo'
iyampa ma'-ma' ni kasehean in iya 'llum pabing
min kamatay na. Bang ganta' salaihi' kalap le'
puting sigam damuwi min bayi dahu.”

65 “Na,” uk si Pilatu. “Bohun bi sundalu pahi'
ni kubul bo' pajagahun bi tōōd.”

66 Manjari mangngan na sigam pahi'. Niya' in-
dan pipikit uk sigam ni taplōk batu bo' kitauhan
bang niya' bayi ngukab iya. Siyoho' isab manga
sundalu nganjaga may'an.

28

'Llum si Isa pabing min kamatay na
(Markus 16.1-10; Lukas 24.1-12; Yahiya 20.1-10)

1 Pagka palabay na 'llaw Sabtu', bo' pagkallat
'llaw Ahad, ian si Mariyam aa Magdala maka
Mariyam dakayo' ian pahi' nganda' kubul si Isa.
2 Saruun-duun du bayi jōgjōg lahat uk linug
kōsōg. Niya' dakayo' malaikat Tuhan bayi
pareyo' min sulga' nganggulung taplōk batu min
lowang kubul bo' iyampa ningko' ma diyata' batu
hi'.
3 Sawa dagbōs malaikat ian sali' sawa kirat,
maka sammek na pote' tōōd.
4 Manga sundalu nganjaga ian bayi katakka-
han tāw hangkan midpid. Sali' sigam aa matay
'nsa' makasayu.
5 Manjari missala malaikat ni duwangan
danda hi'. “Daa kaam tiyāw,” uk na. “Katauhan
ku in kaam meha si Isa, iya bayi piyatay ma
diyata' hag.
6 'Nsa' na iya maitu sabab 'llum na min
kamatay na, sali' bayi halling na. Paitu kaam
nganda' ni bayi pabahakan na.
7 Puwas na hi', pasaut kaam pahi' ni manga
mulid na mohan sigam habal in iya pikallum
na min kamatay na. Parahu du iya min sigam
ni lahat Jalil, bo' may'an sigam nganda' iya.
Intōmun bi bayi pama' ku itu ma kaam.”
8 Magtuwi sakadjap sadja sigam pakallo' min
kubul. Tiyāw sigam dambiya', bo' kiyōgan isab

dambiya'. Paragan sigam pahi' ma'-ma' ni manga
mulid si Isa.
9 Ma labayan peen, saruun-duun du paluwas
si Isa ngalanggal sigam. “Kaam ko' iyu,” uk na.
Pasikōt sigam ni iya ngantanan nayi' na maka uk
sigam mudji iya.
10 Uk si Isa, “Daa kaam tiyāw. Pahi' na kaam
ma'-ma' ma manga danakan ku ian in sigam
subay pahi' ni lahat Jalil. Ma hi' du sigam
nganda' ma aku.”

Habal min manga jaga

11 Sabu peen duwangan danda ian palanjal
ni papahian sigam, niya' pabayik ni diyōm
daira manga sundalu kasehean bayi nganjaga-
han kubul. Biyaan uk sigam kaimaman langkaw
pasal bayi pakaradjaan ma pagkubulan hi'.
12 Manjari magtipun kaimaman langkaw maka
manga kamaasan maggara'. Iya paggara' sigam
in manga sundalu ian subay biyuwanan sin
heka.
13 Uk kaimaman hi', “Bain bi manga aa in ka-
muliran si Isa bayi pahi' waktu sangōm nangkaw
mayat na salta' kaam bayi tuwi.
14 Suga' daa kaam susa bang itu ganta' ki-
tauhan uk gubnul. Tau du kami missalahan iya
bo' supaya kaam 'nsa' kataksilan.”
15 Manjari killo' sin ian uk manga sundalu bo'
pama' uk sigam sali' bayi panohoan kaimaman
hi'. Sampay ni buttihi' iya na ko' hi' hunub-
hunub pisaplag ma diyōm bangsa Yahudi, hati
na mayat si Isa bayi kono' tiyangkaw uk manga
mulid na.

Patampal si Isa ni manga mulid na
(Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49; Yahiya 20.19-23; Hinangan 1.6-8)

16 Manjari iya sangpu' kadda mulid si Isa ma
hi' ni lahat Jalil, patukad ni dakayo' bud iya bayi
pama' si Isa ma sigam.
17 Pag'nda' sigam ma si Isa, magtuwi sigam bayi
mudji iya. Suga' niya' sigam kasehean magduwa-
duwa ma diyōm atay sigam bang ian hi' bannal
si Isa.
18 Pasikōt si Isa ni sigam, uk na, “Bayi na aku
kabuwanan kawasa magbaya' ma dunya sampay
ma sulga'.
19 Hangkan kaam soho' ku pahi' ni sabarang
bangsa bo' sigam bo bi magmulid ma aku.
Pandihun bi sigam min ōn Tuhan 'Mma', maka
min ōn Anak, maka min ōn Nyawa Sutsi.
20 Panduin bi sigam subay me' ma kamemon
bayi panohoan ku kaam. Maka itu intōmun bi
pahap: daran du aku ma iyu ma kaam sampay
iyabutan masa.”

Tammat

Kitab Injil

Sama, Pangutaran: Kitab Injil (New Testament)

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sama, Pangutaran)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
2151cb29-f3ad-5b77-a81f-9337cdca0c86